

MINISTERUL EDUCAȚIEI NAȚIONALE

Cleopatra Mihăilescu Tudora Pițilă

COMUNICARE în limba română

Manual pentru clasa a II-a

EDITURA DIDACTICĂ ȘI PEDAGOGICĂ S.A.

MINISTERUL EDUCAȚIEI NAȚIONALE

Cleopatra Mihăilescu

Tudora Pițilă

COMUNICARE în limba română

Manual pentru clasa a II-a

EDITURA DIDACTICĂ ȘI PEDAGOGICĂ S.A.

ACEST MANUAL A FOST FOLOSIT DE:						
Anul	Numele elevului care a primit manualul	Clasa	Școala	Anul școlar	Starea manualului*	
					la primire	la returnare
1.						
2.						
3.						
4.						

* Starea manualului se va înscrie folosind termenii: nou, bun, îngrijit, nesatisfăcător, deteriorat.

Cadrele didactice vor controla dacă numele elevului este scris corect.

Elevii nu trebuie să facă niciun fel de însemnări pe manual.

Descrierea CIP a Bibliotecii Naționale a României

MIHĂILESCU, CLEOPATRA

Comunicare în limba română : manual pentru clasa a II-a / Cleopatra Mihăilescu,

Tudora Pițilă. - București: Editura Didactică și Pedagogică, 2018

ISBN 978-606-31-0656-9

I. Pițilă, Tudora

37

© **E.D.P. 2018.** Toate drepturile asupra acestei ediții sunt rezervate Editurii Didactice și Pedagogice, București. Orice preluare, parțială sau integrală, a textului sau a materialului grafic din această lucrare se face numai cu acordul scris al editurii.

© **Cleopatra Mihăilescu, Tudora Pițilă**

Ediția a doua, revizuită și adăugită

EDITURA DIDACTICĂ ȘI PEDAGOGICĂ S.A.

Str. Spiru Haret nr. 12, sector 1, cod 010176, București

Tel.: 021.315.38.20

Tel./fax: 021.312.28.85

e-mail: office@edituradp.ro

www.edituradp.ro

Librăria E.D.P.: Str. Gen. Berthelot nr. 28-30

Comenzi pentru această lucrare se primesc:

- prin poștă, pe adresa editurii
- prin e-mail: comenzi@edituradp.ro
comercial@edituradp.ro
- prin telefon/fax: 021.315.73.98

Manualul digital este realizat cu sprijinul
Societății Române de Televiziune

Redactor: **Iulia Eremia**
Tehnoredactor: **Cati-Narcizia Lupu**
Ilustrator: **Claudia Chelaru**
Copertă: **Otilia Elena Borș**

Număr de plan: 63140 /2018

Tipărit la Regia Autonomă Monitorul Oficial

Deșteaptă-te, române!

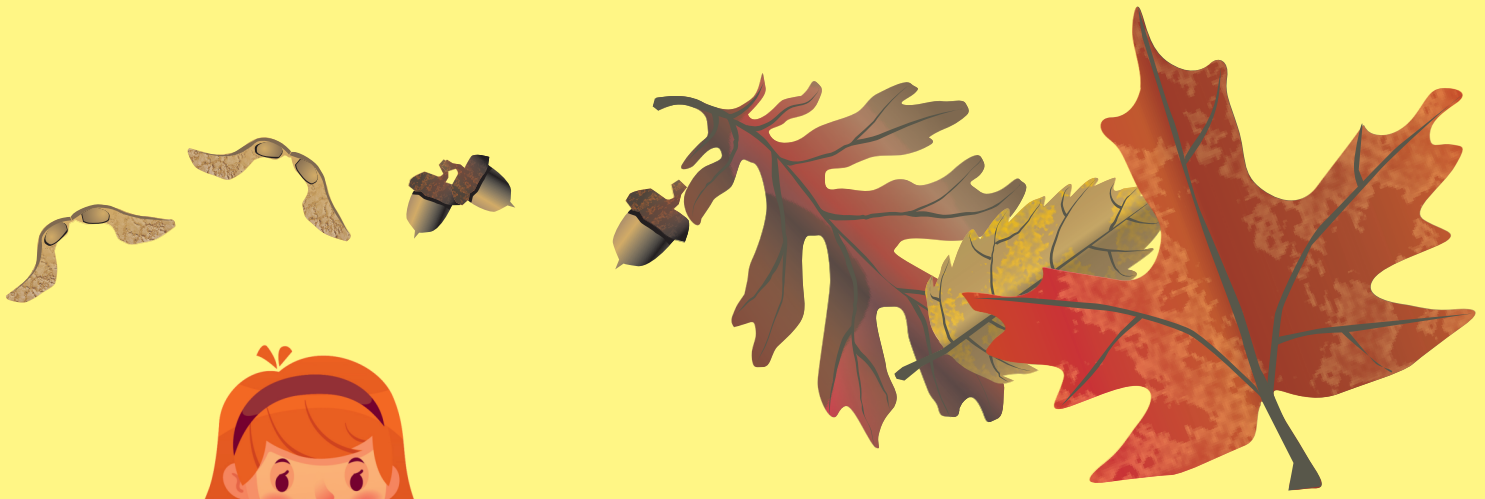
Andrei Mureșanu

Deșteaptă-te, române, din somnul cel de moarte,
În care te-adânciră barbarii de tirani!
Acum ori niciodată croiește-ți altă soarte,
La care să se-nchine și cruzii tăi dușmani!

Acum ori niciodată să dăm dovezi la lume
Că-n aste mâni mai curge un sânge de roman,
Și că-n a noastre piepturi păstrăm cu fală-un nume
Triumfător în lupte, un nume de Traian!

Priviți, mărețe umbre, Mihai, Ștefan, Corvine,
Româna națiune, ai voștri strănepoți,
Cu brațele armate, cu focul vostru-n vine,
„Viață-n libertate ori moarte!” strigă toți.

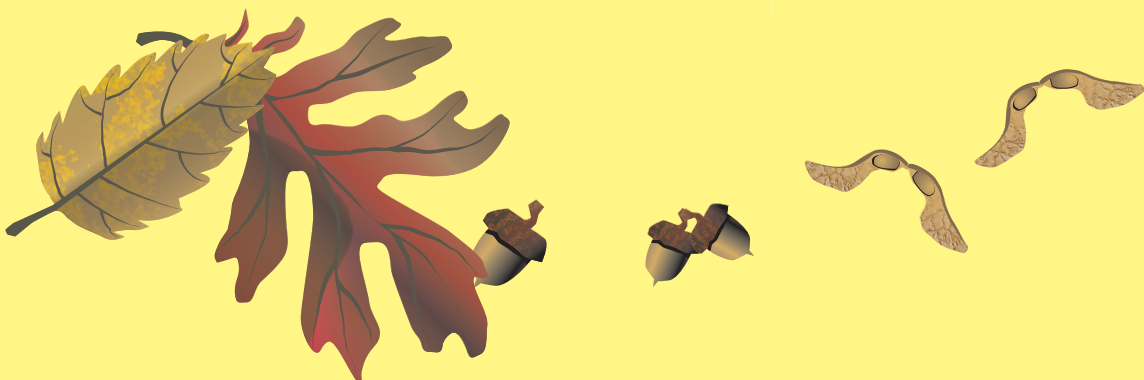
Preoți, cu crucea-n frunte! căci oastea e creștină,
Deviza-i libertate și scopul ei preasfânt.
Murim mai bine-n luptă, cu glorie deplină,
Decât să fim sclavi iarăși în vechiul nost' pământ!

**Bună! Eu sunt Dana.
Bine ați venit
în clasa a II-a!**

**Salut! Numele meu este Andrei.
Împreună vom călători în universul
acestui manual, învățând lucruri
interesante și utile.**

CUM ESTE STRUCTURATĂ O UNITATE DE ÎNVĂȚARE?

CONȚINUT NOU

Tablou intuitiv

Învățare activă, centrată pe elev

Procedee și metode activ - participative

Activități transdisciplinare

Itemi care stimulează gândirea critică și creativă

RECAPITULARE

EVALUARE

AMELIORARE/DEZVOLTARE

Structurată sub formă de joc – traseu ilustrat

Cu descriptori de performanță

Facilitează autoevaluarea

Itemi de lucru diferențiat

SIMBOLURI UTILIZATE ÎN MANUALUL DIGITAL

AMII de tip static

AMII de tip animat

AMII de tip interactiv

CUPRINS

Unitatea tematică 1 – Școala și cartea, doi prieteni adevărați

1. Actualizarea cunoștințelor din clasa I

Text suport: *Ziua când toți au șapte ani*, după Octav Pancu-Iași 10

2. Textul. Titlul. Autorul. Alineatele • A se prezenta sau a prezenta pe cineva • Dialogul. Salutul • Alfabetul. Literele mari și mici de mână. Grupurile de litere

Text suport: *Luchi*, după Otilia Cazimir 12

3. Cartea. Cuprinsul cărții • Introducerea cuvintelor noi în vocabularul propriu • Dialogul. Inițierea, menținerea și încheierea unui dialog • Așezarea în pagină a textului scris. Scrierea pe liniatură tip II • Copierea • Cartea clasei

Text suport: *Cartea de piatră*, după Vladimir Colin 16

RECAPITULARE – În căutarea comorii 20

EVALUARE SUMATIVĂ – Ce știi? Cât știi? Cum știi? 21

LA PAS! UN PAS MAI SUS! – Activități de recuperare-ameliorare/dezvoltare 22

Unitatea tematică 2 – Toamna, doamnă ruginie

1. Textul literar. Textul narativ • Reguli ale discursului oral. Ascultarea și respectarea opiniei celuilalt vorbitor • Scrierea cuvintelor cu **î** și **â** • Transcrierea

Text suport: *Ciuboțelele Ogarului*, după Călin Gruia 24

2. Textul narativ. Recunoașterea personajelor • Forme ale discursului oral. Descrierea unui personaj. Scrierea corectă a cuvintelor **într-o/într-un**

Text suport: *Cioc! Cioc! Cioc!*, după Emil Gîrleanu 28

RECAPITULARE – Călător în Țara Poveștilor 32

EVALUARE SUMATIVĂ – Ce știi? Cât știi? Cum știi? 33

LA PAS! UN PAS MAI SUS! – Activități de recuperare-ameliorare/dezvoltare 34

Unitatea tematică 3 – Familia, leagănul copilăriei

1. Textul liric. Poezia. Strofa. Versul • Povestirea unor întâmplări trăite sau observate • Așezarea în pagina caietului a textului scris în versuri

Text suport: *Mama* (fragment), după Panait Cerna 36

2. Textul liric. Poezii despre universul copilăriei • Dialoguri despre familie și locuință • Descrierea unei persoane • Scrierea imaginativă după un șir de imagini

Text suport: *Bunica*, de Ștefan Octavian Iosif 40

RECAPITULARE – Noi și cuibul părintesc	44
EVALUARE SUMATIVĂ – Ce știi? Cât știi? Cum știi?	45
LA PAS! UN PAS MAI SUS! – Activități de recuperare-ameliorare/dezvoltare....	46

Unitatea tematică 4 – **Vin sărbătorile!**

1. Povestirea orală a unui fragment de text • Propoziția/Enunțul. Intonarea propozițiilor • Semnul exclamării. Scrierea corectă a cuvintelor cu **m** înainte de **p** sau **b**
Text suport: *Vreau să trăiesc printre stele*, după Victor Eftimiu..... 48
2. Intonarea propozițiilor • Formularea răspunsurilor la întrebări • Scrierea funcțională. Felicitarea • Cuvinte cu înțeles asemănător
Text suport: *Colindătorii* (fragment), de George Coșbuc 52
RECAPITULARE – La colindat 56
EVALUARE SUMATIVĂ – Ce știi? Cât știi? Cum știi? 57
LA PAS! UN PAS MAI SUS! – Activități de recuperare-ameliorare/dezvoltare.... 58

Unitatea tematică 5 – **Farmecul iernii**

1. Povestirea orală a unui text • Povestirea unor întâmplări observate • Reguli ale discursului oral. Pronunția clară și corectă • Virgula
Text suport: *Iarna*, după Mihail Sadoveanu..... 60
2. Textul nonliterar • Descrierea unui fenomen • Cuvântul. Silaba • Scrierea corectă a cuvintelor **sa/s-a** • Scrierea imaginativă după o ilustrație
Text suport: *Fiecare fulg de zăpadă e unic*, după Justin Pollard 64
RECAPITULARE – Crăiasa Zăpezii 68
EVALUARE SUMATIVĂ – Ce știi? Cât știi? Cum știi? 69
LA PAS! UN PAS MAI SUS! – Activități de recuperare-ameliorare/dezvoltare.... 70

Unitatea tematică 6 – **Învățăm să ne comportăm!**

1. Dialogul în situații concrete • Formularea de întrebări și răspunsuri • Povestirea orală a unui text citit • A cere și a da informații • Două puncte
Text suport: *Ce băiat!*, după Octavian Pancu-Iași 72
2. Repovestirea unei întâmplări citite • Scrierea pe liniatură dictando • Cuvinte cu înțeles opus
Text suport: *Cel mai bun prieten*, după Victor Sivetidis 76
RECAPITULARE – Despre prietenie 80
EVALUARE SUMATIVĂ – Ce știi? Cât știi? Cum știi? 81
LA PAS! UN PAS MAI SUS! – Activități de recuperare-ameliorare/dezvoltare.... 82

Unitatea tematică 7 – Călător pe aripile imaginației

1. A formula o idee • A identifica un obiect/un loc/o persoană • Despărțirea în silabe la capăt de rând • Cuvinte cu aceeași formă și înțeles diferit

Text suport: *Aventurile lui Habarnam*, după Nikolai Nosov 84

2. Acordul în număr și gen • Scrierea corectă a cuvintelor **dintr-o/dintr-un** • Scrierea imaginativă a unui text după benzi desenate

Text suport: *Vrăjitorul din OZ*, după Lyman Frank Baum 88

RECAPITULARE – Hoinărind prin Țara Minunilor 92

EVALUARE SUMATIVĂ – Ce știi? Cât știi? Cum știi? 93

LA PAS! UN PAS MAI SUS! – Activități de recuperare-ameliorare/dezvoltare.... 94

Unitatea tematică 8 – Bun venit, primăvară!

1. Sunetele limbii române. Vocale și consoane • Scrierea cuvintelor care conțin grupurile de sunete **oa, ea, ia, ie, ua, uă**

Text suport: *Cuibul de păsărele*, după Cezar Petrescu 96

2. Scrierea corectă a cuvintelor **sau/s-au** • Scrierea imaginativă a unui text pe baza unui șir de întrebări

Text suport: *Buburuza*, după Eugen Jianu..... 100

RECAPITULARE – File din cartea naturii 104

EVALUARE SUMATIVĂ – Ce știi? Cât știi? Cum știi? 105

LA PAS! UN PAS MAI SUS! – Activități de recuperare-ameliorare/dezvoltare.. 106

Unitatea tematică 9 – Copilăria, cea mai frumoasă vârstă

1. Scrierea funcțională. Biletul. Tipuri de bilete • Scrierea cuvintelor care conțin litera **x**

Text suport: *Cheile*, după Tudor Arghezi 108

2. Textul informativ • Scrierea funcțională. Afișul

Text suport: *Întâlnire în lumea cărților* 112

RECAPITULARE – Către vacanță! 114

EVALUARE SUMATIVĂ – Ce știi? Cât știi? Cum știi? 115

LA PAS! UN PAS MAI SUS! – Activități de recuperare-ameliorare/dezvoltare.. 116

RECAPITULARE FINALĂ..... 117

EVALUARE FINALĂ (1)..... 119

EVALUARE FINALĂ (2)..... 120

Mic dicționar..... 121

Lista lecturilor suplimentare recomandate..... 122

Lectură suplimentară..... 123

UNITATEA TEMATICĂ 1

ȘCOALA ȘI CARTEA, DOI PRIETENI ADEVĂRAȚI

Voi fi mai bun:

- citind texte care prezintă universul școlii și al cărții;
- prezentând celorlalți date despre propria persoană și despre persoanele apropiate;
- inițiind și menținând dialoguri ca formă de comunicare orală;
- reamintindu-mi alfabetul (litere, grupuri de litere);
- recunoscând titlul, autorul și numărul de alineate ale unui text, componentele și cuprinsul unei cărți;
- utilizând formule de salut în diverse situații de comunicare;
- îmbogățindu-mi vocabularul cu noi termeni;
- așezând corect în pagina caietului un text, pe liniatura de scriere tip II;
- participând la realizarea unei cărți a clasei.

ZIUĂ CÂND TOȚI AU ȘAPTE ANI

după Octav Pancu-Iași

E o dimineață minunată de toamnă. Soarele bate în geam și te invită să privești frunzele **multicolore** ale copacilor.

Toți ai casei se agită, numai el, Dumitrescu Radu, stă în mijlocul camerei și nu spune nimic.

— Gata! Să mergem! zice mama.

Bunicul, bunica, mătușa Niculina, mama și, la urmă, tata se îndreaptă spre ușă.

— Am uitat băiatul! strigă mama.

Lui Radu îi vine să râdă:

— Ați uitat tocmai ce era mai important!

— Da, spune tata. Mi se pare că el începe astăzi școala. Noi doar îl conducem.

Îl lasă să treacă înainte, cu ghiozdanul în spate, în uniformă nouă.

Radu zâmbește. Se gândește că, mergând odată cu el la școală, toți au în această zi șapte ani.

VOCABULAR

multicolor: colorat în felurite culori

CE PĂRERE AI?

• De ce crezi că Radu se gândea că, în acea zi, toți membrii familiei sale au șapte ani? Argumentează-ți răspunsul.

CITIM!

1. Citește textul în gând, apoi cu voce tare.
2. Tu citești, eu observ.
 - Colegul de bancă citește un enunț, iar tu îl vei asculta și îi vei corecta eventualele greșeli.
 - Schimbați apoi rolurile.
3. Citiți textul pe roluri.
4. Citește enunțurile în care este descrisă ziua când are loc întâmplarea.
5. Găsește un alt titlu potrivit textului.

RĂSPUND!

1. Ce zi este descrisă în text?
2. De ce se agitau toți ai casei?
3. Cum se numește elevul din întâmplarea povestită?
4. Ce obiecte specifice unui elev avea Radu?

EXERSEZ!

1. Bifați căsuța corespunzătoare fiecărui răspuns corect.
 - Întâmplarea se petrece într-o dimineață de:
 toamnă; vară; iarnă.
 - Evenimentul înfățișat reprezintă:
 prima zi de vacanță; prima zi de școală;
 o serbare.
2. Completați oral enunțurile, folosind informațiile din text.

„— Mi se pare că el este cel care începe azi ...”

„Îl lasă să treacă înainte, cu ... în spate, în ... nouă.”

„[...] toți au în această zi ... ani.”
3. Scrie câte o propoziție, folosind cuvintele: **școală, elev, ghiozdan**.
4. Transcrie, din text, enunțurile care descriu locul în care se petrece întâmplarea.
5. Desparte în silabe cuvintele: **bunica, uniformă, zi, toamnă**.
6. Scrie, selectând din textul lecției, câte un cuvânt care să conțină fiecare dintre literele **s, m, u**, aflate în poziție inițială.

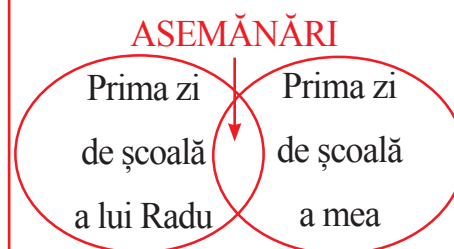
JURNAL DE LECTURĂ

Elaborează un jurnal de lectură (pe un caiet), în care să notezi titlurile cărților citite, autorii acestora și impresii de lectură.

- Caută volumul *Făt-Frumos când era mic*, de Octav Pancu-Iași, din care să citești integral textul *Ziua când toți au șapte ani*.
- Notează câteva idei/expresii care ți-au plăcut.

JOC: DIAGRAMA

- Prin ce se aseamănă și prin ce se deosebește prima ta zi de școală de cea a lui Radu? Completează, pe o coală, o diagramă asemănătoare cu cea de mai jos.

- Expuneți lucrările pe tablă și discutați-le în clasă.

JOC DE MIMĂ

CULOAREA EMOȚIILOR

- Mimează diferite stări pe care le-ar putea avea un elev în prima zi de școală.
- Alege o culoare potrivită pentru fiecare emoție.

COLȚUL DE CREAȚIE

- Notează, pe un jeton, o dorință pe care ți-o pui la început de an școlar.

Aș dori să ...

- Adunați jetoanele tuturor colegilor și afișați-le pe un panou special amenajat.

LUCHI

după Otilia Cazimir

VOCABULAR

- **pupitru**: bancă de școală
- **izbutesc**: reușesc
- **stăruie**: insistă

NU UITĂM!

- Pronunțăm clar și corect cuvintele.
- Citim cu intonație enunțurile.
- Facem pauze mici între cuvinte și mai mari între enunțuri.

Clopoțelul a început să sune speriat.

Intrăm în clasă. **Pupitrul** e înalt. Mă ridic pe coate și abia **izbutesc** să mă așez. E așa de liniște...

— Casian Alexandra!

E numele meu. Știu. Dar nu răspund. Pe mine toată lumea mă strigă Luchi...

Doamna se uită la mine și râde.

— Cu tine vorbesc, fetiță... Cum te cheamă?

Am uitat că banca e înaltă și cad de sus, bocănind, în picioare.

Simt în jurul meu râsul stăpânit al clasei.

— Cum îți zice acasă? **stăruie** doamna.

— Luchi, ca la căței! sare una dintre colege.

— Nu e adevărat! Mama îmi spune Casian Alexandra! răspund repede.

Luchi nu mai este nicăieri. În locul ei e o școlăriță cuminte.

CITIM!

1. Citește textul în gând, apoi cu voce tare.
2. Citiți în lanț, fiecare elev câte un enunț.
3. Citiți pe roluri.
4. Citește, din text, enunțurile în care fetița explică de ce nu a răspuns când i s-a strigat numele.
5. Amintește-ți din ce este alcătuit textul citit.

6. Precizează:

- titlul textului;
- autorul textului.

7. Observă, apoi indică:

- unde este așezat titlul față de text;
- unde este scris numele autorului în raport cu titlul și cu textul.

RĂSPUND!

1. Unde se petrece întâmplarea?
2. De ce nu răspunde fetița atunci când învățătoarea îi rostește numele?
3. Ce crezi că s-a întâmplat cu Luchi?

EXERSEZ!

1. Formulează câte o propoziție, folosind cuvintele explicate la vocabular.
2. Transcrie ultimul alineat al textului.
3. Precizează unde și când se petrece întâmplarea.
4. Stabilește dacă enunțurile următoare sunt adevărate sau false:
 - Este prima zi de școală.
 - Fetița se numește Casian Alexandra.
 - Ea răspunde când își aude numele.
 - Mama îi spune fetiței Alex.
 - Luchi a fugit din clasă.
5. Scrie un enunț despre prima zi de școală din viața ta.

LUCRĂM ÎN ECHIPĂ!

Realizați o scenetă, pornind de la textul citit, utilizând mimica și gestică potrivită.

ȘTIM!

Textul este o înșiruire de enunțuri legate prin înțeles.

Orice text are un **titlu**.

Textele sunt scrise de **autori**.

Un text conține mai multe **alineate**, adică rânduri scrise mai retras spre dreapta, marcând trecerea la o altă idee.

JURNAL DE LECTURĂ

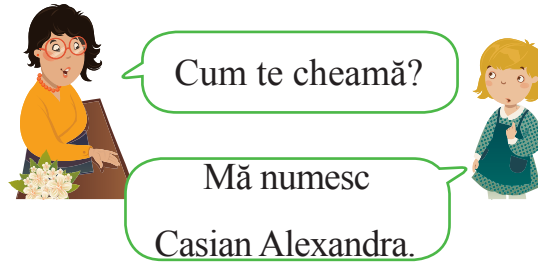
- Caută volumul *A murit Luchi*, de Otilia Cazimir și citește textul integral.
- Transcrie, în jurnal, fragmentul care o înfățișează pe Luchi.

ȘTIM!

- Oamenii comunică oral sau în scris, transmițând informații.
- Convorbirea dintre două sau mai multe persoane se numește dialog.
- În scris, dialogul este marcat prin folosirea liniei de dialog.

DESCOPERIM!

1. Observați dialogul personajelor din imagine.

Răspundeți oral la întrebări.

- Ce o întreabă învățătoarea pe fetiță?
- Ce îi răspunde fetița?

2. Completați dialogurile cu replici potrivite. Exersați dialogurile în perechi, corectându-vă exprimarea și intonația.

REȚINEM!

Când mă prezint sau prezint o persoană, precizez numele și prenumele.

În anumite situații, este necesar să menționez vârsta și ocupația.

APLIC!

1. **JOC DE ROL:** Imaginează-ți că faci cunoștință cu o persoană. Prezintă-te!
2. Fă-i colegului/colegei de bancă o prezentare în fața clasei, ținând cont de următoarele informații: nume și prenume, vârstă, pasiuni.

ACTIVITATE PRACTICĂ

- Realizează o etichetă după modelul alăturat. Utilizează eticheta pentru personalizarea manualului sau a caietului tău.

NUME: _____
 CLASA: _____
 MANUAL/CAIET PENTRU: _____

CE PĂRERE AI?

A procedat corect fetița care a intervenit în dialogul dintre învățătoare și Luchi? Explică părerea ta.

LUCRĂM ÎN PERECHI!

1. Denumiți obiectele și ființele din imaginea alăturată textului de la pagina 14.

- Pronunțați corect fiecare cuvânt. Corectați eventualele greșeli de pronunție ale colegilor.

- Precizați sunetul inițial al fiecărui cuvânt.

- Numiți sunetele pe care le auziți în pronunția fiecărui cuvânt.

2. Enumerați literele alfabetului limbii române.

3. Selectați, din text, cuvintele care conțin unul dintre grupurile de litere **ce, ci, che, chi, ge, gi, ghe, ghi**.

REȚINEM!

Totalitatea literelor unei limbi, scrise într-o anumită ordine, se numește alfabet.

Alfabetul limbii române

aA	ăĂ	âÂ	bB
cC	dD	eE	fF
gG	hH	iI	îÎ
jJ	kK	lL	mM
nN	oO	pP	qQ
rR	sS	șȘ	tT
țȚ	uU	vV	wW
xX	yY	zZ	

EXERSEZ!

1. Selectează, din text, câte un cuvânt care:

- să înceapă cu litera **t**;
- să se sfârșească cu litera **c**;
- să conțină litera **u**;
- să fie scris din șapte litere.

2. Transcrie, din text, enunțul în care se precizează numele fetei.

- Scrie cuvintele din enunț în ordine alfabetică.

3. Completează cuvintele cu unul dintre grupurile de litere **ce, ci, che, chi, ge, gi, ghe, ghi**.

ja_tă _veci _rcel _brit
 pi_or în_țată _rafă în_r

4. **JOCUL SILABELOR.** Potrivește silabele, pentru a obține cuvinte.

5. Scrie alfabetul limbii române, folosind litere de mână, mari și mici.

ȘTIM!

În limba română există și sunete redade, în scris, prin grupuri de litere.

SCRIEM FRUMOS!

Vorba dulce mult aduce.

LUCRĂM ÎN ECHIPĂ!

Formulați propoziții în care fiecare cuvânt să aibă aceeași literă inițială.

CARTEA DE PIATRĂ

după Vladimir Colin

Un băiat a făcut odată un zmeu de hârtie mare cât casa.
Se prinse de coada lui și zmeul îl purtă printre nori, peste mări și țări. Ajunseră pe un vârf de munte.

Deodată, un tunet **despică** muntele și, din adâncul lui, ieși mare și greoaie o carte de piatră. Era Cartea Pământului, iar filele ei erau cât muntele. Copertele **se urniră** descoperind întâia filă. Băiatul încercă să citească prima pagină, dar **slovele** fiind prea mari, nu izbuti.

Atunci zmeul se înalță în **văzduh** și băiatul citi pe nerăsuflăte „Basmelor Omului”.

Apoi zmeul colindă pământul în lung și în lat, iar băiatul spuse tuturor poveștile citite în cartea de piatră.

VOCABULAR

- **despică**: tăie, desfăcu
- **se urniră**: se mișcară, se porniră
- **slove**: litere
- **văzduh**: cer

REȚINEM!

Autorul transmite idei și emoții cu ajutorul întâmplărilor povestite în text.

CITIM!

1. Citește textul în gând, apoi cu voce tare.
2. Citește:
 - enunțurile care menționează părțile componente ale unei cărți;
 - alineatul în care se precizează ce citește băiatul în cartea de piatră.
3. Precizează:
 - titlul;
 - autorul;
 - numărul de alineate ale textului.
4. Discutați, în perechi, dacă întâmplările povestite de autor sunt reale sau imaginare.
5. Ce dorește autorul să transmită prin intermediul textului?

RĂSPUND!

1. Ce a confecționat băiatul din hârtie?
2. Unde l-a purtat zmeul pe băiat?
3. Ce a ieșit din munte?
4. Ce a citit băiatul în Cartea Pământului?
5. De ce crezi că băiatul a citit pe nerăsuflăte „Basmelor Omului”?

DESCOPERIM!

1. Selectează, din text, cuvintele care denumesc părțile componente ale cărții. Formulează enunțuri cu aceste cuvinte.

• Analizează ilustrația care însoțește textul. Observă componentele cărții.

• Privește imaginile.

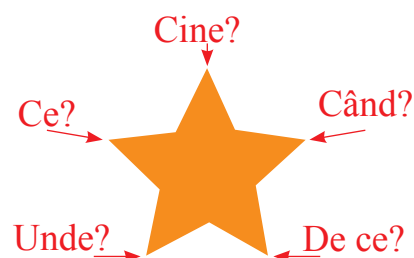
- Ce denumire are fiecare pagină ilustrată?
 - Ce informații oferă fiecare pagină?
 - Ce asemănări există între cele trei pagini? Dar deosebiri?
2. Consultă manualul tău de „Comunicare în limba română”.

- Unde se află cuprinsul în acest manual? Dar în altă carte?
- La ce pagină se află textul *Mama*, după Panait Cerna?

JOC:

STELUȚA ÎNTREBĂRILOR

Formulează și tu câte o întrebare legată de textul citit, care să înceapă cu termenii dați.

ȘTIM!

Componentele cărții sunt:

- copertele;
- cotorul;
- filele.

REȚINEM!

Cuprinsul oferă cititorului informații despre conținutul cărții. În cuprins este specificat numărul paginii la care se regăsește fiecare conținut din carte.

COLȚUL CĂRȚII

Amenajați, în clasă, un colț al cărții, unde să păstrați cărți de poezii, povești, cărți de colorat ș.a.

OBSERVĂM!

- Citiți dialogurile dintre personajele ilustrate.

A. Bună ziua,
doamna bibliotecară!

 Bună ziua, Dana!
Te pot ajuta cu ceva?

B. Aș dori să împrumut cartea
„Matilda”, de Roald Dahl.

 Imediat. Este despre o fetiță
căreia îi plăcea să citească.

REȚINEM!

În timpul unui dialog, este recomandat ca **vorbitorul** să comunice clar și corect, iar **ascultătorul** să urmărească atent **mesajul** transmis. Persoanele care comunică sunt, pe rând, ascultători, apoi vorbitori.

- Cui i se adresează fetița?
 - Ce formulă utilizează ea?
 - Cum îi răspunde bibliotecara?
 - Ce dorește Dana?
 - Ce informații îi oferă bibliotecara?
 - Ce formule utilizează persoanele pentru încheierea convorbirii?
- C.** Cartea pare interesantă.
Vă mulțumesc!
- La revedere!
Lectură plăcută!

APLICĂM!

JOC DE ROL: LA LIBRĂRIE

Imaginează-ți că vrei să cumperi o carte. Un coleg joacă rolul librarului. Construiește un dialog cu librarul, ținând cont de:

- modul de adresare;
- corectitudinea și claritatea solicitării;
- salut;
- alte norme de politețe.

LUCRĂM ÎN ECHIPĂ!

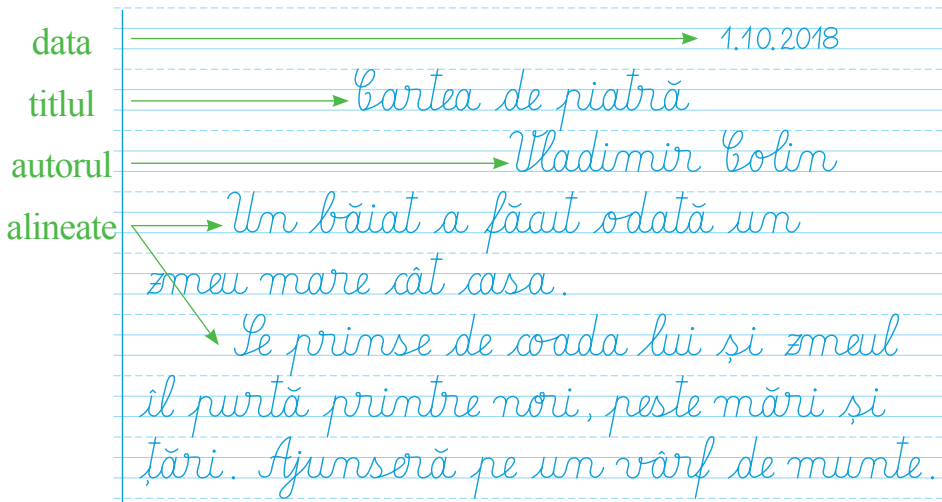
- Confecționați, în grup, cărțile pe diferite teme: plante, animale, povești ș.a.
 - Realizați desene/fotografii potrivite.
 - Redactați, la computerul din clasă, textul care cuprinde informațiile potrivite temei alese.
- Expuneți produsele realizate la *Colțul cărții*.

ACTIVITATE ÎN BIBLIOTECA ȘCOLII

- Vizitați biblioteca școlii.
- Observați:
- cum este organizat spațiul pentru cărți/de lectură;
 - ce cuprinde o fișă de împrumut;
 - unde și cum sunt înregistrate cărțile (după autor, după tematică ș.a.).
- Căutați, în bibliotecă sau la COLȚUL CĂRȚII, o carte despre animale.

DESCOPERIM!

Observă modelul de așezare în pagină, apoi răspunde la întrebări.

- Unde este scrisă data?
- Unde este așezat titlul? Dar numele autorului?
- Cum sunt scrise cuvintele „Un” și „Se” față de celelalte cuvinte din text? De ce?
- Câte alineate are fragmentul de text prezentat?

APLICĂM!

Copiază, în caiet, fragmentul de text scris de mână. Autoevaluează-ți copierea, după criteriile date, în tabelul următor.

CRITERII	DA	NU	PARȚIAL
organizarea în pagină (dată, titlu, autor, alineate);			
respectarea punctuației;			
respectarea ortografiei;			
aspectul scrisului.			

LUCRĂM ÎN ECHIPĂ!

Selectați, din cărțile citite, proverbe și zicători despre carte. Discutați-le în clasă. Afișați lucrările la *Panoul clasei*.

REȚINEM!

Data se scrie în partea dreaptă a paginii.
Titlul se scrie în mijlocul rândului următor.
Numele autorului se scrie între titlu și text.
 Respectăm:
 • alineatele din textul tipărit;
 • punctuația;
 • ortografia (scrierea corectă) cuvintelor.
 Scriem îngrijit, respectând liniatura.

JOC: FURTUNA DE IDEI

- Citește proverbul:
Cartea este o comoară de învățături.
- Scrie două motive care îndreptățesc afirmația.
- Citiți în clasă ce a notat fiecare elev și realizați, pe tablă, un inventar de idei.

Doamna învățătoare le-a spus Danei și lui Andrei că citind vor descoperi o comoară. Ajută-i să ajungă la comoară, rezolvând cerințele date. Respectă traseul indicat.

1. Indică, în cuprinsul cărții alăturate, numărul paginii unei lecturi al cărei titlu poate fi asociat cu termenul „carte”.

CUPRINS	
Toamna	5
O. GOGA	
La cireșe	9
I. CREANGĂ	
Abecedarul	12
T. ARGHEZI	
Colindătorii	20
G. COȘBUC	

2. Așază, în ordine alfabetică, cuvintele scrise pe indicator.

Urmați puntea de lemn spre castel!

3. Completează dialogurile dintre cei doi copii și Balaurici.

— Salut!
Eu sunt

— ... !
Eu sunt ..., iar ea e

Te rugăm să

4. Precizează care dintre variantele următoare este un text. Argumentează.

A. ABECEDARUL

de Tudor Arghezi

Ion D. Marinescu este elev în clasa întâi și stă îngândurat, speriat de literele alfabetului.

Lui i-ar plăcea să-i zică la școală Ionel, ca acasă.

B. Ieri, am luat din sertar vechiul meu

abecedar.

În penar am pus stiloul și trei creioane.

Îmi place noul meu ghiozdan.

Uniforma mea are culoarea neagră.

5. Transcrie, în caiet, varianta selectată, respectând regulile de așezare în pagină.

Corecțai, făcând schimb de caiete.

6. Scrie un enunț despre rolul cărților în viața omului.

Ce știi? Cât știi? Cum știi?

1. Citește textul, apoi rezolvă cerințele date.

CAP! SPIC!

de Mircea Sântimbreanu

A început școala. Pe pereții clasei a apărut din nou orarul cu severele sale chenare. În caiete, creionul roșu a și dantelat primele compoziții, paginile cărților noi au și fost mâzgălite.

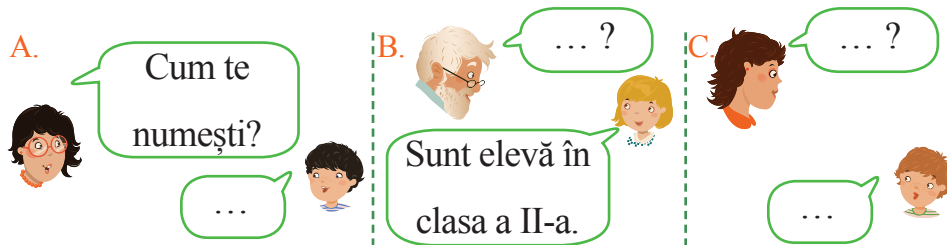
— Sandule, hai la mine să învățăm! își strigă Nicușor vecinul peste gard.

— Vino tu la mine!

Cerințe:

- subliniază titlul textului;
- încercuiește numele autorului;
- scrie, în căsuță, numărul de alineate din fragment.

2. Privește ilustrațiile.

Formulează:

- răspunsul la întrebarea profesoarei din imaginea A;
- întrebarea potrivită răspunsului fetei din imaginea B;
- un dialog potrivit pentru imaginea C.

3. Completează enunțurile cu informațiile potrivite.

- Cuprinsul oferă cititorului ... despre conținutul cărții.
- În cuprins este specificată ... la care se regăsește fiecare conținut din carte.
- Cuprinsul unei cărți se poate afla la ... cărții.

EVALUARE SUMATIVĂ

- S – titlul textului;
B – titlul și autorul textului;
1. FB – titlul, autorul și numărul de alineate ale textului identificate corect.

- S – răspunsul potrivit întrebării din imaginea A;
B – răspunsul potrivit imaginii A și întrebarea potrivită răspunsului dat în imaginea B;
2. FB – răspunsul potrivit imaginii A, întrebarea potrivită pentru imaginea B și dialogul potrivit pentru imaginea C formulate corect.

- S – un enunț;
B – două enunțuri;
3. FB – trei enunțuri completate corect.

	1	2	3
S			
B			
FB			
Calificativ final			

LA PAS!

1. Ordonează alfabetic denumirile obiectelor sugerate în imaginea alăturată.
2. Formulează câte un enunț despre:
 - școală; • carte; • colegi.
3. Caută în *cuprinsul* manualului tău:
 - numărul paginii la care se află textul *Cartea de piatră*, după Vladimir Colin.
 - numerele paginilor între care se află unitatea tematică despre familie.

4. Observă imaginile.

- Scrie, pentru fiecare situație ilustrată:
 - câte un schimb de mesaje între vorbitori;
 - câte o formulă de salut;
 - câte o formulă de încheiere a dialogului.

UN PAS MAI SUS!

PROIECT: CARTEA CLASEI

CE VEȚI FACE? Vă propunem să confecționați o carte uriașă în care să prezentați evenimentele la care ați participat, fotografii, desene, informații de interes comun, rezultate deosebite la concursuri, creațiile unor colegi ș.a.

CUM VEȚI FACE? Vă veți grupa în echipe, împărțindu-vă sarcinile de lucru:

- realizarea ilustrațiilor (desene/fotografii);
- redactarea textelor scrise;
- copertarea;
- legarea filelor.

Veți adăuga permanent, pe parcursul semestrului, creații ale voastre.

DE CE VEȚI FACE?

Veți participa la un concurs al revistelor școlare.

UNITATEA TEMATICĂ 2

TOAMNA, DOAMNĂ RUGINIE

Voi fi mai bun:

- citind texte literare în care se povestesc întâmplări;
- identificând personajele unei întâmplări și însușiri ale acestora;
- descriind un personaj pe baza unui text citit;
- scriind corect cuvinte care conțin *î* și *â*, *într-o/într-un*;
- exersând dialoguri în situații din viața de zi cu zi;
- respectând reguli ale unui dialog (vorbitura pe rând, ascultarea vorbitorului, menținerea ideii);
- exersând transcrierea și copierea unui text;
- formulând o părere/o opinie despre un fapt observat/citit.

CIUBOȚELELE OGARULUI

după Călin Gruia

Începuseră ploile de toamnă. Vântul împrăștia frunzele pe poteci. Era frig.

Iepurele pornise spre iarmaroc. Avea doi **galbeni**. Voia să își cumpere încălțări. Mergea **zgribulit** și speriat. Pe drum se întâlnește cu Ogarul. Acesta avea o **șubă** și **ciuboțele** noi.

— Cât ai dat pe ciuboțele?

— Doi galbeni, răspunse Ogarul.

— Merg să îmi cumpăr și eu!

Porniră împreună. Se întuneca.

— Să ne oprim la hanul Ursului, zise Ogarul.

Aici, Ogarul mănca și bău pe săturate. Iepurele nu se atinse de nimic. Pentru că Ogarul nu avea bani și mâncarea trebuia plătită, Iepurele fu nevoit să îi dea Ursului cei doi galbeni. De necaz, începu să plângă.

Ogarul adormi. Iepurele îi luă ciuboțelele și fugi de la han.

VOCABULAR

- **ogar**: câine de vânătoare
- **galbeni**: bani de aur
- **zgribulit**: înfrigorat
- **șubă**: haină căptușită cu blană, cojocel
- **ciuboțele**: cizmulițe, ghetuțe

REȚINEM!

- Textul care prezintă întâmplări imaginare se numește **text literar**.
- Textul literar îi provoacă emoții cititorului.

CITIM!

1. Citește textul în gând, apoi cu voce tare.

2. Citește:

- enunțurile care îl înfățișează pe Iepure;
- fragmentul care descrie anotimpul când se petrece întâmplarea;
- dialogul dintre Iepure și Ogar.

3. Citiți textul pe roluri.

4. Discutați, în perechi, dacă faptele povestite sunt reale sau imaginare.

5. Ce credeți că vrea autorul să transmită cititorului cu ajutorul textului?

RĂSPUND!

1. Formulați, în perechi, întrebări referitoare la textul citit, care să înceapă cu următoarele cuvinte: *Ce ...?*; *Cine ...?*; *Când ...?*; *Cum ...?*; *Unde ...?*; *De ce ...?*

Răspundeți la întrebările formulate.

EXERSEZ!

1. Citește, din nou, fiecare parte a textului marcată cu semnul .

• Completează enunțurile următoare cu informațiile potrivite.

A venit

Iepurele se ducea la ..., având

Pe drum, acesta s-a întâlnit cu

Ce doi se opresc la

Ogarul mănâncă ..., iar Iepurele este nevoit să

Când ... a adormit, Iepurele

2. Plasează pe *axa timpului* faptele povestite în text, potrivit succesiunii acestora.

LUCRĂM ÎN ECHIPĂ!

1. JOC. RECUNOAȘTE PERSONAJUL

Lucrați în echipă. Fiecare grup va descrie un personaj din textul citit. Celelalte echipe vor recunoaște personajul.

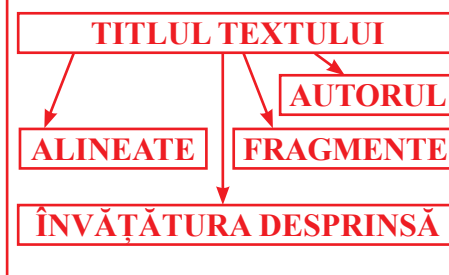
Exemplu: *Era zgribulit și speriat. / Mănăcă și bău pe săturate.*

2. Realizați o scenetă pe baza întâmplării citite, utilizând măști. Folosiți gesturi și mimică potrivite rolului.

• Utilizați cuvinte și expresii din text.

HARTA LECTURII

Completează, în caiet, o schemă asemănătoare.

REȚINEM!

Textul *Ciuboțelele*

Ogarului cuprinde un șir de fapte povestite în ordinea în care s-au petrecut. Acesta este o **povestire**.

Fiecare faptă corespunde unei părți de text care se numește **fragment**.

Fiecare fragment începe cu **alineat**.

Un text poate avea mai multe fragmente.

JOC

- Găsește un alt final pentru întâmplarea citită.
- Prezintă, în fața clasei, povestirea cu noul final.
- Folosește intonația potrivită situației.

ȘTIM!

Într-un dialog, partenerii sunt, pe rând, vorbitori și ascultători.

REȚINEM!

Ascultăm cu atenție ceea ce ne comunică partenerul de dialog, apoi ne expunem propria părere. Respectăm părerea oricărui vorbitor.

CE PĂRERE AI?

A procedat corect Ogarul? Dar Iepurele? Argumentează.

JOC DE ROL

Imaginează-ți că ești Iepurele. Creează un dialog cu Ogarul și Ursul. Alege doi colegi și jucați scena în fața clasei.

OBSERVĂM!

1. Citești dialogul.

Eu cred că Ogarul a greșit profitând de naivitatea Iepurelui.

Părerea mea este că Iepurele nu trebuia să plece la drum cu un necunoscut.

Ursul e vinovat, pentru că trebuia să-l oblige pe Ogar să plătească.

- Ce spune băiatul? Dar fata? Dar doamna învățătoare?
- Care dintre cei trei vorbitori crezi că are dreptate?
- Cum procedăm când partenerii de dialog au păreri diferite față de ale noastre?

APLIC!

1. Citește dialogul următor:

Dana se întâlnește cu Andrei, în parc.

— Hai să ne dăm în leagăn! zice Dana.

— Bună, Dana! Eu aș vrea să mă joc cu mingea.

— Nu contează. Hai mai repede! răspunde fata.

Explică modul în care ar fi trebuit să se adreseze Dana.

2. Alege, din lista de mai jos, un alt titlu potrivit povestirii citite.

Motivează-ți alegerea.

- Iepurele și Ogarul;
- Răzbunarea Iepurelui;
- La Hanul Ursului;
- Ogarul încălțat.

OBSERVĂM!

Citiți enunțurile rostite de cei doi copii. Observați scrierea cuvintelor marcate.

Iepurele **începu** să **plângă** de necaz.

Se **hotărî** să ia ciuboțelele Ogarului și să fugă.

- Când se scrie cu **î**? Dar cu **â**?
- Dați exemple de cuvinte care se scriu cu **î** sau cu **â**.
- Există cuvinte care se scriu și cu **î**, și cu **â**? Exemplificați.

APLIC!

1. Selectează, din text, câte două cuvinte care se scriu cu **î** sau **â**.
2. Completează casetele cu **î** sau **â**.

c ntec g ndeam cobor
 mpreună nc ntat dobor

EXERSEZ!

1. Transcrie al doilea alineat al textului. Autoevaluează-te cu ajutorul unui tabel asemănător celui dat.

CRITERII	DA	NU	PARȚIAL
așezarea în pagină (alineate)			
respectarea punctuației			
respectarea ortografiei			
aspectul scrisului			

SCRIEM FRUMOS!

România, român, românesc

ȘTIM!

În limba română, sunetul **î** este redat cu ajutorul literelor **î** sau **â**.

REȚINEM!

• La început și la sfârșit de cuvânt se scrie **î**. În interiorul cuvintelor se scrie **â**.

ȘTIM!

Transcrierea constă în transformarea textului scris de tipar în text scris de mână, respectând regulile așezării în pagină.

JURNAL DE LECTURĂ

- Caută cartea *Ciuboțelele Ogarului*, de Călin Gruia și citește textul integral.
- Realizează un portret al personajului preferat.
- Expuneți portretele realizate la *Panoul clasei*, apoi păstrați cele mai reușite lucrări în *Colecția de povești*.

CIOC! CIOC! CIOC!

după Emil Gîrleanu

Într-o toamnă aurie, veverița a pornit în salturi grăbite să își caute provizii pentru iarnă. Într-o zi a dat peste un alun. Ea a cărat toată toamna și a umplut scorbura. Își făcea planuri că nu se va mai mișca toată iarna din căsuță.

Într-o dimineață se zgârie într-o coajă de alună. De unde? Că ea nici nu se atinsese de **merinde!** **Se mânie** și se puse la pândă să prindă hoțul.

Ce era? Ciocănitorea dăduse de scorbura și se pusese pe mâncat. Cum sosi, veverița se repezi și o prinse de coadă. Se zbătu ciocănitorea, dar lăsă coada în laba veveriței și fugi.

Într-un târziu se întoarse și bătu cu ciocul: Cioc! Cioc! Cioc! Dar veverița își mutase culcușul.

VOCABULAR

- **merinde:** mâncare, provizii
- **se mânie:** se supără

REȚINEM!

Gîrleanu se scrie cu **î**, și nu cu **â** pentru că se respectă felul în care se semna scriitorul.

CITIM!

1. Citește textul în gând, apoi cu voce tare.
2. Citiți textul în ștafetă.
3. Citește:
 - enunțul în care este precizat anotimpul când se petrece întâmplarea;
 - al doilea alineat;
 - fragmentul în care este prezentată răzbunarea veveriței.
4. Precizează:
 - titlul;
 - numele autorului;
 - numărul alineatelor.
5. Explică de ce textul dat este o povestire.

RĂSPUND!

1. Când se petrece întâmplarea?
2. Cine participă la întâmplare?
3. Ce a găsit veverița?
4. Ce a făcut ea cu alunele?
5. Ce a constatat ea într-o zi?
6. Cine îi mânca din merinde?
7. Cum s-a răzbunat veverița pe ciocănitoare?

EXERSEZ!

1. Privește imaginile următoare și ordonează-le potrivit desfășurării întâmplărilor prezentate în text.

- Formulează câte un enunț potrivit despre fiecare imagine.
- Povestește fiecare fragment, cu ajutorul imaginilor. Folosește expresiile: *la început, la un moment dat, după aceea, apoi, până la urmă.*
- Completează oral mesaje de colegilor. Corectează exprimarea acestora.

LUCRĂM ÎN ECHIPĂ!

Lucrați în patru echipe. Împărțiți o coală de carton în patru cadrane, asemănătoare celor de mai jos. Completați *Cadranele*, rezolvând cerințele!

1. Transcrieți enunțul care precizează anotimpul în care se desfășoară faptele.	2. Scrieți două enunțuri prin care să schimbați finalul textului.
3. Identificați trăiri, emoții pe care le produce textul cititorului.	4. Realizați un desen în care să prezentați adăpostul veveriței, așa cum vi-l imaginați.

CE PĂRERE AI?

- Alege varianta potrivită.
Învățătura povestirii este:
- E bine să fim darnici.
 - Nu e frumos să profiți de pe urma altora.
 - Cine muncește are tot ce vrea.
 - Unii se descurcă fără prea mare efort.
- Motivează-ți alegerea.

**ACTIVITATE
TRANSDISCIPLINARĂ**

- Realizați un desen pe o fișă sau faceți un modelaj prin care să înfățișați chipul/ imaginea toamnei.
- Însoțiți lucrarea plastică de câteva enunțuri sugestive, redactate la computer.

JURNAL DE LECTURĂ

- Caută volumul *Din lumea celor care nu cuvântă*, de Emil Gârleanu și citește, la alegere, două povestiri.

REȚINEM!

Textul *Cioc! Cioc! Cioc!* prezintă o întâmplare la care participă o veveriță și o ciocănitoare. Acestea sunt **personajele textului**.

JOC: VEVERIȚA ȘI CIOCĂNITOAREA

• Dramatizați întâmplarea citită, folosind păpuși pe deget sau marionete.

ACTIVITATE TRANSDISCIPLINARĂ

• Asociați fapta ciocănitoarei cu cea a altui personaj.
• Creați un simbol potrivit acestui tip de personaj.

JOC CREATIV

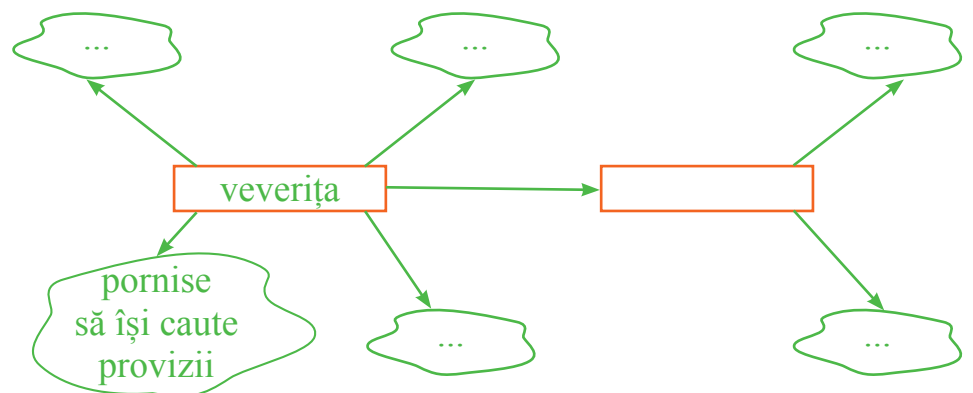
Adresează-i ciocănitorii o întrebare. Ce ar putea să-ți răspundă?

DESCOPERIM!

1. Recitește textul. Observă ce rol au, în text, ciocănitorea și veverița.

2. **REȚEAUA PERSONAJELOR**

Completează casetele cu numele personajelor care participă la întâmplările prezentate în text. Indică, prin săgeți, acțiunile acestora, ca în model.

APLICĂM!

1. **JURNALUL DUBLU**

Completează un tabel asemănător celui dat, în care să notezi însușiri ale personajelor din text.

Folosește informațiile selectate din textul de la exercițiul de mai sus.

VEVERIȚA – ÎNSUȘIRI	ARGUMENTE DIN TEXT
• prevăzătoare	„a pornit în salturi grăbite să își caute provizii pentru iarnă”
...	...

2. **TURUL GALERIEI**

• Desenează veverița, așa cum ți-o imaginezi.
• Însoțește desenul cu 2 – 3 enunțuri în care să-i prezinți însușirile.

Expuneți produsele pe tablă și alegeți o lucrare care v-a plăcut, motivându-vă alegerea.

DESCOPERIM!

1. Citiți enunțurile date. Observați scrierea cuvintelor marcate.

Într-o dimineață,
veverița se zgârie
într-o coajă de alună.

Într-un târziu
a prins hoțul.

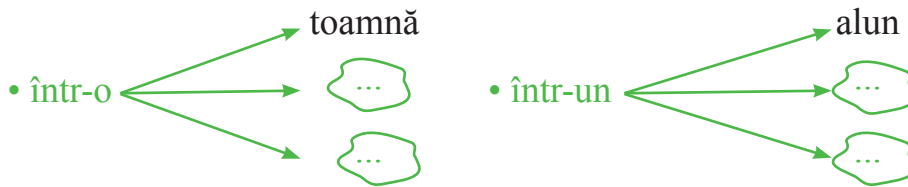
REȚINEM!

- Cuvintele **într-o** și **într-un** se scriu întotdeauna cu liniuță de unire/cratimă.

- Formulați enunțuri în care să folosiți cuvintele **într-o** și **într-un**.

APLICĂM!

1. Notează, în casete, termenii potriviți, scriși pe frunzele alunului.

2. Încercuiește varianta corectă.

- Într-o clasă se află treizeci de elevi.
- Într-un clasă se află treizeci de elevi.

- Am călătorit într-o tren aglomerat.
- Am călătorit într-un tren aglomerat.

- Într-o seară ne-am întâlnit într-o parc.
- Într-un seară ne-am întâlnit într-un parc.

3. Completează enunțurile în caiet, folosind *într-o* și *într-un*.

... zi, veverița a plecat prin pădure să culeagă alune. A urcat ... copac. A pus apoi alunele ... scorbură.

SCRIEM FRUMOS!

*A lua ce nu e al tău
e năraroul al mai rău.*

JOC:

CONTINUĂ PROPOZIȚIA

Completează propozițiile date.

- Într-o dimineață, Dana ...
- Într-un penar am găsit...

- Citește fragmentele date.

Era o toamnă târzie. Moș Ilie îmi spuse cea dintâi poveste vânătorescă.

— Într-o zi, încarc pușca, o chem pe Fâța și intru în pădure. Ajung la o râpă. Fâța adulmecă și pornește repede. Merg după lătrat. Într-o poiană văd o dihanie. Părea un cal cu picioare scurte. Avea un corn în frunte. Ochii îi vărsau văpaie.

după Mihail Sadoveanu, *Țara de dincolo de negură*

„Peste dealuri zgribulite,
Peste țarini zdrențuite,
A venit așa, deodată,
Toamna cea întunecată.
Lungă, slabă și zăludă,
Botezând natura udă
C-un mănunchi de ciumafai.”

George Topîrceanu,

Balada unui greier mic

1. Identifică fragmentul care aparține unei povestiri. Motivează-ți alegerea.

2. Precizează:

- titlul și autorul textului ales;
- personajele care participă la întâmplare.

4. Formulează câte un enunț, folosind expresiile *într-o toamnă*, *într-un loc*.

3. Selectează, din textul ales, un element real și unul imaginar.

5. Descoperă regula și continuă șirul, adăugând câte un cuvânt.

- început, întors, ...
- a coborî, a doborî, ...
- dintâi, zâmbet, ...

CE E NOU ÎN LUMEA POVEȘTILOR?

- Redă, printr-un desen, personajul fantastic prezentat în text.
- Păstrați lucrările cele mai suges-tive în mapa *Colecția de povești*.

6. Scrie trei enunțuri în care să evidențiezi însușirile personajului fantastic întâlnit de vânător.

Ce știi? Cât știi? Cum știi?

1. Citește/Ascultă textul dat.

În fața casei, copilașul urmărește stolul de rândunele, printre care și cei trei pui ai lui, din cuibul de sub streășină.

Păsările s-au odihnit puțin și apoi s-au ridicat.

Copilașul a privit lung stolul care se pierdea, apoi a început să plângă.

Mama a venit în fugă și l-a strâns în brațe.

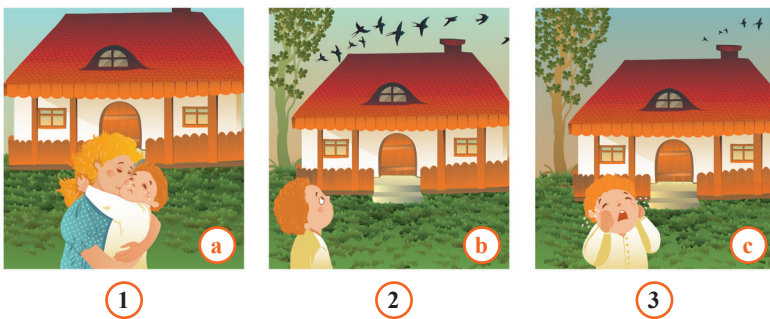
— Nu plânge, dragul mamei, se vor întoarce la primăvară.

după Emil Gârleanu, *Puișorii*

• Rezolvă cerințele:

- subliniază titlul textului;
- indică numele autorului;
- încercuiește, în text, personajele participante la acțiune.

2. Realizează corespondența dintre fiecare imagine și numărul de ordine al secvenței din textul dat.

3. Completează casetele cu literele *î* sau *â*.

pl ns dobor c mp
 ncălțat g scă ntors

4. Citește următoarele enunțuri și scrie ce personaje sunt descrise.

- A mâncat și a băut, neavând cu ce să plătească.
- Mergea spre iarmaroc, zgribulit și speriat.
- A umplut scorbura cu alune, pentru iarnă.

5. Completează propozițiile, cu unul dintre cuvintele *într-o*, *într-un*.

... după-amiază, Andrei a ieșit în grădină. Ținea o lopată ...
 mână. O stropitoare aștepta ... colț al grădinii.

EVALUARE SUMATIVĂ

S – titlul;
 B – titlul și autorul;
 1. FB – titlul, autorul și personajele identificate corect.

S – o corespondență;
 B – 2 corespondențe;
 2. FB – 3 corespondențe realizate corect.

S – două casete;
 B – patru casete;
 3. FB – șase casete completate corect.

S – un personaj;
 B – două personaje;
 4. FB – trei personaje identificate corect.

S – o propoziție;
 B – două propoziții;
 5. FB – trei propoziții completate corect.

	1	2	3	4	5
S					
B					
FB					
Calificativ final					

LA PAS!

- Citește fragmentul dat.

Era odată, **într-un sat**, un om grozav de leneș, care era purtat **într-un car** spre spânzurătoare. Se întâmplă să treacă pe-acolo, **într-o trăsură**, o cucoană miloasă.

— Oameni buni, se vede că bietul om este bolnav! Duceți-l la moșia mea, acolo am un hambar plin cu pâine uscată.

— Dar înmoaie cineva pâinea aceea? întrebă omul.

Cucoana n-a înțeles cum poate un om să fie atât de leneș și le-a spus sătenilor că leneșul merită să fie spânzurat.

după Ion Creangă, *Povestea unui om leneș*

1. Transcrie cuvintele subliniate în text. Alături ortogramelor alți termeni potriviți.
2. Selectează, din fragment, câte un cuvânt care să conțină: • **î**; • **â**; • **î** și **â**.
3. Completează enunțurile, folosind informațiile din text.
 - Personajele care participă la întâmplare sunt
 - Omul din car era
 - Aflând că sătenii vor să-l spânzure, cucoanei
4. Lucrați în perechi.
 - Exprimați-vă părerea despre comportamentul personajelor.
 - Ascultați și părerea colegului de bancă.
 - Notați concluziile în caiet.

UN PAS MAI SUS!

CUBUL

Lucrați în șase echipe, împărțindu-vă următoarele sarcini:

1. Descrieți cele două personaje ale textului.
2. Comparați atitudinea cucoanei cu cea a leneșului.
3. Asociați comportamentul leneșului cu cel al altor personaje din lecturile voastre.
4. Realizați un desen care să illustreze textul dat.
5. Scrieți finalul întâmplării, continuând textul cu două enunțuri.
6. Identificați un argument care să susțină și unul care să combată schimbarea de opinie a cucoanei, în finalul fragmentului dat.

Expuneți lucrările și discutați-le în clasă.

UNITATEA TEMATICĂ 3

FAMILIA, LEAGĂNUL COPILĂRIEI

Voi fi mai bun:

- citind texte literare în versuri, care ilustrează universul copilăriei;
- recunoscând strofele, versurile unei poezii;
- povestind întâmplări trăite sau observate;
- așezând corect în pagina caietului un text în versuri;
- redactând un text pe baza unui șir de imagini;
- exersând dialoguri în situații din viața de zi cu zi;
- realizând descrierea unei persoane.

VOCABULAR

- **icoană:** (aici) imagine
- **răzlețită:** izolată, înstrăinată
- **să aline:** să mângâie
- **biruiește:** învinge
- **odor:** prunc, copil

REȚINEM!

- Textul *Mama* este o **poezie**.
- Poezia este scrisă cu rânduri scurte, numite **versuri**.
- Mai multe versuri alcătuiesc o **strofă**.

MAMA

(fragment)

după Panait Cerna

Din vârsta fericirii fără minte,
Icoane dragi mi-apar mereu-nainte.
 De lume **răzlețită** și sfioasă,
 În ramă de salcâm zăresc o casă.
 Și-n casă, într-un colț întunecat,
 Văd un copil de mama lui certat. [...]
 Din toți câți trec, nu-i nimeni **să-l aline**
 Și-adoarme-ncet copilul, în suspine.
 Dar peste noapte-o **biruiește** dorul
 Și mama merge unde-i doarme-**odorul**.
 El simte cum s-apeacă peste dânsul
 O umbră bună ce îi șterge plânsul.
 De gâtul ei s-atârnă în neștire
 Toți îngerii din ceruri îi sunt frați!
 Învăluți de-a candelii lucire,
 Copil și mamă dorm îmbrățișați.

CITIM!

1. Citește textul în gând, apoi cu voce tare.
2. Citește:
 - expresiile care vorbesc despre casă;
 - enunțurile care prezintă comportamentul mamei.
3. Observă așezarea în pagină a textului.
 - Cum sunt scrise rândurile?
 - Cum sunt grupate rândurile?

RĂSPUND!

1. Despre ce icoane vorbește poetul?
2. Cum i se înfățișează poetului casa părintească?
3. Ce vede poetul în casa părintească?
4. Cine e copilul despre care își amintește poetul?
5. Cum își manifestă mama dragostea pentru copilul său?
6. Cum îi răspunde copilul? De ce?

EXERSEZ!

1. JURNALUL DUBLU

Completează, în caiet, un tabel asemănător celui dat, în care să explici expresiile: „vârsta fericirii fără minte”, „icoane dragi mi-apar”, „o umbră bună” și „a candelii lucire”.

EXPRESIA	EXPLICAȚIA
„vârsta fericirii fără minte”	– frageda copilărie când toate faptele și vorbele sunt nevinovate
...	...

2. Formulează enunțuri, folosind cuvintele de la VOCABULAR.
3. Explică scrierea cuvântului marcat în expresia „într-un colț”.

LUCRĂM ÎN ECHIPĂ!

Lucrați în patru echipe. Completați *Cadranele*, rezolvând cerințele.

1. Selectați versurile sau expresiile care dovedesc dragostea mamei pentru copilul ei.	2. Realizați un desen al casei, sugerat de a treia strofă a poeziei.
3. Imaginați-vă un dialog între copil și mama sa.	4. Scrieți cinci enunțuri despre „mama”, folosind experiența voastră de zi cu zi sau textul dat.

COLȚUL DE CREAȚIE

- Dacă poți, creează o scurtă poezie despre mama ta. Prezintă-o colegilor.
- Alegeți cele mai reușite poezii și expuneți-le la *Colțul de creație*.

CE PĂRERE AI?

- Recitește strofa în care mama își ceartă copilul.
- Ce crezi că a determinat atitudinea mamei?
 - Amintește-ți o situație similară din viața ta.
 - Povestește întâmplarea și colegilor tăi, apoi ascultă și povestirile celorlalți.

AUDIEM, ÎNVĂȚĂM

- Audiază în clasă poezia *Întâlnire cu mama*, de Nicolae Labiș.
- Utilizează culori potrivite, pentru a ilustra o scenă sugerată de poezie.

OBSERVĂM!

Priviți imaginile.

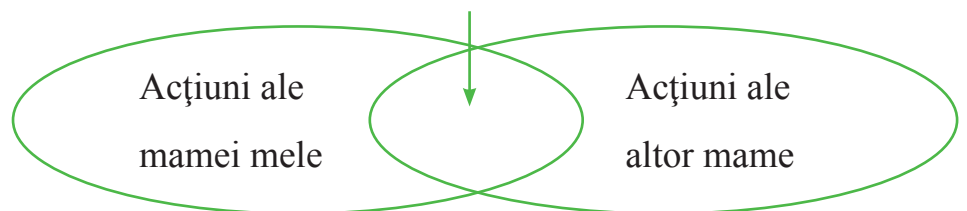

**JOC: CASETA
CU GÂNDURI**

Completează enunțul:
Pentru mine, mama
înseamnă

- Denumiți persoanele din fiecare ilustrație.
- Precizați acțiunile săvârșite de persoanele din ilustrații.
- Numește activități realizate de mama ta. Ascultă și părerea altor colegi. Prin ce se aseamănă și prin ce se deosebesc experiențele voastre? Completează diagrama.

ASEMĂNĂRI

**SECRETELE
REUȘITEI**

- Formulează enunțuri scurte și clare!
- Nu te abate de la subiect!
- Folosește o exprimare îngrijită!

APLIC!

1. Povestește o întâmplare din viața ta, la care a luat parte și mama.
2. Povestește o întâmplare trăită sau observată, sugerată de una din imaginile următoare.

DESCOPERIM!

Observați așezarea în pagină a textului în versuri.

data → 25.11.2018

titlul → Mama

autorul → Panait Uerna

alineate

→ Din vârsta fericiții fără minte,
→ Ioane dragi mi-apar mereu-nainte.

→ De lume răzlețită și sfioasă,
→ În ramă de salcâm zăresc o casă.

- Unde este scrisă data? Dar titlul? Dar numele autorului?
- Cum sunt scrise cuvintele „Din”, „Icoane”, „De”, „În”? De ce?
- Cum este marcat spațiul dintre strofe?

APLIC!

Copiază, în caiet, fragmentul de text prezentat.

- Compară scrisul tău cu cel din model, după criteriile date.
- Corectează-ți eventualele greșeli.

CRITERII	DA	NU	PARȚIAL
Așezarea în pagină (titlu, autor, alineate, spațiu între strofe)			
Respectarea punctuației			
Respectarea ortografiei			
Aspectul scrisului (îngrijit, lizibil)			

SCRIEM FRUMOS!

Mama e ființa cea mai dragă!

ȘTIM!

Data se scrie în partea dreaptă a paginii.

Titlul se scrie în mijlocul rândului următor.

Numele autorului se scrie între titlu și text.

REȚINEM!

În cazul textului în versuri, **fiecare vers** se scrie cu **alineat** și, de cele mai multe ori, primul cuvânt al versului se scrie cu literă inițială mare.

Între strofe se lasă un rând liber.

JURNAL DE LECTURĂ

Selectează, din lectura suplimentară, texte în versuri care ți-au plăcut. Transcrie, în jurnal, acele versuri, respectând regulile de așezare în pagină, ortografia și punctuația.

BUNICA

de Ștefan Octavian Iosif

VOCABULAR

- **duioșie**: blândețe, calm
- **aieve** (forma corectă *aievea*): cu adevărat, în realitate
- **firavă**: delicată, plăpândă
- **pruncie**: copilărie
- **căta** (forma corectă *căuta*): (aici) privea, se uita
- **suspina**: ofta

Cu părul nins, cu ochii mici

Și calzi de **duioșie**,

Aieve parc-o văd aici

Icoana **firavei** bunici

Din frageda-mi **pruncie**.

Torcea, torcea, fus după fus,

Din zori și până-n seară;

Cu furca-n brâu, cu gândul dus,

Era frumoasă de nespus

În portu-i de la țară.

Căta la noi așa de blând,

Senină și tăcută;

Doar **suspina** din când în când

La amintirea vreunui gând

Din viața ei trecută.

CITIM!

1. Citește textul în gând, apoi cu voce tare.
2. Citește:
 - cuvintele care prezintă înfățișarea bunicii;
 - enunțurile care sugerează felul de a fi al bunicii.
3. Precizează:
 - titlul;
 - numele autorului;
 - numărul de strofe și numărul de versuri.

RĂSPUND!

1. Despre cine vorbește poetul în text?
2. Cum apare bunica în amintirea poetului?
3. Cu ce se ocupa bunica?
4. Cum îi privea bunica pe membrii familiei?
5. Ce sentimente exprimă poetul pentru bunica sa?

EXERSEZ!

1. Selectează, din text, expresii și versuri care alcătuiesc portretul bunicii. Organizează-le într-un tabel asemănător celui dat.

Însușiri fizice	„părul nins”, ...
Însușiri sufletești	„câta [...] blând”, ...

2. Ordonează imaginile potrivit succesiunii strofelor din poezie.

- Găsește un titlu potrivit fiecărui tablou.

3. Memorează una dintre strofele care ți-a plăcut.

- Recitați strofa memorată pe rând, corectându-vă, în perechi,

intonarea și pronunția.

4. Formulează câte un enunț, folosind cuvintele: **duioșie**, **frav**, **suspina**.

5. Explică înțelesul expresiilor: *păr nins*, *ochi calzi*, *viața trecută*.

6. Realizează corespondența dintre fiecare vers și explicațiile alăturate.

„icoana firavei bunici”

„aieve parc-o văd aici”

„câta la noi așa de blând”

Privea nepoții cu drag.

Imaginea unei bunici plătându.

Mi se pare că o văd cu adevărat.

REȚINEM!

Poetul își exprimă propriile sentimente față de bunica sa, ceea ce provoacă emoție cititorului.

Poetul realizează un portret fizic și sufleteș al bunicii sale.

LUCRĂM ÎN ECHIPĂ!

- Realizați o figurină confecționată din diferite materiale (carton, hârtie glasată ș.a.).
- Împărțiți sarcinile: fața, ochii, sprâncenele, gura.
- Expuneți figurina la *Panoul clasei*, exprimându-vă trăirile.

JURNAL DE LECTURĂ

- Citește una dintre povestirile *Bunicul* sau *Bunica*, de Barbu Ștefănescu Delavrancea.
- Notează, din text, enunțurile care descriu pe bunica sau pe bunicul.

EXERSĂM!

1. Priviți imaginile.

Familia Danei

Familia lui Andrei

- Care sunt membrii familiei Danei? Dar ai lui Andrei?
- Unde locuiește fiecare familie?

NU UITAȚI!

- Formulați clar enunțurile!
- Vorbiți pe rând!
- Ascultați-l cu atenție pe celălalt!
- Respectați părerea partenerului de dialog!

2. Discutați, în perechi, despre:

- componența familiei;
- locuința familiei;
- numele membrilor;
- rolul vostru în cadrul familiei;
- ocupația părinților;
- relațiile dintre membrii familiei voastre.
- activitățile familiei;

3. JOC DE ROL

Imaginează-ți o întâlnire cu bunica ta, pe care nu ai văzut-o de mult timp. Realizează, împreună cu colegul de bancă, un dialog în care veți evidenția:

- salutul;
- respectarea opiniei celuilalt vorbitor.
- modul de adresare;
- ascultarea replicilor bunicii.

4. Recitește ex. 1 de la rubrica EXERSEZ!, de la pagina 41, amintindu-ți ce elemente cuprinde descrierea unei persoane.

• Realizează o descriere a bunicii tale/a bunicului tău. Dacă poți, însoțește descrierea cu un desen sugestiv. Prezintă-l în fața colegilor.

ȘTIM!

Pentru a descrie o persoană, trebuie să evidențiem atât trăsături fizice, cât și sufletești. Însușirile sufletești sunt susținute de vorbe, atitudini, fapte.

DESCOPERIM!

Observați imaginile.

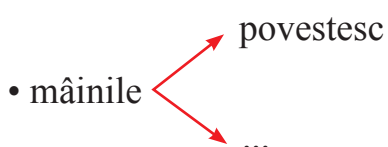
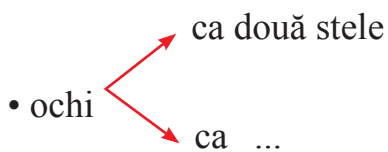
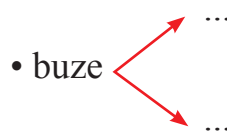
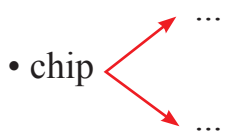

- Formulați propoziții în legătură cu fiecare imagine.
- Numiți personajele care participă la întâmplare.
- Îmbogățiți propozițiile, utilizând expresii deosebite, pentru a obține un text de 5 – 7 enunțuri.
- Dați un titlu potrivit textului.
- Redactați textul, respectând regulile de așezare în pagină, punctuația și ortografia.

EXERSEZ!

Creează expresii deosebite, după model.

- păr nins, argintiu, ...

Integrează, în textul de mai sus, unele expresii create.

REȚINEM!

Pentru a realiza un text după un șir de ilustrații, procedăm astfel:

- formulăm clar enunțuri;
- dezvoltăm enunțurile cu alte informații;
- nuanțăm exprimarea prin utilizarea unor expresii deosebite;
- redactăm textul, respectând normele ortografice, de punctuație și de așezare în pagină.

VORBE ÎNTELEPTE

Cinstește învățăturile tatălui tău și ascultă povețele maicii tale!

- Citește textul.

Bine e la noi acasă!
Nu e lume mai frumoasă
Cum e cuibul părintesc,
Unde eu trăiesc și cresc.

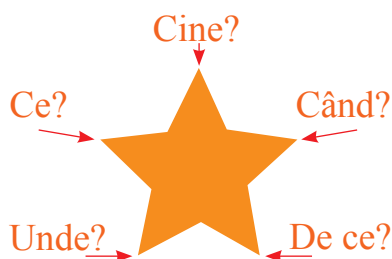
Tată, mamă și bunici,
Eu și frațiorii mici,
Toți, aici, suntem uniți,
Bucuroși și fericiți!
Casa mea și-n somn o știu,
Orice colț pot să-l descriu,

Când pășesc al casei prag,
Tot ce văd în ea mi-e drag.
Parcă dintr-un basm vrăjit,
Toate-mi spun „Bine-ai venit!”

Emilia Căldăraru,
Bine e la noi acasă!

Joc: STELUȚA ÎNTREBĂRILOR

Formulează câte o întrebare în legătură cu textul citit, care să înceapă cu unul dintre cuvintele ridicate.

- Răspunde, în scris, la întrebări.

1. Precizează:
 - titlul; • numele autorului; • numărul de versuri.
2. Găsește un alt titlu potrivit poeziei.
3. Transcrie versurile care vorbesc despre casa părintească.

Respectă regulile de așezare în pagină a textului în versuri.
4. Asociază enunțurilor date expresii sau versuri din text.
 - Casa părintească este locul unde se reunește familia.
 - Sentimentele îi unesc pe membrii familiei.
 - Orice obiect din casă are o valoare sentimentală.
5. Explică înțelesul versului: „Toți, aici, suntem uniți.”
6. Scrie un text de 5 – 7 enunțuri, pornind de la imaginile date.

ACTIVITATE TRANSDISCIPLINARĂ

Ilustrează, dacă vrei, pe o fișă, mesajul transmis de poezia dată.

Discutați lucrările în clasă. Afișați-le la panou.

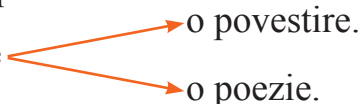

LUCRĂM ÎN ECHIPĂ!

Imaginați-vă o activitate sau un eveniment în familie. Împărțiți rolurile. Creați dialoguri între membrii familiei, pe diferite teme:

- o aniversare;
- în concediu;
- la cumpărături;
- în vizită.

Ce știi? Cât știi? Cum știi?

1. Încercuiește varianta corectă de răspuns.

- Textul scris cu rânduri scurte este o povestire.
o poezie.
- Rândul scurt al unei poezii se numește vers.
fragment.
- Strofa reprezintă un grup de versuri.
Alineatul

2. Transcrie textul dat, respectând regulile de așezare în pagină.

CÂNTEC DE ADORMIT MITZURA

(fragment)

de Tudor Arghezi

Doamne, fă-i bordei în soare,
Într-un colț de țară veche,
Nu mai 'nalt decât o floare
Și îngust cât o ureche.

Și-n pridvor, un ochi de apă
Cu o luntre cât chibritul,
Ca-n crâmpeiul lui să-ncapă
Cerul tău și nesfârșitul.

3. Formulează trei enunțuri prin care să descrii un membru al familiei tale, referindu-te la:

- o însușire fizică;
- o însușire sufletească;
- relația ta cu acest membru al familiei.

EVALUARE SUMATIVĂ

1.

S – o variantă de răspuns;
B – două variante de răspuns;
FB – trei variante de răspuns identificate corect.

2.

S – plasarea corectă a titlului și a numelui autorului; ortografierea corectă a cuvintelor;
B – plasarea corectă a titlului și a numelui autorului; ortografierea corectă a cuvintelor; scrierea fiecărui vers cu alineat și majusculă;
FB – așezare corectă în pagină, ortografie, punctuație respectate, aspectul îngrijit al scrisului.

3.

S – un enunț;
B – două enunțuri;
FB – trei enunțuri formulate corect, folosind trei criterii.

	1	2	3
S			
B			
FB			

LA PAS!

- Citește fragmentele date.

Și, Doamne, frumos era pe atunci, căci și părinții, și frații, și surorile îmi erau sănătoși, și casa ne era îndestulată, și copiii și copilele megieșilor erau de-a pururea în petrecere cu noi.

după Ion Creangă, *Amintiri din copilărie*

„Tatăl meu zidește case
Cocoțat pe schele;
El, cu fruntea lui, ajunge
Până sus la stele.”

Veronica Porumbacu, *Tatăl meu*

- *megieș*: vecin

1. Indică textul în versuri. Motivează alegerea.
2. Citește: • un vers; • o strofă.
3. Identifică:
 - membrul familiei la care face referire fragmentul în versuri;
 - o însușire a acestuia, ce reiese din text.
4. Observă imaginea alăturată, apoi răspunde cerințelor date.
 - Ce persoane sunt ilustrate?
 - Ce însușiri fizice observi la bunic? Dar la nepot?
 - Ce însușire sufletească sugerează îmbrățișarea bunicului? Dar zâmbetul?
 - Formulează două enunțuri în care să precizezi:
 - o însușire fizică;
 - o însușire sufletească a bunicului.

UN PAS MAI SUS!

Joc: DESCRIE PERSOANA!

- Puneți, într-un coșuleț, bilete pe care să fie scris:

mama

tata

bunicul

sora

bunica

fratele

- Un copil extrage un bilet. Va descrie persoana indicată de acesta, precizând însușiri sufletești și elemente din înfățișarea acelei persoane.
- Va fi apreciată cea mai frumoasă descriere.

UNITATEA TEMATICĂ 4

VIN SĂRBĂTORILE!

Voi fi mai bun:

- citind texte ce reprezintă anotimpul iarna și sărbătorile;
- formulând întrebări și răspunsuri pe baza textelor citite;
- scriind pe *m* înainte de *p* sau *b*;
- identificând cuvinte cu înțeles asemănător celor date;
- redactând o felicitare;
- alcătuind propoziții și intonându-le potrivit înțelesului și semnelor de punctuație utilizate;
- formulând îndemnuri, rugăminți, strigări, urări ș.a. marcate prin semnul exclamării;
- povestind oral un fragment al unui text citit.

VREAU SĂ TRĂIESC PRINTRE STELE

după Victor Eftimiu

Un pui de brad se săturase să stea la umbra brazilor bătrâni, în întuneric. Dorea să călătorească și să poarte pe ramuri o **puzderie** de steluțe.

Începu să urce. Îi lăsă în urmă pe toți prietenii lui. Rămase singur pe o stâncă.

Deodată zise:

— Nu e nimeni care să-mi țină tovărășie.

— Ba da! Spuse un moșneag care zbura în **slava cerului**.

Era Moș Crăciun.

— De ce oftezi?

— Mă simt singur.

— Dar cu copiii nu ai vrea să te joci?

— Ba da, dar copiii sunt departe.

Moșul îl oferi unor oameni care aveau copii. Aceștia îl împodobiră cu steluțe și jucării. Cântară și jucară în jurul lui.

Visul brăduțului se împlinise.

VOCABULAR

• **puzderie**: mulțime, număr mare

• **slava cerului**: înaltul cerului, văzduh

ACTIVITATE

TRANSDISCIPLINARĂ

Ilustrează brăduțul împodobit, aflat în casa copiilor.

Ce exprimă acesta?

CITIM!

1. Citește textul în gând, apoi cu voce tare.

2. Citiți textul pe roluri.

3. Citește:

- enunțul care exprimă dorința brăduțului;

- fragmentul în care se povestește despre felul cum a fost primit brăduțul de către oameni.

DESCOPERIM!

1. Ordonează enunțurile date, potrivit întâmplărilor din text.
 - Moș Crăciun a dus brăduțul unei familii care avea copii.
 - Un brăduț voia să trăiască printre stele.
 - Brăduțul se simțea singur pe stâncă.
2. Recitește:
 - primul fragment din text;
 - enunțul potrivit acestui fragment, descoperit la exercițiul anterior. Ce fel de informații cuprinde enunțul?
3. Observă modul în care povestește Andrei primul fragment din text.

1. Despre cine se vorbește în fragment?

... despre un brăduț.

2. Cum se simțea brăduțul?

... singur.

3. Ce își dorea acesta?

... să călătorească, având pe ramuri steluțe.

Un brăduț stătea singur pe o stâncă. El își dorea să călătorească, purtând steluțe pe ramurile lui.

APLIC!

Povestește oral al treilea fragment, procedând asemănător lui Andrei.

ȘTIM!

Un fragment de text este organizat în jurul unei idei.

Ideea poate fi exprimată prin mai multe enunțuri sau alineate.

NU UITA!

Respectă următoarele etape:

- recitești fragmentul;
- formulezi întrebări despre ceea ce se povestește;
- răspunzi la întrebări, selectând informațiile importante;
- înlănțuiești enunțurile!

REȚINEM!

Povestirea orală a unui fragment reprezintă dezvoltarea enunțului ce cuprinde informațiile cele mai importante.

ȘTIM!

O comunicare orală sau scrisă se numește **propoziție**.

La sfârșitul propoziției care comunică o informație sau o constatare se pune **punct**.

La sfârșitul propoziției prin care se întreabă ceva se pune **semnul întrebării**.

Propoziția se intonează ținând seama de semnele de punctuație.

REȚINEM!

Unele propoziții exprimă o **strigare**, o **mirare**, o **bucurie**, o **poruncă**, un **îndemn**, un **salut**, o **urare**.

La sfârșitul acestor propoziții se scrie **semnul exclamării (!)**.

EXERSEZ!

1. Citește, din text, câte un enunț care să exprime:

- o informație;
- o întrebare.

2. Observă imaginea alăturată.

• Formulează câte o comunicare despre brăduț, care să exprime:

- o constatare/o informație;
- o întrebare.

DESCOPERIM!

Observați enunțurile rostite de personaje:

- Explicați ce exprimă fiecare enunț rostit de personaje.
- Ce semn s-a scris la sfârșitul fiecărui enunț?

APLIC!

1. Completează casetele cu semnele de punctuație potrivite.

- A început să ningă
- Cum sunt fulgii
- Sunt așa de mari și de pufoși

2. Scrie câte un enunț care să exprime:

- un salut;
- o rugămintă;
- o urare.

DESCOPERIM!

1. Citiți dialogul. Observați scrierea cuvintelor marcate.

Brăduțul nu mai stă la **umbra** brazilor bătrâni.

Acum e **împodobit** cu globuri și steluțe.

- Ce literă este scrisă înainte de **p**? Dar înaintea lui **b**?
- Selectați, din text, cuvinte care se scriu cu **mp/mb**.
- Dați alte exemple de cuvinte care se scriu cu **mp/mb**.

APLIC!

1. Completează casetele cu **m** sau **n**, pentru a obține cuvinte corecte.

î ☐ părat	u ☐ brelă	cu ☐ pără
î ☐ ceput	tro ☐ petă	co ☐ curs

2. Transformă cuvintele, ca în model.

pădure – împădurit	boboc...
prieten...	bătrân...

ATELIER

JOC DE ROL

Imaginați-vă o întâlnire cu Moș Crăciun.

- Cum v-ați comporta?
- Ce l-ați întreba?
- Ce i-ați cere?

Organizați o mică serbare.

REȚINEM!

Înainte de literele **p** sau **b** se scrie întotdeauna **m**.

CE PĂRERE AI?

- De ce crezi că își dorea brăduțul să fie alături de copii?
 - De ce reprezintă bradul de Crăciun o bucurie pentru oameni?
- Motivează răspunsurile.

COLȚUL DE CREAȚIE

- Notează, pe un jeton, o dorință pe care ți-ar plăcea să ți-o îndeplinească Moș Crăciun. Poți folosi cuvinte, desene sau simboluri.
- Afișați jetoanele la rubrica AȘ DORI SĂ...

JURNAL DE LECTURĂ

- Citește poezia *Uite, vine Moș Crăciun*, de Otilia Cazimir.
- Selectează și scrie expresii din poezie.

VOCABULAR

iesle: jgheab făcut din lemn, în care se pune hrana animalelor în grajd

CONCURS

- Memorați versurile care v-au impresionat.
- Organizați în clasă un concurs de recitări.
- Fiți atenți la intonație și pronunție!

COLINDĂTORII

(fragment)

de George Coșbuc

Cad fulgii mari încet zburând,
 Și-n casă arde focul,
 Iar noi, pe lângă mama stând,
 De mult uitarăm jocul.
 De mult și patul ne-aștepta,
 Dar cine să se culce?
 Rugată, mama repeta
 Cu glasul rar și dulce.

Cum sta pe paie-n frig Hristos,
 În **ieslea** cea săracă,
 Și boul cum sufla milos
 Căldură ca să-i facă,
 Drăguț un miel cum i-au adus
 Păstorii de la stână,
 Și îngeri albi cântau pe sus,
 Cu flori de măr în mână.

CITIM!

1. Citește poezia cu un ton liniștit.
2. Citește versurile în care se vorbește despre nașterea lui Hristos.
3. Transcrie versurile în care este prezentată sosirea păstorilor.

Observă și respectă așezarea versurilor.

- Corectați transcrierea în perechi.
- Apreciați aspectul și corectitudinea scrisului.

4. Precizează:

- numărul strofelor poeziei;
- numărul versurilor fiecărei strofe.

RĂSPUND!

Citește întrebarea. Observă răspunsul formulat.

1. Despre ce sărbătoare religioasă le vorbește copiilor mama?

Mama le vorbește copiilor despre nașterea lui Hristos.

2. Ce anotimp este descris în poezie?

3. Ce află copiii despre nașterea lui Hristos?

4. Ce învățătură ai desprins din a doua strofă a poeziei?

EXERSEZ!

1. Formulează propoziții cu ajutorul cuvintelor:

- păstor;
- stână;
- înger.

• Folosește semnele de punctuație cunoscute.

2. Transformă cuvintele, după model.

fulg	păstor	înger	glas
fulgi

3. Explică folosirea semnelor de punctuație marcate în enunțurile date:

Cine voia să se culce?

Ce glas dulce are mama!

Hristos s-a născut într-o iesle.

• Intonează corespunzător fiecare enunț.

4. Selectează, din text, câte două cuvinte care se scriu cu:

- î;
- â.

JOC DE ROL

- Imaginați-vă întâlnirea dintre păstori și steaua care îi îndrumă spre ieslea în care s-a născut Hristos.
- Creați dialoguri între personaje.

AUDIEM, ÎNVĂȚĂM!

- Audiați colinde sau citiți despre obiceiuri din perioada Crăciunului.
- Redați, printr-un desen, reacțiile și impresiile produse de sunetele/textele audiate.

JURNAL DE LECTURĂ

- Citește/Ascultă continuarea poeziei *Colindătorii*, de George Coșbuc.
- Selectează versuri care vorbesc despre Nașterea Domnului.

DESCOPERIM!

Observați imaginile. Citiți mesajul scris.

Cu ocazia Sărbătorii Nașterii
Domnului, vă dorim sănătate
și împlinire.

Familia Ionescu

ȘTIM

Oamenii fac schimb de mesaje orale sau scrise în diferite situații din viața de zi cu zi.

- Ce prezintă ilustrația?
- Ce urare este scrisă sub ilustrație?
- Ce mesaj este transmis în textul alăturat?
- Există o legătură între ilustrație și mesaj? Explică.

APLIC!

1. Alege, din enumerarea de mai jos, situațiile în care putem transmite un mesaj prin intermediul unei felicitări.

- Paște; • o aniversare; • sfârșitul anului școlar; • obținerea unui premiu; • o onomastică; • 1 Decembrie.

2. Precizează evenimentele sau sărbătorile la care poți folosi următoarele urări:

- *Hristos a înviat!*
- *La mulți ani!*
- *Multă sănătate!*
- *Felicitări!*

REȚINEM!

Felicitarea este o ilustrată special tipărită, prin care o persoană adresează altei persoane aprecieri pentru o realizare deosebită sau urări cu ocazia unor sărbători, a unei aniversări sau a altor evenimente deosebite.

LUCRĂM ÎN ECHIPĂ!

- Realizați, în grup, o felicitare de Anul Nou pe care o puteți trimite unor prieteni.
- Împărțiți sarcinile: confecționarea ilustrației, conceperea mesajului, scrierea mesajului.
- Selectați cele mai reușite lucrări și expuneți-le la *Colțul de creație*.

DESCOPERIM!

Observați imaginea. Citiți enunțurile, apoi rezolvați cerințele.

- Ce spune Dana? Dar Andrei?
- Ce puteți spune despre înțelesul cuvintelor marcate?
- De ce credeți că cei doi copii nu au folosit același termen în exprimare?

APLIC!

1. Înlocuiște cuvintele marcate cu altele potrivite, dintre cele scrise între paranteze, fără a schimba înțelesul enunțurilor.

- În aer plutesc fulgi de *zăpadă*.
Fulgii de *zăpadă* sunt pufoși.

- Mama repetă cu glas *încet*.
Glasul *încet* îi fermeca pe copii.

(ploaie, rar, șoptit, nea)

2. Realizează corespondențe între cuvinte cu înțeles asemănător.

• stând	• frumușel
• cânta	• șezând
• drăguț	• intona
• păstor	• cioban

ȘTIM!

Uneori, oamenii folosesc în exprimare cuvinte diferite, dar care transmit aceeași idee.

REȚINEM!

În exprimare, repetarea unor cuvinte poate deveni supărătoare. Înlocuirea acestora cu alte **cuvinte cu înțeles asemănător** îmbogățește exprimarea. Atenție! Nu trebuie schimbat înțelesul enunțului!

JOCUL CUVINTELOR
CU ÎNȚELES
ASEMĂNĂTOR

- Lucrați în echipă.
- Completați șirurile date cu cel puțin doi termeni.

zic: spun, ..., ..., ...

mare: uriaș, ..., ..., ...

copil: prunc, ..., ..., ...

încet: ușor, ..., ..., ...

- Câștigă echipa care a găsit cele mai multe cuvinte.

- Citește fragmentul de mai jos.

Era ajunul Anului Nou. Mama a adus două sorcove. Una pentru mine, cealaltă pentru Ionică, un biet copil orfan, cu care mergeam la colindat.

A doua zi am plecat amândoi cu sorcova. Era lapoviță. Abia scoteam picioarele din noroi.

Deodată un câine se repezi la noi. Eu fug. Ionică rămâne singur în noroi. Țipă. Se apără disperat cu sorcova.

Îl iau de mâna și mergem acasă. Mama întreabă:

— De unde te-a mușcat, Ionică?

— De sorcovă! răcnește el.

după Barbu Ștefănescu Delavrancea, *De azi și de demult*

1. Formulează întrebări pe baza textului, care să înceapă cu: **Cine?**, **Ce?**, **Când?**, **Unde?**, **De ce?**.
• Redactează răspunsurile.

2. Ordonează enunțurile potrivit întâmplărilor din text.

- Un câine se repede la Ionică.
- Doi băieți primesc câte o sorcovă.
- Băieții se întorc acasă.
- Copiii pleacă cu sorcova.

3. Povestește oral fragmentul care prezintă pățania lui Ionică.

4. Transcrie câte un enunț care exprimă:

- o informație; • o întrebare; • o strigare.

5. Scrie cuvinte cu înțeles asemănător pentru: *fug*, *disperat*, *a răcni*, *biet*.

6. Redactează textul unei felicitări de Anul Nou, adresată rudelor.

7. Vizionați, în clasă, o secvență înregistrată sau o emisiune în care este prezentată urarea cu sorcova. Discutați despre acest obicei.

Ce știi? Cât știi? Cum știi?

- Citește fragmentul de mai jos.

La o săptămână după Crăciun, iarna a pus stăpânire pe sat.

Pe coasta înaltă și largă din capătul satului au apărut copiii cu săniuțele.

Vasilică și Niculiță s-au rugat mult de părinți ca să-i lase la săniuș. Ajunși pe coastă, se sfătuiră care să stea înaintea.

— Să stea cel care conduce! zise un băiat mai mare. Ați mai fost singuri la săniuș?

Copiii nu răspunseră.

după Ion Agârbiceanu,

La Săniuș

1. Ordonează enunțurile următoare, potrivit întâmplărilor din text, numerotându-le în casete.

- Copiii se sfătuiră cum să stea pe sanie.
- Copiii au ieșit cu săniile pe coastă.
- Vasilică și Niculiță au mers la săniuș.

2. Completează casetele cu semnele de punctuație potrivite.

- Ninge neîncetat de două zile
- De unde cad fulgii pufoși
- Hai să-i prindem

3. Realizează corespondența dintre enunțurile date și cea ce exprimă acestea.

- Ce frumos ninge! **O MIRARE**
- Ar fi mai bine să-ți pui căciula! **O BUCURIE**
- Vai, a nins toată noaptea! **UN ÎNDEMNI**

EVALUARE SUMATIVĂ

S – numerotarea corectă a primului enunț;

B – numerotarea corectă a primelor două enunțuri;

1. FB – numerotarea corectă a tuturor enunțurilor, potrivit succesiunii întâmplărilor din text.

S – completarea corectă a unui enunț;

B – completarea corectă a două enunțuri;

2. FB – completarea corectă a trei enunțuri.

S – realizarea unei corespondențe corecte;

B – realizarea a două corespondențe corecte;

3. FB – realizarea a trei corespondențe corecte.

	1	2	3
S			
B			
FB			
Calificativ final			

LA PAS!

- Citește textul dat.

PLUGUȘORUL

Măine anul se-nnoiește,
 Plugușorul se pornește
 Și începe a colinda,
 Pe la case a ura.
 Casa care e curată
 Dumnezeu s-o norocească.
 Câte flori sunt în livadă,
 Atâția galbeni în ladă,
 Câți cărbuni sunt în cuptor,
 Atâtea vite-n obor.
 Anul fie cu belșug
 Pentru brazda de sub plug.
 La mulți ani cu sănătate,
 Să vă dea Domnul de toate!
 La anul și la mulți ani!

1. Transformă enunțurile, ca în model.

Copiii colindă pe la case. Cine colindă pe la case?

Ce frumos colindă copiii!

- Copiii le doresc gospodarilor belșug.
- Gazdele le dau copiilor nuci și covrigi.

2. Completează casetele cu m sau n . Nu uita că înainte de p sau b se scrie m !

câ p

î toarce

î plinit

câ d

î parte

î belșugat

3. Descoperă regula și încercuiește intrusul.

- **a porni**: a începe, a se urni, a atinge, a se mișca;
- **curată**: spălată, caldă, nepătată, îngrijită.

UN PAS MAI SUS!

PROIECT: OBICEIURI ȘI TRADIȚII DE CRĂCIUN

CE VOM FACE?

Vom realiza o planșă pe care vom ilustra obiceiuri și tradiții practice de Crăciun în zona în care locuim.

CUM VOM FACE?

- Vom lucra în grup.
- Ne vom documenta din cărți, reviste, materiale înregistrate sau de la părinți și bunici.
- Vom redacta textul la computer.
- Vom aduna recuzita necesară (obiecte, costume populare).
- Vom merge la colindat, realizând fotografii sau desene.
- Vom asambla, prin lipire, materialele pe planșă.

DE CE VOM FACE?

- Vom participa la o expoziție.
- Vom organiza o serbare de Crăciun, ilustrând obiceiurile și tradițiile locale.

UNITATEA TEMATICĂ 5

FARMECUL IERNII

Voi fi mai bun:

- citind texte literare și nonliterare ce prezintă fenomene specifice iernii;
- povestind oral un text citit sau întâmplări observate;
- realizând descrierea unui fenomen al naturii;
- respectând regulile unui discurs oral (pronunția clară și corectă);
- utilizând corect virgula (între cuvintele unei enumerări sau după o strigare);
- folosind corect cuvintele **sa** și **s-a** în scrierea propozițiilor;
- identificând cuvinte după criterii date (număr de silabe, poziția unui sunet/a unei litere, înțeles ș.a.);
- formând cuvinte după criterii date (combinații de litere/silabe);
- redactând un text pe baza unei ilustrații.

IARNA

după Mihail Sadoveanu

- ▣ Era o iarnă bogată în zăpadă. Pârâul era înghețat și **troienit**.
- ▣ Mă bucuram de prima mea vacanță și îi cerui lui Moș Irimia o săniuță. După ce bătrânul mi-a cioplit-o, luai pe fratele meu Matei și-o pornirăm cu băieții pe **costișă**. Șirag ne dădeam drumul la vale, **chiuind** și urlând.
- ▣ Atunci învățam **cârmuirea** saniei de la Vasile a lui Pânzaru, care îmi zicea:

— Măi Tudoriță, îndreaptă sania cu călcâiele și apoi să vezi că merge ca trenul!

Se așeză dinainte pe săniuță și eu în spatele lui. Pornirăm la vale. Săniuța mergea fulgerător. Ochii mi se încălziseră și obrajii mi se aprinseră.

— Ei, îți place? întrebă Vasile.

— Tare îmi place!

Sus, pe deal, băieții satului chiuiau.

VOCABULAR

- **troienit**: înzăpezit
- **costișă**: partea înclinată a dealului, pantă
- **chiuind**: țipând
- **cârmuire**: (aici) conducere

JOC:

CUVINTE DINTR-UN CUVÂNT

- Descoperă cuvintele ascunse în cuvântul „fulgerător”.
- Scrie-le în caiet.

CITIM!

1. Citește textul în gând, apoi cu voce tare.

2. Citește:

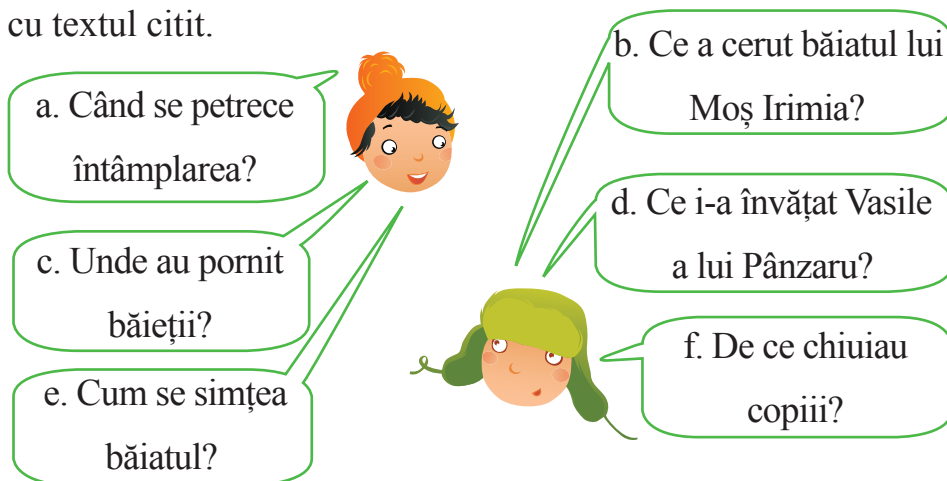
- enunțul în care Tudoriță învață să cârmuiască sania;
- alineatul din care afli în ce anotimp se petrece întâmplarea;
- fragmentul care înfățișează cursa cu săniuța celor doi frați.

3. Citiți textul pe roluri.

4. Explică folosirea:
- semnelui întrebării;
 - semnelui exclamării.

DESCOPERIM!

1. Observați întrebările formulate de cei doi copii, în legătură cu textul citit.

2. Răspundeți la fiecare întrebare, în ordinea indicată de subpuncte, formulând câte un enunț.

- Ce observați?

3. Recitați textul *Iarna*, după Mihail Sadoveanu. Povestiți-l în fața clasei, urmărind răspunsurile la întrebările date.

- Corectați eventualele greșeli de exprimare.

APLIC!

1. Recitați textul *Vreau să trăiesc printre stele*, după Victor Eftimiu.

- Recitește enunțurile prezentate la exercițiul 1, pagina 50, de la rubrica DESCOPERIM!
- Povestiți oral textul, dezvoltând enunțurile date.

LUCRĂM ÎN ECHIPĂ!

Organizați-vă în echipe și realizați câte un rebus cu tema *Iarna*. Împărțiți sarcinile: formularea definițiilor, realizarea formatului pe planșă, ilustrarea unor definiții cu ajutorul unor simboluri/desene.

ȘTIM!

Un text cuprinde două sau mai multe fragmente. Când povestim oral un fragment, dezvoltăm enunțul care prezintă informațiile cele mai importante.

REȚINEM!

Enunțurile prin care răspundem oral întrebărilor referitoare la un text, în ordinea în care s-au petrecut întâmplările, alcătuiesc **povestirea orală** a textului.

JURNAL DE LECTURĂ

- Fragmentul citit face parte din povestirea *Moș Crăciun*, de Mihail Sadoveanu. Citește textul integral și selectează, pe o fișă, expresii despre iarnă.

EXERSEZ!

1. Observă imaginea dată.

- Unde și când se petrece întâmplarea?
- Cine apare în imagine?
- Ce face fiecare copil?
- De ce râd copiii?

2. Povestește o întâmplare trăită sau observată, care s-a petrecut

iarna, la săniuș, la patinaj sau la schi. Ceilalți colegi pot:

- să adreseze întrebări lămuritoare asupra unui fapt;
- să corecteze exprimarea și îmbinarea enunțurilor.

NU UITA!

- Precizezi locul și momentul întâmplării, persoanele care iau parte la acțiune.
- Înlănțuiești enunțurile în ordinea în care s-au petrecut faptele.
- Te exprimi îngrijit, pronunțând clar și corect cuvintele.
- Intonezi enunțurile potrivit mesajului pe care dorești să-l transmiți.

LUCRĂM ÎN ECHIPĂ!**JOCUL SEMNELOR DE PUNCTUAȚIE**

O echipă va formula enunțuri, intonându-le corect.

Celelalte echipe vor indica, pe rând, pentru fiecare enunț, semnul de punctuație potrivit.

Câștigă echipa care are cele mai multe răspunsuri corecte.

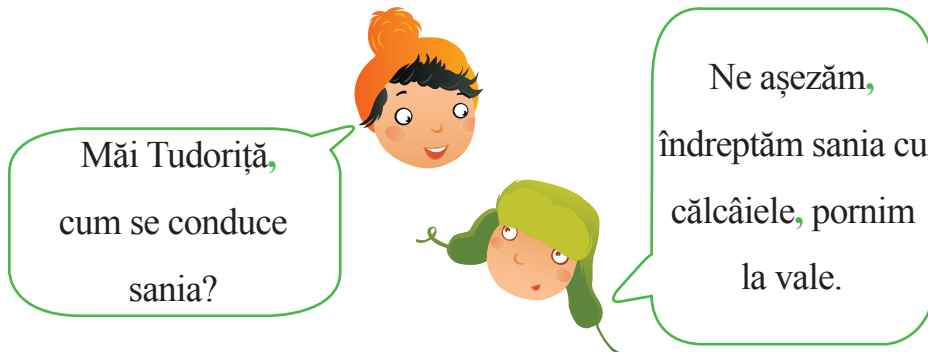
ACTIVITATE TRANSDISCIPLINARĂ

Realizează imaginea iernii folosind cuvinte, forme și culori.

- Utilizează computerul;
- Prezintă lucrarea în fața clasei;
- Expuneți lucrările la *Panoul clasei*.

DESCOPERIM!

1. Observați imaginea. Citiți/Ascultați dialogul dintre personaje.

- Ce personaje discută?
- Ce îi spune Vasile a lui Pânzaru lui Tudoriță?
- Ce semn apare după numele strigat?
- Ce răspunde Tudoriță?
- Ce semn apare între cuvintele enumerării?

APLIC!

1. Citește cu voce tare textul dat.

LA SINAIA

Sandu, Bogdan, Florin, Mihai și Teo au urcat în autocar. Ei merg la Sinaia.

— Cornelia, urcă mai repede!

- Identifică semnele de punctuație folosite în text.
- Explică utilizarea acestora.

2. Scrie și completează casetele cu semnele de punctuație potrivite.

- Ioana ce servim azi la desert
- Am cumpărat fructe prăjituri suc

3. Formulează enunțuri, folosind virgula:

- după cuvântul care exprimă o strigare;
- între cuvintele unei enumerări.

REȚINEM!

Virgula (,) este semnul de punctuație care se folosește pentru a separa:

- cuvântul care exprimă o strigare de restul enunțului;
- cuvintele unei enumerări.

Virgula nu se pune înaintea cuvintelor **și, sau, ori**.

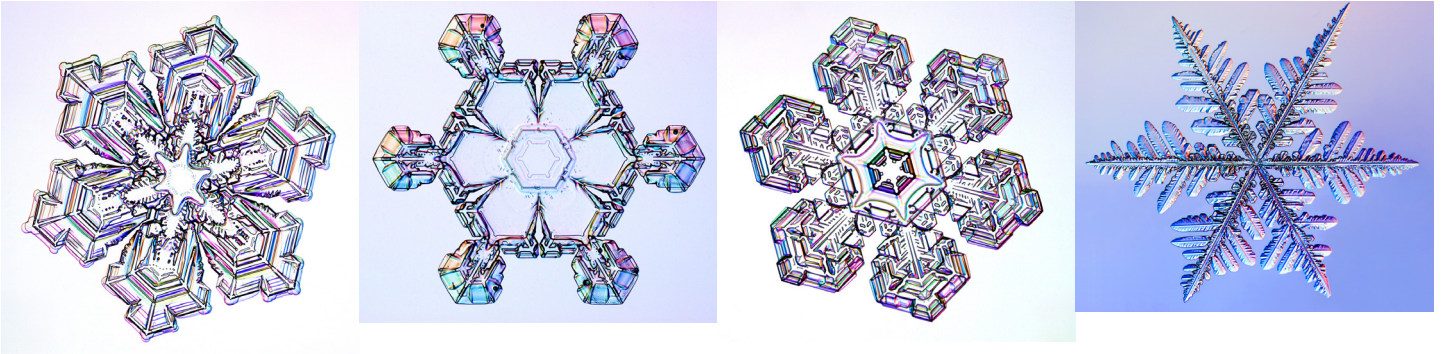

JOC: CONTINUĂ ENUNȚUL!

Învățătoarea citește propoziții incomplete. Elevii vor continua propozițiile, completându-le potrivit. Scrieți în caiete enunțurile obținute.

Exemple:

- La ora de comunicare, am citit, am povestit
- — Dragi elevi,

FIECARE FULG DE ZĂPADĂ ESTE UNIC

după Justin Pollard

Primul care a constatat acest fapt a fost americanul Wilson Bentley, la sfârșitul secolului al XIX-lea.

Wilson locuia într-un ținut frigos și s-a gândit să studieze fulgii la un microscop dăruit de mama sa.

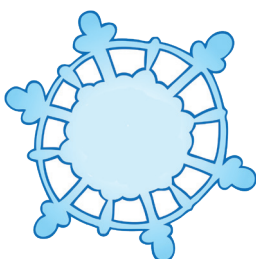
Deși fiecare fulg avea formă **hexagonală superbă**, era totuși diferit. Cu timpul, Wilson a cumpărat un aparat de fotografiat, cu care **a immortalizat** peste 5 000 de fulgi diferiți.

Dar poate fi adevărat? Un fulg de nea este un mic cristal înghețat dintr-un nor, care devine tot mai mare odată ce coboară spre pământ. Forma lui depinde de cât de rece și de umed este aerul, de curentul care îl poartă în zbor.

Așadar, e puțin probabil ca doi fulgi să ia formă și să cadă identic.

VOCABULAR

- **hexagonală**: figură geometrică având șase laturi.
- **superbă**: deosebit de frumoasă
- **a immortalizat**: (aici) a fotografiat

CITIM!

1. Citește textul în gând, apoi cu voce tare.
2. Citește enunțul în care se spune:
 - cine a fost Wilson Bentley;
 - ce este un fulg de nea.

DESCOPERIM!

Lucrați în grupuri de 4 – 5 elevi.

- Recitiți textul, marcând în dreptul informațiilor următoarele simboluri:

☑ pentru informații cunoscute;

☐ pentru informațiile care contrazic sau diferă de ceea ce știți;

☒ pentru informații noi;

☐? pentru informații care vi se par neclare sau insuficient lămurite.

- Completați un tabel asemănător celui dat, după ce terminați de citit și de înțeles textul.

√	–	+	?

- Discutați și trageți concluzii în cadrul grupului.
- Expuneți rezultatul activității voastre.
- Observați și rezultatele celorlalte echipe.
- Identificați concluziile activității și notați-le pe tablă.

APLIC!

- Creează un text nonliterar, de 3 – 7 rânduri, alegând una dintre următoarele teme:

- un eveniment;
- o sărbătoare;
- o invenție;
- o personalitate.

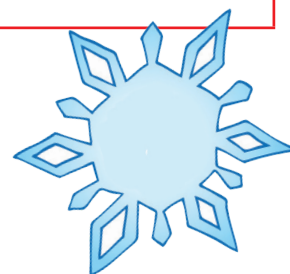
- Citiți textele în clasă.
- Afișați-le la panou pe cele mai reușite.

ȘTIM!

Unele texte prezintă informații reale, din viața de zi cu zi sau informații din diferite domenii.

REȚINEM!

Textele care oferă informații exacte din realitate sunt **texte nonliterare sau informative**.

JURNAL DE LECTURĂ

Citește, în reviste destinate copiilor, texte nonliterare cu tematică diversă.

Notează titlurile revistelor sau ale textelor care ți-au plăcut.

ȘTIM!

- **Propoziția** este alcătuită din cuvinte.
- **Cuvântul** este grupul de sunete/litere care are un înțeles.
- Cuvântul poate fi alcătuit din una sau mai multe sunete/litere.
- **Silaba** este sunetul sau grupul de sunete care se pronunță printr-o singură deschidere de gură.

JOC: CUVINTE ISTETE

Transformă cuvintele, ca în model.

mac, rac, ...

casă, masă, ...

EXERSĂM ÎN PERECHI!

Selectați, în perechi, cuvintele sau enunțurile din text care descriu fulgul de zăpadă.

- Adăugați cuvintelor/enunțurilor identificate în text altele care să descrie acest fenomen.
- Adresați-vă, pe rând, întrebări despre:
 - cum arată fulgul (formă, mărime, culoare);
 - cum se formează (utilizați și cunoștințele de la orele de matematică și explorarea mediului);
 - ce sugerează căderea fulgilor de nea.

LUCRĂM ÎN ECHIPĂ!

Lucrați câte 4 – 5 elevi:

- Alegeți-vă, din lista dată, un fenomen pe care îl veți descrie: ploaie, arșiță, fulger, vânt.
- Formulați propoziții prin care să descrieți fenomenul ales.
- Împărțiți o coală de hârtie în două părți: pe prima, redactați descrierea, pe cealaltă, ilustrați fenomenul.
- Discutați în clasă și expuneți produsul.

EXERSEZ!

1. Precizează numărul de cuvinte din propoziția dată.

Fulgul zboară.

• Dezvoltă propoziția, adăugând, pe rând, unul, două, apoi trei cuvinte. Ce observi?

• Ce poți spune despre ideea transmisă?

2. Formulează câte o propoziție alcătuită din 3 – 4 cuvinte, în care termenul „fulg” se află în:

• poziție inițială; • poziție finală; • interiorul propoziției.

EXERSEZ!

1. Observă imaginea. Răspunde oral la întrebări.

În ce anotimp se petrece întâmplarea?

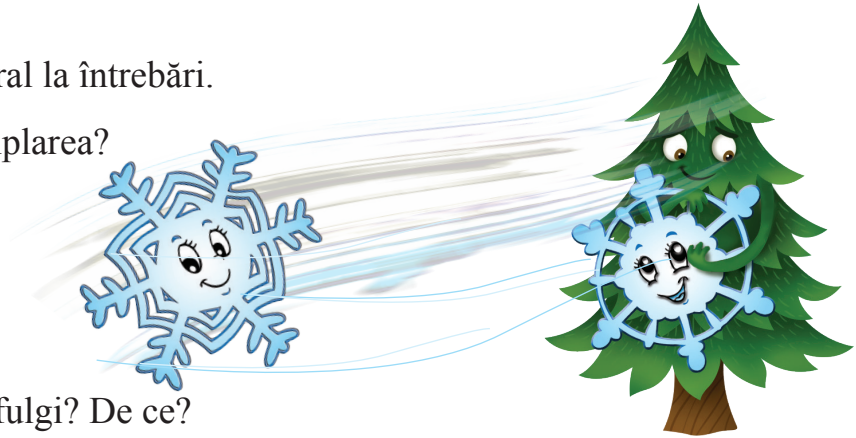
Care sunt personajele?

Ce fac cei doi fulgi?

Ce dorește brăduțul?

Ce se întâmplă cu unul dintre fulgi? De ce?

Cum crezi că s-ar putea sfârși întâmplarea?

2. Redactează un text de 3 – 7 enunțuri, pornind de la ilustrația dată.

- Utilizează răspunsurile la întrebările de la exercițiul 1.
- Dă textului un titlu corespunzător.
- Folosește, în enunțuri, și expresiile: **brăduț vesel**, **mantie ca argintul**, **fulgii se leagănă**, **vânt supărat**.
- Autoevaluează-ți textul, după criteriile alăturate.

CRITERII	DA	NU	PAR- ȚIAL
înlănțuirea logică a enunțurilor			
exprimare corectă, îngrijită			
așezare în pagină			
punctuație			
ortografie			

DESCOPERIM!

Citește dialogul dat. Observă scrierea cuvintelor colorate.

- Wilson **s-a** gândit să studieze fulgii.
- A folosit microscopul dăruit de mama **sa**.
- Cum sunt scrise cuvintele marcate?
- Cu ce se poate înlocui cuvântul „sa”?
- Câte silabe are fiecare cuvânt marcat?

APLIC!

1. Încercuiește varianta corectă.

Andrei $\begin{cases} s-a \\ sa \end{cases}$ dus la prietena $\begin{cases} s-a \\ sa \end{cases}$. Aceasta $\begin{cases} s-a \\ sa \end{cases}$ bucurat.

I-a împrumutat cartea $\begin{cases} s-a \\ sa \end{cases}$.

2. Completează propozițiile cu **sa** ori **s-a**.

Fulgul ... topit în palma

REȚINEM!

Se scrie **sa** când îl putem înlocui cu unul dintre cuvintele *lui* sau *ei*.

Se scrie **s-a** când nu îl putem înlocui, deoarece sunt două cuvinte rostite într-o singură silabă.

Cuvintele **sa** și **s-a** sunt **ortograme**.

- Citește textul de mai jos.

Flori sclipitoare de argint se țes pe geamuri.

— Au și regină fulgii, bunico? întrebă Kay.

— Sigur, se numește Crăiasa Zăpezii. Ea pornește noaptea pe străzi și se uită prin ferestre, în case. Atunci geamurile îngheață.

— Vine și pe la noi? întrebă Gerda.

— Atât îi trebuie, răspuse băiatul, că o pun pe sobă și îndată se topește.

Deodată, la fereastră apare un fulg care începe să crească. Acum este o femeie cu rochie albă, din mii de fulgi. Ce frumoasă este!

după Hans Christian Andersen, *Crăiasa Zăpezii*

1. Ordonează enunțurile, potrivit întâmplărilor din text.

- Ninge.
- A apărut Crăiasa Zăpezii.
- Fulgul de zăpadă a crescut.

2. Povestește oral textul, dezvoltând enunțurile ordonate anterior.

3. Explică folosirea virgulei în enunțurile:

- — Au și regină fulgii, bunico?
- E o femeie cu rochie albă, strălucitoare, țesută din fulgi.

4. Selectează, din text, câte două cuvinte care să aibă:

- o silabă; - două silabe; - trei silabe.

6. Privește imaginea.

Scrive un text de 3 – 7 enunțuri, pe baza ilustrației date.

5. Formulează câte o propoziție alcătuită din trei cuvinte, care să exprime:

- o informație;
- o întrebare;
- un îndemn adresat lui Kay.

7. Completează, în caiet, enunțurile cu **sa** ori **s-a**.

- Kay stătea lângă sora .
- Crăiasa Zăpezii uitat prin geam.

Ce știi? Cât știi? Cum știi?

Citește fragmentul de mai jos.

Dimineăta, Gina a tras perdelele și a rămas încremenită.

— Aaa! s-a mirat ea.

Ninsoarea albă acoperise lumea. Stratul de nea era fraged, moale, pufos. Fulgii pluteau, fluturau, se legănau în aer.

Sub geam, Pavalache, cățelul, sărea, făcea tumbe. Gina a lovit cu degetul în geam, iar cățelul a dat vesel din coadă.

— Mamă, Pavalache vrea să înfulece toată zăpada!

— Nu te teme! Îți rămâne și ție! zise mama sa.

după Cezar Petrescu, *Ninsoarea*

1. Transcrie:

- un enunț care descrie un fenomen specific iernii;
- un enunț în care virgula separă cuvintele unei enumerări;
- un enunț alcătuit din patru cuvinte.

2. Explică:

- scrierea cuvântului marcat în enunțul: „*s-a* mirat ea.”;
- folosirea virgulei în enunțul:
„—Mamă, Pavalache vrea să înfulece toată zăpada!”;
- scrierea cuvântului marcat în enunțul: „zise mama *sa*”.

3. Ordonează în trei moduri diferite cuvintele date, pentru a obține o propoziție.

albi **în** **fulgii** **pluteau** **aer** **.**

4. Ordonează enunțurile potrivit întâmplărilor din text.

- Mama o liniștește pe fetiță. Ninge liniștit.
 Cățelul Pavalache se joacă în zăpadă.

5. Selectează, din text, câte un cuvânt care:

- este format din trei silabe;
- conține un grup de litere;
- se scrie cu literă inițială mare.

EVALUARE SUMATIVĂ

1.	S → un enunț; B → 2 enunțuri; FB → 3 enunțuri transcrise corect.																														
2.	S → o cerință; B → 2 cerințe; FB → 3 cerințe rezolvate corect.																														
3.	S → un enunț; B → 2 enunțuri; FB → 3 enunțuri redactate diferit.																														
4.	S → identificarea enunțului, corespunzător primei etape a textului; B → identificarea enunțurilor corespunzătoare primelor două etape ale textului; FB → identificarea enunțurilor corespunzătoare celor trei etape ale textului.																														
5.	S → un cuvânt; B → două cuvinte; FB → trei cuvinte identificate corect.																														
	<table border="1"> <thead> <tr> <th></th> <th>1</th> <th>2</th> <th>3</th> <th>4</th> <th>5</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>S</td> <td></td> <td></td> <td></td> <td></td> <td></td> </tr> <tr> <td>B</td> <td></td> <td></td> <td></td> <td></td> <td></td> </tr> <tr> <td>FB</td> <td></td> <td></td> <td></td> <td></td> <td></td> </tr> <tr> <td colspan="5" style="text-align: center;">Calificativ final</td> <td></td> </tr> </tbody> </table>		1	2	3	4	5	S						B						FB						Calificativ final					
	1	2	3	4	5																										
S																															
B																															
FB																															
Calificativ final																															

LA PAS!

1. Transcrie textul de mai jos în caiet, completând cu semnele de punctuație potrivite.

Andrei Dan Dora și Ana sunt în curte

Copii facem un om de zăpadă întreabă Dan.

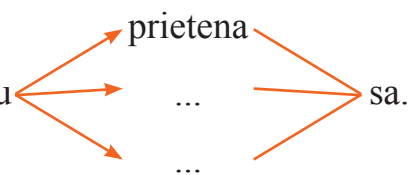
Ce idee bună Ne trebuie o mătură niște cărbuni o pălărie un morcov un fular

2. Citește propoziția dată.

Flori de gheață au împodobit ferestrele.

- Scrie, în caseta alăturată, numărul de cuvinte din propoziție.
- Subliniază un cuvânt format din două silabe.
- Încercuiește un cuvânt care conține un grup de litere.

3. Completează enunțurile cu termeni potriviți.

• Dana se plimba cu sa.

• Andrei s-a cu Ana.

UN PAS MAI SUS!

INVESTIGATORUL PERFECT

Formulați, în perechi, întrebări în legătură cu textul citit la exercițiul 1, care să înceapă cu fiecare dintre cuvintele:

CINE?

CE?

CUM?

UNDE?

DE CE?

Formulați răspunsurile potrivite care să cuprindă câte două detalii, ca în modelul dat. Notați-le în caiet.

Exemplu: CÂND se petrece întâmplarea?

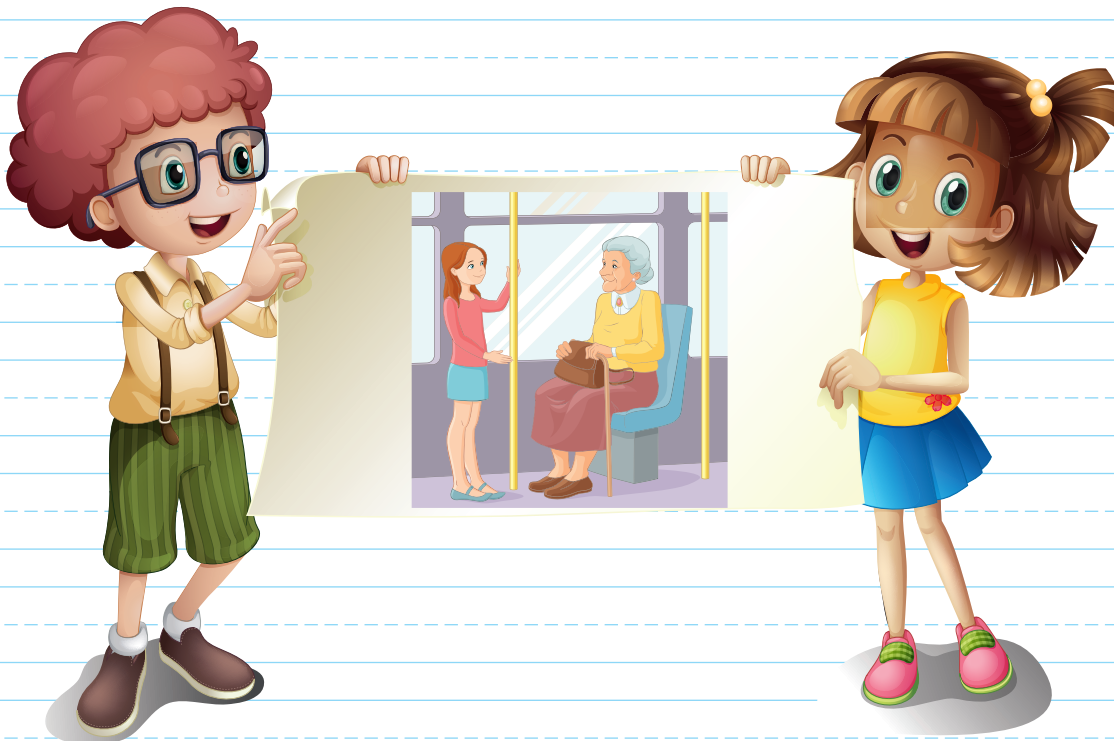
Detaliul 1: Întâmplarea se petrece într-o dimineață. **Detaliul 2:** Este iarnă și ninge liniștit.

Ordonăți enunțurile rezultate în ordinea succesiunii întâmplărilor și povestiți oral textul.

ÎNVĂȚĂM SĂ NE COMPORTĂM!

Voi fi mai bun:

- citind texte literare care prezintă norme de comportament;
- exersând dialoguri în situații concrete din viața de zi cu zi;
- povestind oral un text citit;
- formulând întrebări și răspunsuri pe baza textului citit;
- utilizând semnul (:) înaintea unei enumerări sau a unui dialog;
- scriind corect și lizibil pe liniatură dictando;
- identificând cuvinte cu înțeles opus celor date și integrându-le în enunțuri și în vocabularul propriu.

CE BĂIAT!

după Octav Pancu-Iași

VOCABULAR

nedumerire: (aici) mirare**suferind:** bolnav

TITLUL POTRIVIT

Alege, dintre variantele date, pe cea pe care o consideri mai potrivită ca titlu pentru textul citit.

- *Un băiat neatent*
 - *Nepăsare*
 - *Atenție la neatentie!*
 - *Cum ne comportăm?*
- Motivează-ți alegerea.

Tramvaiul porni. În timp ce ușa se închidea, sări înăuntru un băiat. Își făcu loc dând din coate și se repezi spre singurul scaun liber.

În jurul băiatului stăteau în picioare mai mulți călători.

Deodată, un om în vârstă zise cu un gest de **nedumerire**:

— Nu înțeleg...

Intră în vorbă și o femeie care avea o sacoșă încărcată cu pungă, sticle și pachete:

— Mi se pare curios și mie...

— Poate e **suferind**, sărăcuțul! zise bărbatul.

— Nu cred. Altfel, cum ar putea să stea pe scaun, în timp ce noi...

Și îl bătu ușor pe umăr.

— Spune, pușor, te doare ceva?

— Nu am nimic.

Și băiatul continuă să privească pe fereastră.

CITIM!

1. Citește textul în gând, apoi cu voce tare.
2. Citește:
 - întrebarea adresată băiatului;
 - enunțul în care este descrisă femeia;
 - dialogul dintre bătrân și femeie.
3. Citiți textul pe roluri.
4. Explică:
 - nedumerirea călătorilor din tramvai;
 - titlul textului.

RĂSPUND!

JOC: RĂSPUNDE, ARUNCĂ, ÎNTREABĂ

Un elev are o minge. El formulează o întrebare referitoare la text. Aruncă mingea către alt elev, care trebuie să formuleze răspunsul la întrebare. Apoi pune o altă întrebare și aruncă mingea spre un alt coleg.

Cel care nu știe să răspundă este eliminat din joc.

EXERSEZ!

1. Formulează câte un enunț, folosind cuvintele explicate la vocabular.
2. Selectează, din text, câte un cuvânt scris cu **î**, **â**, **mp** sau **mb**. Scrie-le pe caiet.
3. Dezvoltă propoziția dată, adăugând unul sau mai multe cuvinte.

Tramvaiul porni.

4. Formulează, într-un enunț, învățătura transmisă de text.

LUCRĂM ÎN PERECHI!

1. Ordonăți imaginile potrivit întâmplărilor din text.

2. Povestiți oral textul, evidențiind comportamentul băiatului. Prezentați povestirea în clasă. Evaluați rezultatul activității după criterii prestabilite.

CE PĂRERE AI?

- Cum ți se pare că a procedat băiatul? Motivează-ți răspunsul.
- Dă exemple de situații în care trebuie aplicate anumite norme de comportament.

ACTIVITATE

TRANSDISCIPLINARĂ

- Desenează băiatul din textul citit, așa cum ți-l imaginezi.
- Însușește desenul cu însușiri potrivite, scrise la computer.

JURNAL DE LECTURĂ

- Caută și citește texte în care este pusă în evidență încălcarea unor norme de comportament. De exemplu, schița *D-l Goe...*, de I. L. Caragiale.
- Recomandă-le și colegilor textul citit.

PANOUL

„VREAU SĂ ȘTIU”

- Întocmești fișe cu norme de conduită în sala de spectacole, în mijloacele de transport și în magazine.
- Afișați produsele la panou.

ÎNVĂȚĂM

DIN PROVERBE

Explică următorul proverb „Soarele luminează lumea, iar educația luminează omul.”

- Identifică și alte proverbe și zicători despre educație. Discutați, în clasă, despre mesajul acestora.

REȚINEM!

Când cer sau ofer o informație, formulez enunțul clar și corect, pentru a putea fi înțeles. Este necesar să folosesc formule de adresare politicoasă, pentru a-mi arăta respectul față de cel cu care comunic.

EXERSĂM!

1. Citiți dialogurile și observați imaginile.

- Despre ce vorbesc băieții?
- Ce face fetița? De ce?

2. Discutați despre reguli de conduită în mijloacele de transport. Realizați scurte dialoguri între călători, evidențiind normele de comportament.

DESCOPERIM!

1. Citiți dialogurile dintre personaje.

- Unde se află personajele?
- Ce întreabă femeia? Cum se adresează?
- Cum i se răspunde?

2. Alege formulele pe care le poți utiliza când ceri o informație.

Ați putea să ... ?

Spune-mi

Vă rog

Sunteți amabil să ... ?

Vreau să

M-ar interesa să

DESCOPERIM!

1. Observați imaginea. Citiți replicile personajelor.

Mama are
o sacoșă
încărcată:
pungi, sticle,
pachete.

Da. Ea îmi spune
mereu: „Ajută-i
pe cei ce au nevoie
de tine!”

- Indică persoanele care participă la dialogul ilustrat.
- Ce constată băiatul? De ce s-a folosit virgula? Ce semn s-a utilizat înaintea enumerării?
- Ce își amintește fetița? Ce semn s-a folosit înaintea cuvintelor spuse de mamă?

APLIC!

1. Formulează enunțuri în care să folosești semnul două puncte:

- înaintea unei enumerări;
- înaintea unui dialog.

2. Completează casetele cu semnele de punctuație potrivite.

Dana îi spune lui Andrei

Azi vom cumpăra niște rechizite caiete creioane
 penar riglă și o radieră

Ce bine Chiar aveam nevoie de ele

3. Imaginează-ți un dialog într-o sală de spectacole, în pauza reprezentației. Cere și oferă informații.

Redactează dialogul, folosind semnele de punctuație studiate.

REȚINEM!

Două puncte (:) este un semn de punctuație folosit înaintea unei enumerări sau la sfârșitul unei propoziții care anunță începerea unui dialog. De obicei, în propoziția care anunță începerea dialogului, semnul (:) se pune după cuvinte ca: **spune, întreabă, zice, răspunde, exclamă, povestește** ș.a.

DICTARE

Ana îi povestește Mariei:

— Am văzut multe obiective turistice în vacanța petrecută în Moldova: Cetatea Neamțului, Mănăstirea Agapia, Lacul Bicz.

Maria exclamă:

— Ce minunat!

VOCABULAR

a modela: a frământa cu mâna pentru a da o anumită formă

ÎNVĂȚĂM DIN PROVERBE

Explică proverbul „Munca îl înobilează pe om”.

CEL MAI BUN PRIETEN

după Victor Sivetidis

Un copil avea multe jucării, dar se plictisea repede de ele. Tatăl său îi cumpăra mereu altele. Băiatul se juca ce se juca și apoi le arunca.

Într-o zi, el spuse:

— Tăticule, vreau o jucărie nouă!

— Bine, dar pe asta n-ai s-o mai arunci, așa-i?

— Sigur, zise fiul.

Și a primit o cutie cu plastilină. A făcut un măr, un puișor. Apoi o casă cu grădină, un avion și câte și mai câte.

— De ce nu mă mai plictisesc? a întrebat copilul.

— Pentru că ți-ai găsit cel mai bun prieten.

— Cine? Plastilina? Nu se poate. Dacă nu o **modelezi**, stă cuminte în cutie. Cine este cel mai bun prieten?

— Munca de fiecare zi, a răspuns tatăl său.

CITIM

1. Citește textul în șoaptă, apoi cu voce tare.
2. Citește un enunț care să exprime:
 - o întrebare;
 - o poruncă;
 - o informație.
3. Citiți textul în lanț.
4. Citiți textul pe roluri.
5. Transcrie enunțurile care prezintă obiectele realizate de băiat din plastilină.
6. Explică titlul textului. Propune un alt titlu potrivit.
7. Povestește oral fiecare fragment.

RĂSPUND!

1. Care sunt personajele care participă la întâmplare?
2. Ce voia mereu copilul?
3. De ce crezi că se plictisea copilul de jucăriile lui?
4. Ce a modelat copilul din plastilină?
5. Care este cel mai bun prieten al băiatului? De ce?
6. Ce învățătură transmite textul?

LUCRĂM ÎN PERECHI!

- Recitește textul.
- Notează însușiri ale copilului.

Selectează expresii sau enunțuri care susțin însușirile identificate.

- Consultați-vă în perechi și comparați însușirile notate.
- Completați inventarul comun. Citiți-l și discutați-l în clasă.

LUCRĂM ÎN ECHIPĂ!

Grupați-vă câte 4 – 5 elevi. Împărțiți o coală de hârtie în patru, ca în model. Completați *Cadranele* rezultate, rezolvând cerințele date.

1. Transcrieți enunțurile care prezintă obiectele realizate de copil din plastilină.	2. Realizați un desen în care să ilustrați produsele muncii copilului.
3. Notați învățătura desprinsă din text.	4. Creați o listă care să cuprindă „satisfacțiile” pe care ți le poate oferi munca.

JOC DE ROL

Imaginați-vă că Munca e o persoană.

- Ce calități ar trebui să aibă?

- Ți-ar plăcea să-ți fie prietenă? De ce?

Creați un dialog între un școlar și Munca.

Prezentați-l în fața clasei.

PANOUL CLASEI

- Fiecare elev scrie, pe o fișă, cât mai multe argumente pentru care munca poate fi cel mai bun prieten al omului.

- Selectați și discutați proverbe și zicători despre muncă.

- Afișați produsele la panou.

JURNAL DE LECTURĂ

- Citește textul *Banul muncit*, de Alexandru Mitru, din volumul *Povești cu tâlc*.

- Precizează învățătura desprinsă din text.

REȚINEM!

În **repovestirea** unui text:

- începem prin a preciza **locul** și **timpul** acțiunii și prin a prezenta **personajele**.

- continuăm prin înlănțuirea faptelor în ordinea în care acestea s-au petrecut.

Folosim formule precum:

Mai târziu, ...

În continuare, ...

Apoi, ...

- încheiem prin prezentarea finalului întâmplării și a concluziei.

Utilizăm formule ca:

În final, ...

În concluzie, ...

Așadar, ...

DESCOPERIM!

1. Recitiți textul *Cel mai bun prieten*, după Victor Sivetidis.

2. Rezolvați, individual, cerințele de mai jos.

• Completează enunțul, pentru a stabili când se petrece întâmplarea din text.

... , copilul s-a plictisit de jucăriile sale.

• Alege varianta corectă de răspuns.

Personajele întâmplării sunt:

- copilul și jucăriile sale;

- copilul și prietenul său;

- copilul și tatăl său.

• Ordonează enunțurile potrivit succesiunii faptelor prezentate în text.

Copilul a descoperit că muncind nu te plictisești niciodată.

Un copil avea multe jucării.

Copilul îi ceru tatălui o jucărie nouă.

• Îmbogățește fiecare enunț anterior cu informații din text, ca în model.

Un copil avea multe jucării.

→ El se plictisea repede de ele.

→ Tatăl îi cumpăra mereu altele.

• Identifică învățătura transmisă de text.

CONCURS

Organizați un concurs cu titlul „Cel mai bun povestitor”.

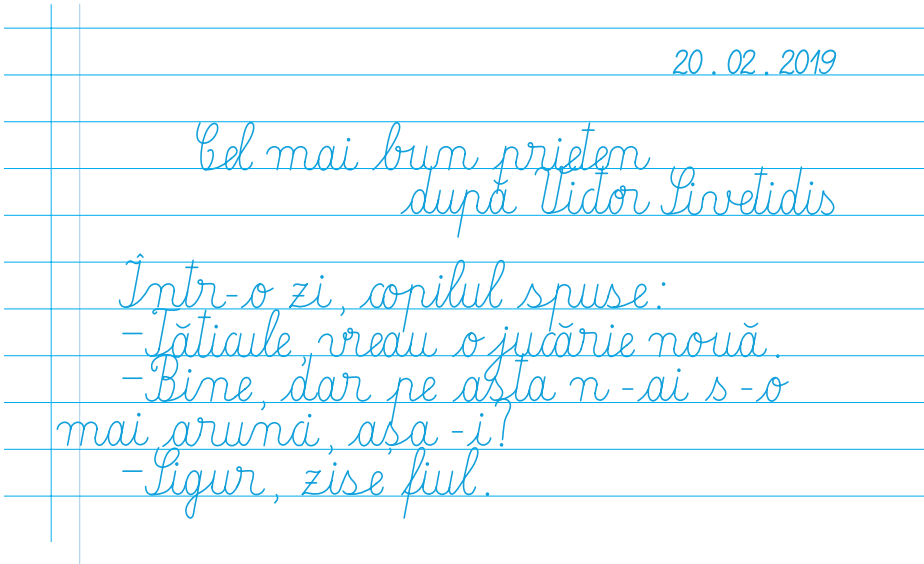
APLIC!

Realizează repovestirea orală a întâmplărilor prezentate în textul *Ce băiat!*, după Octav Pancu-Iași, respectând etapele prezentate anterior.

DESCOPERIM!

Observă scrierea pe liniatura dictando.

- Amintește-ți normele de așezare în pagina caietului.

APLIC!

Transcrie al treilea fragment al textului, respectând normele de așezare în pagină, pe liniatură dictando.

DESCOPERIM!

1. Observați imaginea.

Munca este cel mai bun **prieten**, iar lenea cel mai aprig **dușman** al omului.

- Citiți cuvintele marcate în textul alăturat.
 - Ce puteți spune despre înțelesul acestora?
 - Identificați în imagine obiecte cu însușiri diferite.
2. Înlocuiți cuvintele subliniate cu altele cu înțeles opus.
Tatăl cumpărase o jucărie nouă. Băiatul se bucurase. Își găsisese un prieten.

REȚINEM!

- **Data** se scrie sus, în dreapta.
- **Titlul** se scrie în mijlocul rândului.
- **Numele autorului** unui text se scrie sub titlu.
- Între numele autorului și text se lasă un rând liber.
- Respectăm alineatele textului.
- Scriem caligrafic, respectând ortografia și punctuația.
- Pe liniatura dictando se scrie pe fiecare spațiu dintre două linii.

ȘTIM!

Cuvintele pot avea diferite înțelesuri.

REȚINEM!

Cuvintele cu înțeles opus pot ajuta la compararea obiectelor. Aceste cuvinte îmbogățesc exprimarea.

- Citește textul de mai jos.

Un țăran avea patru fii. Odată a vrut să îi încerce și le-a dat băieților câte o piersică.

După un timp a întrebat ce a făcut fiecare cu ea. Primul spuse că a mâncat piersica, apoi a plantat sâmburele. Omul zâmbi, înțelegând că fiul lui va fi gospodar. Al doilea spuse că a aruncat sâmburele. Tatăl se întristă. Cel de-al treilea fecior vânduse piersica. Țăranul îl sfătui să aibă grijă, pentru că nu toate sunt de vânzare în viață.

La urmă, bătrânul îl întreabă pe mezin:

— A fost bună piersica?

— Nu știu. Prietenul meu este bolnav. Am ales să îi dau lui piersica. A fost tare bucuros.

Tatăl rosti lăcrimând:

— Vei fi om bun și prieten adevărat!

Cele patru piersici (poveste populară)

1. Repovestește oral textul, folosind răspunsurile la întrebările:

- Cum s-a gândit țăranul să-și încerce fiii?
- Ce a făcut primul fiu? Dar al doilea?

Dar al treilea? Dar mezinul?

- Ce părere a avut țăranul despre fapta fiecăruia?

2. Explică folosirea semnului (:) în text.

- Formulează un enunț în care să folosești semnul (:) în altă situație decât cea din text.

3. Scrie cuvinte cu înțeles opus pentru:

întrebă, prieten, adevărat, totul, spuse.

4. Transcrie ultimul fragment al textului, respectând normele de așezare în pagină, pe liniatură dictando.

5. Imaginează-ți că ești unul dintre fiii țăranului. Scrie un dialog în care să ceri și să oferi informații despre ce ai fi făcut tu cu piersica primită.

Ce știi? Cât știi? Cum știi?

- Citește fragmentul de mai jos.

Moșneagul șoptește ceva la urechea lui Pavlik și adaugă tare:

— Acesta e cuvântul fermecat!

— Am să încerc, zâmbește Pavlik.

Lena stă la masă și pictează. Privind-o în ochi, băiatul îi spune încet:

— Dă-mi o vopsea... te rog...

Lena deschide ochii mari și îi dă tubul verde.

după V. Oseeva, *Cuvântul fermecat*

1. Formulează câte un răspuns pentru întrebările date.

- Ce i-a spus moșneagul lui Pavlik?
- Ce i-a cerut Pavlik Lenei? • Care era cuvântul fermecat?

2. Scrie câte o propoziție corespunzătoare fiecărei imagini.

3. Completează casetele cu semnele de punctuație potrivite.

Lena are mai multe instrumente de pictură pensule
culori paletă hârtie

Pavlik spune

Te rog să-mi dai tubul verde Lena

4. Completează proverbele în caiet, folosind cuvinte cu înțeles opus celor subliniate.

- Gură **multă**, treabă _____ .
- Banii se câștigă **greu**, dar se cheltuie _____ .
- Cel **sătul** nu-l înțelege pe cel _____ .

5. Redactează, în caiet, un dialog format din trei replici care să continue întâmplarea din text.

EVALUARE SUMATIVĂ

1.	S – un răspuns; B – două răspunsuri; FB – trei răspunsuri formulate corect.
2.	S – o propoziție; B – două propoziții; FB – trei propoziții scrise corect.
3.	S – 3 semne de punctuație; B – 6 semne de punctuație; FB – 9 semne de punctuație completate corect.
4.	S – un cuvânt; B – două cuvinte; FB – trei cuvinte completate corect.
5.	S – scrierea unei replici a dialogului; B – scrierea a două replici ale dialogului; FB – scrierea a trei replici ale dialogului.

	1	2	3	4	5
S					
B					
FB					
Calificativ final					

LA PAS!

Citește textul de mai jos.

Albina se odihnea pe o frunză în mijlocul unei bălți. Aripile i se umeziră și nu mai putu să zboare. Tocmai atunci o vulpe încerca să treacă înot, fugind de ogarii vânătorului. Albina o rugă să o ia și pe ea. Vulpea o trecu balta și fugi mai departe.

Ogarii o ajunseră și vânătorul voi să o împuște. Albina îi mulțumi vulpii și își luă zborul. Ea îl înțepă în mână pe vânător. Vulpea scăpă cu viață.

(după o poveste populară)

1. Indică varianta corectă de răspuns.

• Întâmplarea se petrece pe:	• Personajele întâmplării sunt:	• Vulpea a ajutat-o pe albină:
- o baltă;	- albina, vânătorul, vulpea;	- uscându-i aripile ude;
- un râu;	- albina, vânătorul, ogarii;	- trecând-o balta;
- un lac.	- vânătorul, vulpea, ogarii.	- aruncându-i o ramură.

2. Povestește oral textul, înlănțuind enunțurile anterioare.

3. Completează proverbele, folosind cuvinte cu înțeles opus celor subliniate.

• Buturuga <u>mică</u> răstoarnă carul	• Omul fără prieteni e ca <u>stânga</u> fără

UN PAS MAI SUS!

Lucrați în perechi. Imaginați-vă dialoguri potrivite situațiilor ilustrate, prin care să cereți și să oferiți informații.

- Interpretați scenele în fața clasei.

CĂLĂTOR PE ARIPILE IMAGINAȚIEI

Voi fi mai bun:

- citind texte literare care prezintă călătorii și aventuri;
- formulând idei pe baza unui fapt/a unei situații întâlnite într-un text studiat;
- identificând un obiect/un loc/o persoană cu ajutorul descrierii/însușirilor prezentate;
- scriind corect cuvintele **dintr-o/dintr-un** în enunțuri;
- realizând acordul în număr și gen între cuvintele unei propoziții/unui enunț;
- despărțind corect cuvintele în silabe la capăt de rând;
- identificând cuvinte cu aceeași formă și înțeles diferit și evidențiindu-le înțelesul în enunțuri;
- redactând un text după benzi desenate.

AVENTURILE LUI HABARNAM

după Nikolai Nosov

📖 Era odată un oraș de basm, locuit de pitici.

Trăia acolo Habarnam, un pitic **vestit**, poreclit așa pentru că nu știa nimic.

📖 Într-o zi, hoinărind singur, Habarnam se trezi pe câmp. Tocmai atunci, un cărăbuș trecu în zbor și îl lovi în ceafă pe pitic. Habarnam se rostogoli și se uită împrejur ca să vadă cine îl lovise. Privind spre cer, zise:

— S-a desprins o bucată din soare.

📖 Pe drum se întâlnește cu Lentilă, un **astronom** renumit. Habarnam îi povestește întâmplarea.

— Nu mai spune! Doar o părticică de soare ar fi distrus întreg orașul.

— Să le spun piticilor.

📖 Auzind povestea, piticii alergară îngroziți. Piticul Știetot îi opri, spunându-le că Habarnam a **născocit** totul.

Pentru **pozna** sa, Habarnam a fost privit ca un caraghios.

VOCABULAR

vestit: cunoscut, renumit

astronom: persoană care studiază stelele

a născoci: a inventa

poznă: năzbâtie, năzdrăvănie

CE PĂRERE AI?

Cum a procedat Habarnam?

Cu ce a greșit el?

Argumentează-ți răspunsurile.

CITIM!

1. Citește textul în șoaptă, apoi cu voce tare.

2. Citește:

- enunțul în care e prezentat Habarnam;
- enunțul care exprimă o mirare.

3. Citiți textul pe roluri.

4. Transcrie primul fragment al textului.

5. Formulează enunțuri, folosind cuvintele de la vocabular.

6. Povestește oral întâmplarea.

EXERSĂM!

1. TURNIRUL ÎNTREBĂRILOR

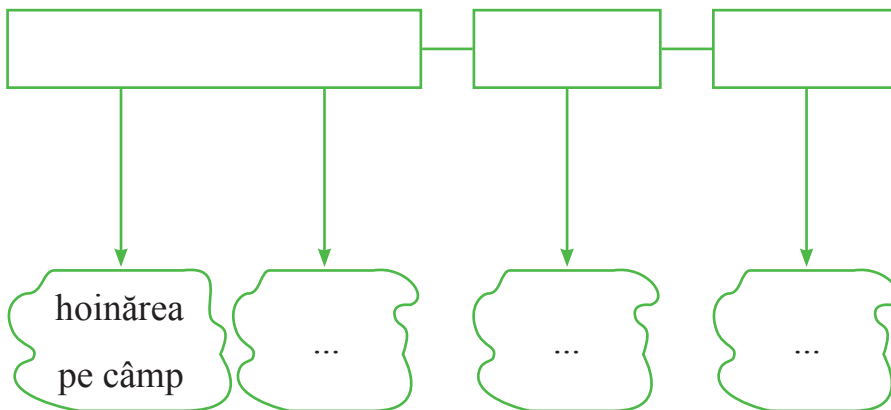
Grupați-vă în două echipe.

Prima echipă va formula întrebări în legătură cu textul citit. Cealaltă echipă va răspunde. De fiecare dată, elevul care a formulat întrebarea va fi solicitat să spună dacă e mulțumit de răspuns sau așteaptă un altul. După câteva întrebări, se schimbă rolurile.

Notează, în caiet, întrebările care se referă la locul, timpul și personajele întâmplării.

2. REȚEAUA PERSONAJELOR

Completează casetele cu numele personajelor care participă la întâmplare și indică, prin săgeți, acțiunile acestora.

3. Plasează pe *axa timpului* următoarele acțiuni ale lui Habarnam:

- e lovit de un cărăbuș;
- se plimbă pe câmp;
- povestește piticilor întâmplarea;
- se întâlnește cu Lentilă;
- crede că l-a lovit o bucată din Soare;
- este demascat de Știetot.

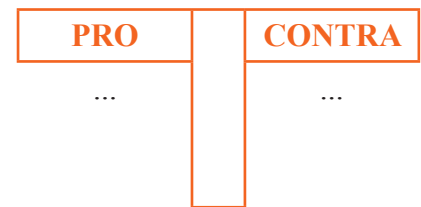
- Povestește oral textul, pe baza acțiunilor ordonate pe axă.

4. Formulează câte o idee proprie despre:

- Habarnam;
- pitici.

DIAGRAMA T

Recitește ultimul enunț din text. Completează, într-o diagramă asemănătoare celei date, argumente pentru ideea transmisă.

ACTIVITATE

TRANSDISCIPLINARĂ

- Dramatizați întâmplarea citită.
- Imaginați-vă și alte dialoguri între personaje.

JURNAL DE LECTURĂ

- Citește primul capitol din romanul *Vitea Maleev la școală și acasă*, de Nikolai Nosov.
- Realizează un desen în care să reprezinți prima zi de școală, așa cum reiese din lectură.

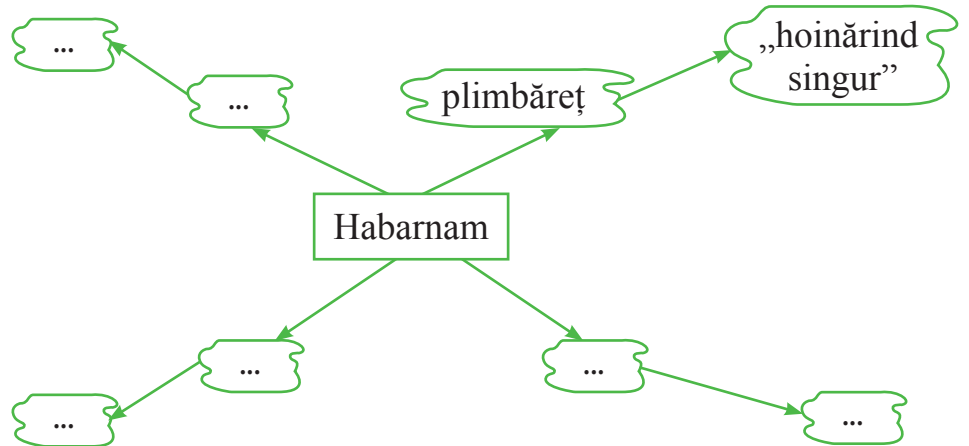
ȘTIM!

Fiecare obiect sau loc are însușiri legate de **formă**, **mărime**, **culoare** ș.a.
Personajele pot fi identificate atât după **trăsăturile fizice**, cât și după **fapte**, **atitudini**, **vorbe** sau **însușiri sufletești**.

EXERSĂM

1. Completează CIORCHINELE, identificând însușiri ale lui Habarnam.

Selectează, din text, informații care susțin aceste însușiri.

2. Identificați obiecte/ființe prin descoperirea caracteristicilor acestora pe baza întrebărilor și răspunsurilor.

- Exemplu: Cine era un pitic vestit?
Cum era poreclit?
De ce era astfel poreclit?
Este

ȘTIM!

Silaba se pronunță printr-o singură deschidere de gură.

DESCOPERIM!

Observați variantele de despărțire în silabe, la sfârșit de rând, pentru cuvântul *cărăbuș*.

REȚINEM!

La sfârșitul rândului, cuvintele care nu încap în întregime se despart în silabe. Pe rândul următor se scriu doar silabe întregi.

APLIC!

Identifică toate variantele de despărțire corectă în silabe, la sfârșit de rând, pentru cuvintele date.

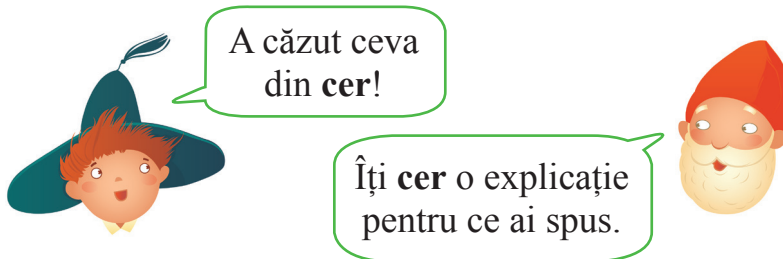
întâmplare

născocire

părticică

DESCOPERIM!

Citiți enunțurile.

- Ce spune Habarnam? Ce rostește Știetot?
- Ce puteți spune despre înțelesul cuvântului marcat? Dar despre forma acestuia?

APLIC!

1. Precizează înțelesurile cuvintelor marcate.

Piticul a intrat pe **poartă**. Pe drum se întâlnește cu o **broască**.

El **poartă** o pălărie. Am băgat cheia în **broască**.

2. Formulează enunțuri în care să evidențiezi înțelesurile diferite ale cuvintelor: **vin**, **nouă**.

LUCRĂM ÎN ECHIPĂ!

JOCUL CUVINTELOR

Se pregătesc jetoane pe care sunt scrise cuvinte. Fiecare echipă extrage câte un jeton. Îi dă acel jeton altei echipe, cerând:

- să identifice cuvinte cu același înțeles pentru (de exemplu:)

drum, **renumit**, ...;

- să identifice perechi de cuvinte cu înțeles opus pentru

(de exemplu:) **oraș** → **locuit**, **pustiu**, **pitic** → **vestit**, ...;

- să evidențieze înțelesurile diferite ale cuvintelor (de exemplu:)

roșie, **șiret**,

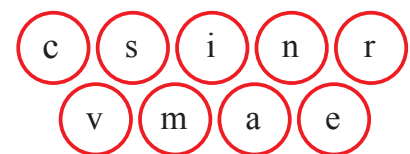
Câștigă echipa cu cele mai multe răspunsuri corecte.

REȚINEM!

Există cuvinte care au aceeași formă, dar înțeles diferit.

JOC: CUVINTE ISTETE

Alege litere pentru a obține doar cuvinte cu aceeași formă, dar înțeles diferit.

Exemplu: **car**

- Formulează enunțuri prin care să evidențiezi înțelesurile cuvintelor.

EXERSEZ!

Explică expresiile:

- ochi de apă;
- pui de somn;
- transpirat lac.

Formulează enunțuri cu fiecare expresie.

VRĂJITORUL DIN OZ

după Lyman Frank Baum

 Dorothy, cățelușul Toto și Sperie Ciori porniră la drum.

Deodată, Dorothy se înfioră auzind un **geamăt** adânc. După câțiva pași, descoperiră un om de tinichea care stătea rezemat de un copac.

 — Dumneata te văitai? întreabă Dorothy.

— Da. Gem aici de mai bine de un an. Nimeni nu m-a ajutat.

— Ce pot face pentru tine?

— Unge-mi încheieturile cu ulei din bidonul din coliba mea.

 După ce îl unse, Dorothy îi spuse că merg spre Orașul de Smarald, la Vrăjitorul din Oz.

— Eu îmi doresc să mă trimită acasă, de unde m-a răpit **cicloul**, iar Sperie Ciori vrea un pic de minte, zise Dorothy.

— Eu aș vrea o inimă, zise omul de tinichea.

Și porniră cu toții la drum.

VOCABULAR

geamăt: sunet scos de cineva din cauza durerii

ciclou: vânt puternic, însoțit de ploi abundente

CE PĂRERE AI...

... despre dorințele pe care le au prietenii lui Dorothy? Dacă ai fi în locul lor, tu ce ți-ai dori?

CITIM!

1. Citește textul în șoaptă, apoi cu voce tare.

2. Citește:

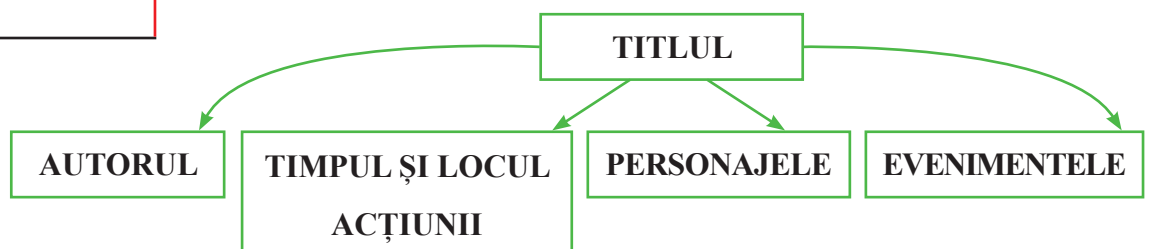
- enunțul în care se precizează unde merg cei trei prieteni;

- enunțul în care omul de tinichea spune ce își dorește.

3. Citiți textul pe roluri.

4. Transcrie primul alineat al textului.

5. Completează *Harta textului*.

RĂSPUND!

1. Care sunt personajele care participă la întâmplare?
2. Cu cine s-au întâlnit Dorothy, cățelușul Toto și Sperie Ciori?
3. De ce gema omul de tinichea?
4. Unde mergeau cei trei prieteni? De ce?
5. Ce își dorea omul de tinichea?

EXERSEZ!

1. Formulează câte un enunț, folosind cuvinte din text scrise cu literă inițială mare.
2. Desparte în silabe cuvintele: **încheieturi**, **pași**, **colibă**, **bidon**.
 - Precizează variantele de despărțire corectă în silabe, la capăt de rând.
3. Scrie cuvintele cu înțeles:
 - asemănător pentru: **se înfloră**, **tinichea**, **drum**;
 - opus pentru: **porniră**, **bine**, **zise**.
4. Alcătuieste enunțuri cu înțelesuri diferite ale cuvântului **gem**.
5. Transformă enunțurile, ca în model.

<ul style="list-style-type: none"> • Eu îmi ung încheieturile. Noi ne ungem încheieturile. • geamăt adânc prăpastie ... 	<ul style="list-style-type: none"> • Eu merg spre Oz. Noi ... • băiat înalt fată ...
---	--

LUCRĂM ÎN ECHIPĂ!

JOCUL POSIBILITĂȚILOR

Lucrați în echipe. Scrieți câte un text de 3–7 enunțuri, în care să povestiți ce întâmplări s-ar putea petrece când personajele textului vor ajunge la Vrăjitorul din Oz. Citiți textele în clasă.

JOC DE ROL

Imaginează-ți o întâlnire cu Vrăjitorul din Oz, în dialog cu un copil din zilele noastre.

VIZIONĂM/AUDIEM

- Vizionați un spectacol de teatru sau un film realizat după cartea *Vrăjitorul din Oz*, de Lyman Frank Baum.
- Discutați, în clasă, despre firul povestirii, despre costume și muzica adecvată.

JURNAL DE LECTURĂ

- Citește aventurile lui Dorothy și ale prietenilor ei evocate în cartea *Vrăjitorul din Oz*, de Lyman Frank Baum.
- Înfățișează, într-un desen, personajele cărții.
- Păstrează-le în *Colecția de povești*.

ȘTIM!

Cuvintele **într-o** și **într-un** se scriu întotdeauna cu cratimă.

REȚINEM!

Cuvintele **dintr-o** și **dintr-un** se scriu întotdeauna cu cratimă.

DESCOPERIM!

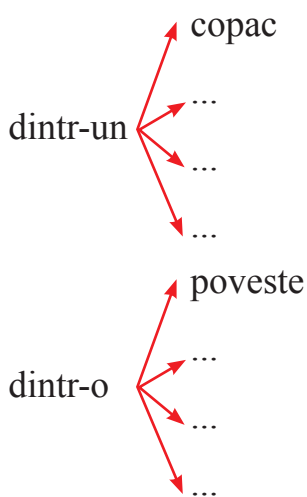
1. Observați imaginea. Citiți enunțurile rostite de personaje.

- Observați scrierea cuvintelor marcate.
- Transcrieți enunțurile rostite de Toto și Sperie Ciori. Subliniați cuvintele marcate.

POT MAI MULT!

Completează spațiile punctate cu termeni potriviți.

- Formulează oral enunțuri cu fiecare asociere de cuvinte.

APLIC!

1. Transcrie enunțurile date, alegând varianta corectă a cuvintelor marcate.

- Sperie Ciori este un personaj **dintr-o/dintr-un** povestire.
- Omul de Tinichea trebuia uns cu ulei **dintr-o/dintr-un** bidon.

2. Completează enunțurile de mai jos, selectând variantele potrivite:

- **dintr-o**;
- **dintr-un**;
- **într-o**;
- **într-un**.

Am o familie desprinsă ca ... poveste.
 Locuim cu toții ... casă spațioasă.
 Bunicul apare zâmbind ... colț, cu duioșie.

LUCRĂM ÎN ECHIPĂ!

1. Observați desenele. Citiți textul care însoțește imaginile.

- Discutați, în clasă, despre fiecare imagine. Formulați enunțuri potrivite. Identificați și numiți personajele.

- Alcătuiți un text de 5 – 7 rânduri în care să povestiți aventurile lui Dorothy și ale prietenilor săi, așa cum apar în banda desenată.

- Prezentați textul în fața clasei.
- Autoevaluați-vă după criteriile din tabelul dat.

CRITERII	DA	NU	PARȚIAL
respectarea temei			
înlănțuirea logică a faptelor			
exprimarea corectă, îngrijită, nuanțată			
așezarea corectă a textului în pagină			
ortografia			
respectarea punctuației			
aspectul lizibil, îngrijit al scrisului			

2. Imaginați-vă o nouă aventură a lui Habarnam, Lentilă și Știetot.

Scrieți un text de 5 – 7 enunțuri în care să povestiți întâmplările la care iau parte cele trei personaje.

Realizați o bandă desenată.

Afișați produsele pe tablă.

REȚINEM!

Banda desenată cuprinde un șir de imagini cu ajutorul cărora se povestește o întâmplare. Imaginile sunt însoțite de enunțuri scurte.

NU UITA!

- Precizează locul, timpul și personajele întâmplării.
- Formulează corect și expresiv enunțurile.
- Respectă ordinea întâmplărilor.
- Scrie îngrijit, respectând normele ortografice și de punctuație.

CONCURS

CEL MAI BUN TEXT!

Câștigă echipa care obține cel mai mare punctaj.

5 puncte → criteriul DA

3 puncte → criteriul

PARȚIAL

0 puncte → criteriul NU

- Citește fragmentul de mai jos.

Alice se plictisea groaznic.

Deodată, un iepuraș alb alergă pe lângă ea.

— Vai, vai! Am să întârzii, zise el.

Când iepurașul se uită la ceasornicul din buzunarul vestei, Alice o luă la fugă după el. Acesta intră într-o vizuină, iar Alice îl urmă.

Vizuirea iepurelui o conduse pe Alice printr-un tunel, apoi o luă brusc la vale. Fetița se prăbuși ca într-o fântână adâncă. Ea căzu pe un maldăr de crengi. În întuneric se întindea un coridor lung,

la capătul căruia era o sală. Alice văzu o cheiță de aur așezată pe o măsuță de cleștar. Deschise cu cheița o ușiță și zări o grădină frumoasă.

după Lewis Carroll, *Alice în Țara Minunilor*

1. Completează enunțurile cu forma potrivită a cuvintelor din paranteză.

• În sală, Alice ... o măsuță de cleștar. (a găsi)

• Fetița ... ușa. (a deschide)

• Pe măsuță era o cheiță (auriu)

• Ea zări o grădină (frumos)

3. Selectează, din text, expresiile care descriu:

- o ființă;
- un obiect;
- un loc.

2. Formulează câte un enunț în care să apară termenii:

• *dintr-o vizuină;*

• *dintr-un colț.*

4. Scrie toate variantele de despărțire în silabe la capăt de rând, pentru cuvintele:

ieपुरașul, ceasornic, întuneric.

5. Scrie un text de 5–7 enunțuri după următoarea bandă desenată. Dă-i un titlu potrivit.

Ce știi? Cât știi? Cum știi?

- Citește fragmentul de mai jos.

Lizuca și Patrocle au plecat de la bunici.

Au ajuns într-o pădure, lângă o scorbură de răchită bătrână.

Patrocle intră în scorbură și se ghemui lângă fetiță.

— Patrocle, eu cred că nouă nu trebuie să ne fie teamă de mama pădurii! Știi de ce mă tem eu?

— De ce te temi?

— De bursuc. Am auzit că e tare rău.

— N-are decât să vină. Am eu ac de cojocul lui! mormăi cățelul.

după Mihail Sadoveanu, *Dumbrava minunată*

1. Încercuiește forma corectă a cuvintelor colorate.

- Lizuca și Patrocle **a plecat/au plecat** de la bunici.
- Bursucul e tare **rău/rea**.
- Patrocle are ac de cojocul **ei/lui**.

2. Completează enunțurile cu **dintr-o** sau **dintr-un**.

- Un bursuc a ieșit ... scorbură. • Un susur lin se auzea ... izvor.
- Cățelul venea ... parte.

3. Formulează câte un enunț în care să evidențiezi înțelesuri diferite ale cuvântului **nouă**.

4. Scrie toate variantele corecte de despărțire în silabe la capăt de rând pentru cuvintele: **pădure**, **scorbură**, **răchită**.

5. Alcătuieste un text de 3 – 4 enunțuri, după banda desenată de mai jos. Dă-i un titlu potrivit.

EVALUARE SUMATIVĂ

1.	S – o variantă; B – 2 variante; FB – 3 variante încercuite corect.
2.	S – o propoziție; B – două propoziții; FB – trei propoziții completate corect.
3.	S – o propoziție; B – două propoziții; FB – trei propoziții formulate corect.
4.	S – variantele unui cuvânt; B – variantele a două cuvinte; FB – variantele a trei cuvinte despărțite corect.
5.	S – un enunț; B – 2 enunțuri; FB – 3 – 4 enunțuri alcătuite corect.

	1	2	3	4	5
S					
B					
FB					
Calificativ final					

LA PAS!

- Citește fragmentul de mai jos.

Într-o zi rece și ploioasă, Elmer întâlnește pe stradă o pisică. Deveniră foarte buni prieteni.

Pisica îi povestește că într-o călătorie pe Insula Sălbatică a cunoscut un pui de dragon. Acesta căzuse dintr-un nor și era rănit la o aripă.

— Sunt aproape sigură că, dacă vei reuși să eliberezi dragonul, el te va lăsa să zbori pe spatele lui. Încerci?

— Mi-ar plăcea mult să-l scot dintr-o așa încurcătură.

după Ruth Stiles Gannett, *Dragonul tatălui meu*

1. Transcrie, din fragment, enunțurile care conțin **dintr-o/dintr-un**.

- Subliniază cuvintele indicate.
- Formulează alte enunțuri cu acestea.

2. Observă despărțirea în silabe a cuvântului *sălbatică*.

săl-ba-ti-că	săl-	sălba-	sălbati-
	batică	tică	că

- Procedeează și tu asemănător pentru cuvântul *călătorie*.

3. Descrie dragonul, răspunzând la următoarele întrebări:

- Cât este de mare?
- La ce îi folosesc aripile? Dar coada?
- Ce culoare are?
- Ce impresie îți produce?
- Cum sunt ochii? Dar gura?

UN PAS MAI SUS!

Imaginează-ți întâlnirea dintre Elmer și dragon.
Creează un scurt text despre aventurile celor doi.

BUN VENIT, PRIMĂVARĂ!

Voi fi mai bun:

- citind texte literare ce prezintă schimbările din natură odată cu venirea primăverii;
- identificând sunetele limbii române (vocale și consoane);
- scriind corect cuvintele ce conțin grupurile de sunete *oa, ea, ia, ie, ua, uă*, rostite în aceeași silabă;
- scriind corect cuvintele *sau/s-au* în enunțuri date sau în cele proprii;
- redactând un text pe baza unui șir de întrebări.

CUIBUL DE PĂSĂRELE

după Cezar Petrescu

▣ Astă-primăvară, eram în **luncă** împreună cu Gheorghică. Soarele **dăruia** raze calde pământului. Covorul verde, pufos acoperise lunca. Toți copacii se înveșmântaseră cu haine verzi.

▣ Gheorghică îmi arătă:

— Aici e cuibul.

Priveam cu inima **ticăind**. Ce minune! Cuibul mic era zidit cu paie și crenguțe. Era căptușit cu puf fin, ca un culcuș de vată. Acolo erau patru ouă albastre, cât patru bomboane. Am vrut să le ating. Gheorghică m-a oprit:

— Lasă-le, te rog! Venim peste două-trei săptămâni, să vedem puii.

Am plecat. Pasărea s-a așezat în cuib ca să le clocească.

▣ După o lună, m-am dus din nou cu Gheorghică în luncă. Am văzut patru pui mici și golași.

▣ Mai târziu, puii erau mărișori, iar noi am devenit prietenii lor.

VOCABULAR

luncă: zonă joasă pe malul unei ape

a dăruia: a da cadou, a oferi

a ticăi: a zvâcni, a palpita

CE PĂRERE AI?

De ce crezi că Gheorghică nu și-a lăsat prietenul să atingă cuibul?

Argumentează.

CITIM!

1. Citește textul în șoaptă, apoi cu voce tare, cu ton liniștit.
2. Citește enunțurile în care:
 - sunt prezentate semnele primăverii;
 - este descris cuibul.
3. Citiți textul pe roluri.
4. Citiți textul în lanț, fiecare elev câte un enunț.
5. Explică expresiile: *dăruia raze*, *covorul verde*, *copacii se înveșmântaseră*.
 - Formulează câte un enunț cu fiecare dintre aceste expresii.

RĂSPUND!

1. Când și unde are loc întâmplarea?
2. Care sunt personajele care participă la acțiune?
3. Din ce era făcut cuibul?
4. Ce au văzut copiii în cuib?
5. Cu ce semănau ouăle?
6. Cum arătau puii?
7. De ce se considerau băieții prietenii puilor?

EXERSEZ!

1. Transcrie, din text, enunțurile în care sunt prezentate semnele primăverii.

Corecțati-vă în perechi, după criteriile date.

CRITERII	DA	NU	PARȚIAL
identificarea corectă a enunțurilor			
respectarea ortografiei cuvintelor			
respectarea punctuației			
aspectul lizibil al scrisului			

2. Povestește oral fiecare fragment al textului.
 3. Ordonează enunțurile, potrivit succesiunii întâmplărilor din text.
 - Puii au devenit prietenii copiilor.
 - Gheorghită a descoperit cuibul cu ouă.
 - A sosit primăvara.
 - Mai târziu, din ouă au ieșit puii.
- Realizează povestirea orală, dezvoltând enunțurile ordonate anterior.

**ACTIVITATE
TRANSDISCIPLINARĂ**

Realizează un desen în care să ilustrezi cuibul de păsărele aflat în luncă, la începutul primăverii.
Expune lucrarea la *Panoul clasei*.

JOCUL ÎNSUȘIRILOR

Adaugă cât mai multe însușiri potrivite termenilor dați:

- raze calde, ..., ... ;
- covor verde, ..., ... ;
- copaci înfloriți, ... ;
- cuib mic, ... ;
- pui golași,

JOC DE IMAGINAȚIE

Imaginează-te în locul lui Gheorghită. Ce ai fi făcut după descoperirea din luncă? De ce?

JURNAL DE LECTURĂ

Citește textul *Năluca*, de Cezar Petrescu.

- Selectează expresii din acest text.

ȘTIM!

- Cuvintele au:
 - un înveliș/o formă (din litere/sunete);
 - unul sau mai multe **înțelesuri**.

- **Sunetul** este cea mai mică parte a cuvântului. Sunetele se aud și se rostesc.
- Semnul grafic al sunetului este **litera**. Literele se scriu și se citesc.

REȚINEM!

- Sunetele **a, e, i, o, u, ă, î/â** se numesc **vocale** și se pronunță fără ajutorul altor sunete.
- Sunetele **b, c, d, f, g, h, j, k, l, m, n, p, q, r, s, t, ț, v, w, x, z** se numesc **consoane** și se pronunță cu ajutorul unor vocale.

LUCRĂM ÎN ECHIPĂ!

- Scrieți cât mai multe cuvinte care să conțină:
- numai vocale;
 - mai multe consoane și o vocală.

DESCOPERIM!

1. Citiți enunțurile.

Aici e cuibul.

Uite patru ouă albastre!

- Precizați: a) numărul de cuvinte pentru fiecare enunț; b) numărul de silabe, de sunete și de litere pentru cuvântul *cuibul*.
 - Rostiți rar și clar fiecare sunet din cuvântul *cuibul*. Ce diferență este dintre pronunțarea sunetelor **c, b, l**, față de sunetele **u, i**?
2. Scrieți V sub vocale și C sub consoane, după model.

S o a r e l e d ă r u i a r a z e c a l d e p ă m ă n t u l u i .
C V V C V C V

APLIC!

1. Alege forma potrivită a cuvintelor din enunțuri.

Ouăle **albastru/albastră/albastre** erau în cuib.

Gheorghiiță **a arătat/au arătat/am arătat** cuibul.

2. Schimbă litera inițială a cuvintelor date, pentru a obține altele noi, după modelul.

sac – **rac** pâine – ... **rază** – **vază** **dor** – ...
carte – ... **cară** – ... **parcă** – ... **dată** – ...

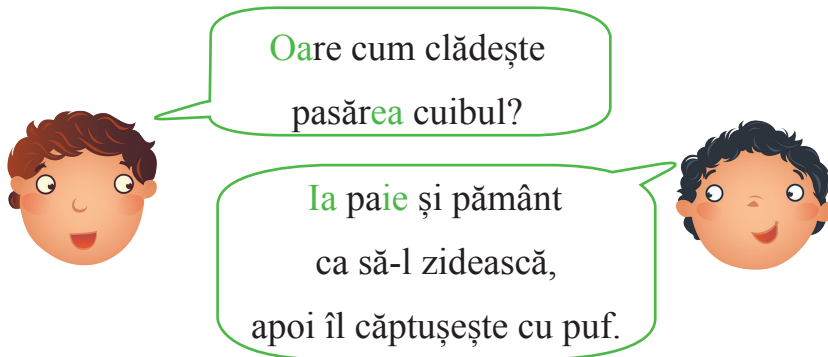
3. Adaugă literele date cuvintelor din coloane, pentru a obține cuvintele noi.

a + { mic → amic
duc
cum
pleacă
mare
casă

p + { om → pom
in
lin
ai
ară
arc

DESCOPERIM!

1. Citiți enunțurile rostite de personaje.

- Citiți cuvintele de mai sus în care există litere colorate.
- Despărțiți-le în silabe. Ce observați?

2. Selectați, din text, cuvintele care conțin grupurile de sunete oa, ea, ia, ie, uă.

APLIC!

1. Grupați cuvintele de mai jos într-un tabel asemănător celui dat.
școală, plouă, unuia, ieftin, curea, două, iapă, moară, fereastră

oa	ia	ie	ea	uă
școală

2. Completează cuvintele cu unul dintre grupurile de sunete: oa, ea, ia, ie, uă.

ba plo șire vo
rbă p rtă rnă șc lă

3. Transformă cuvintele, după model.

• nea	• lalea	• acadea	• podea
neaua	...	...	...
• ziuă	• roua	• ploua	• piua
ziuă	...	...	...

4. Scrie, cu litere, următoarele numere:

9; 20; 29; 90; 99; 200.

ȘTIM!

Unele cuvinte conțin grupurile de sunete oa, ea, ia, ie, ua, uă, care se rostesc în aceeași silabă.

PRONUȚĂM ȘI SCRIM CORECT!

Precizează care este varianta corectă.

- ieșire/eșire
- greșală/greșeală
- soare/suare
- oo/ouă
- nuea/nuia
- uală/oală
- orășean/orășan
- caeac/caiac
- plouă/ploo

JOCUL CUVINTELOR

Lucrați în grup. Scrieți cât mai multe cuvinte asemănătoare modelelor date.

- flori → floare
- pietre → piatră
- perdele → perdea

VOCABULAR

crâng: pădurice de copaci tineri

larmă: gălăgie

a deretica: a curăța

CE PĂRERE AI...

Ce impresie avea
buburuza despre sine?

SCRIEM FRUMOS

-Bunicule, ce
buburuză mică
și drăguță!

BUBURUZA

după Eugen Jianu

▣ A venit primăvara veselă, cu ghiociei albi, brândușele galbene și toporașii albaștri. Au plesnit mugurii copacilor. S-a ivit frunza cea crudă și lucioasă. Soarele-i mare și afară e cald.

▣ S-au întors păsările călătoare. **Crângul** e plin de **larmă** lor veselă. Albinele **deretica** stupul. Mieii zburdă pe pajiște.

▣ Buburuza cea mică și roșie a ieșit din crăpăturile scoarței unui copac.

— Ce bine că s-a dus iarna!

Deodată s-a întristat și a zis:

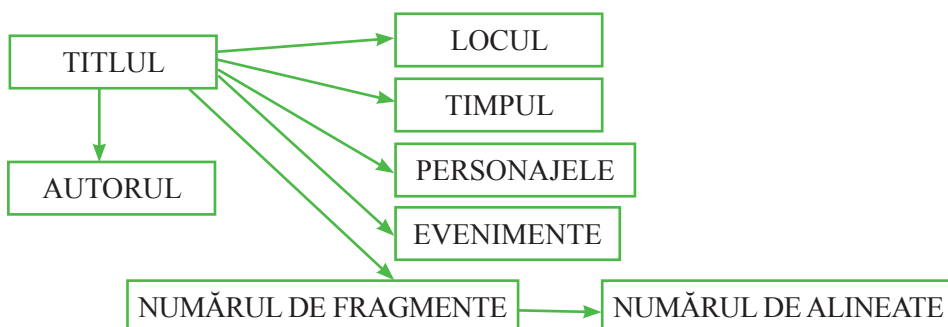
— Ce mică și neînsemnată sunt! Nimeni nu mă bagă în seamă!
A zburat și s-a așezat pe mânăța unui copil.

— Bunicule, ce bubuzură mică și drăguță! Buburuză, ești prima găză ce vestește primăvara!

▣ Bucuroasă, buburuza a aflat că are și ea un rost pe lume.

CITIM!

1. Citește textul integral.
2. Citește, cu intonația potrivită, enunțurile rostite de copil.
3. Citiți textul pe roluri.
4. Completează, în caiet, *Harta textului*.

EXERSEZ!

1. Găsește, în primul fragment, cuvinte formate din una, două sau trei silabe.
2. Rostește întâi vocalele, apoi consoanele din cuvintele *primăvara, brândușe, frunze*.
3. Precizează ceea ce exprimă enunțurile la sfârșitul cărora s-a pus semnul exclamării.
4. Povestește oral fiecare fragment.
5. Citește propoziția:
Albinele deretică stupul.
 - Precizează numărul de cuvinte.
 - Desparte în silabe fiecare cuvânt.
 - Notează cu V vocalele și cu C consoanele.
 - Transformă propoziția, astfel încât să exprime o întrebare, apoi o mirare.
6. Selectează, din text, câte un cuvânt care să conțină sunetele *oa, ea, ia, ie*, rostite în aceeași silabă.
7. Formulează enunțuri folosind expresiile: *primăvara veselă, frunza cea crudă, buburuza mică și drăguță*.

LUCRĂM ÎN PERECHI!

PROCEDEUL RECĂUTĂRII

- Citiți alternativ câte un alineat din text.
- Expuneți ideile pe care le-ați reținut, răspunzând la întrebările adresate de partener.
- Copiați ideile în caiet.
- Realizați povestirea orală a textului, pe baza ideilor selectate.

STELUȚA ÎNTREBĂRIILOR

- Formulează întrebări în legătură cu textul citit, care să înceapă cu termenii dați.

- Formulează răspunsurile.

JOC: FAZAN

Spune un cuvânt. Colegul va identifica sunetul final al cuvântului enunțat și îl va folosi ca sunet inițial pentru un alt cuvânt.
Exemplu: băiat, tren, nas, s...

JURNAL DE LECTURĂ

- Citește *Legenda ghiocelului*, de Eugen Jianu.
- Transcrie enunțurile care prezintă schimbările din natură care au loc primăvara.

REȚINEM!

- Se scrie **sau** când îl putem înlocui cu *ori*.
- Cuvintele **s-au** se rostesc într-o singură silabă și se scriu cu cratimă când nu pot fi înlocuite cu *ori*.

JOCUL ORTOGRAMELOR

Se pregătesc jetoane cu ortogramele **într-o**, **într-un**, **dintr-o**, **dintr-un**, **sa**, **s-a**, **sau**, **s-au**.

Învățătoarea citește enunțuri care conțin aceste ortograme.

Elevii vor indica, prin jetoane, scrierea corectă a cuvintelor.

DICTARE

Dana și Andrei s-au întâlnit în parc. S-au plimbat liniștiți pe alei.

— Ce se aude?

— E o privighetoare sau o vrabie.

DESCOPERIM!

Citiți enunțurile.

S-au întors păsările călătoare!

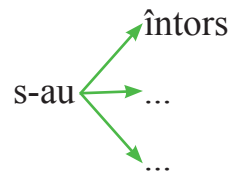
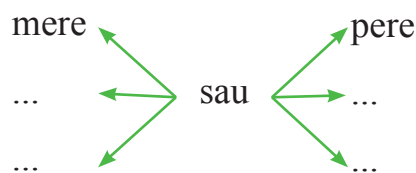

Este o rândunică sau un lăstun!

- Observați scrierea cuvintelor **s-au**, **sau**.
- Înlocuiți cu *ori* cuvintele marcate. Ce observați?

APLIC!

1. Completează după model.

2. Încercuiește varianta corectă.

- **S-au/Sau** ivit frunzele copacilor.
- Se aud bondarii **s-au/sau** albinele.
- Albinele **s-au/sau** apucat să deretice stupul.

3. Scrie, în casete, ortograma corectă: **s-au**, **sau**.

- Copiii bucurat de sosirea primăverii.
- Ei ies prin parcuri grădini.
- Gâzele așezat pe frunzele copacilor.
- Ele zboară zumzăie printre flori.

4. Explică scrierea cuvintelor marcate prin culoare.

Copiii **s-au** trezit devreme. Au cerut o cană cu ceai **sau** cu lapte.

5. Formulează câte un enunț, folosind ortogramele **sau** și **s-au**.

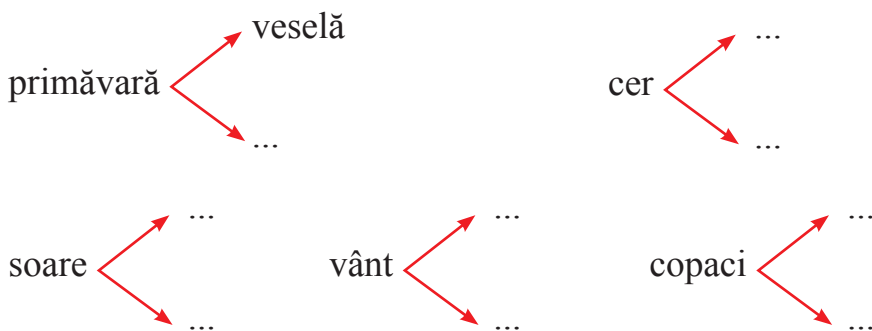
EXERSEZ!

1. Observă imaginea. Răspunde oral la întrebările date.

- Ce anotimp este ilustrat?
- Ce schimbări s-au produs în natură?
- Ce face rândunica? Unde stau puișorii?
- Cum arată puișorii?
- Cum îi îngrijește rândunica?

2. Adaugă însușiri potrivite cuvintelor date.

3. Completează expresiile ca în model:

- cer senin ca oglinda
- flori ... ca ...
- soare vesel ca ...
- iarba ... ca ...
- puișori ... ca ...
- cuib ... ca ...

4. Asociază cuvintele date cu cele dintre paranteze, pentru a obține expresii.

- soarele
 - vântul
 - frunzele
 - puișorii
- (șoptește, se răsfată, râde, dorm)

5. Scrie un text de 5 – 7 enunțuri, îmbogățind răspunsurile la întrebările de la exercițiul 1.

- Dezvoltă ideile, folosind expresii create la exercițiile 2, 3, 4.
- Dă un titlu potrivit textului.

NU UITA!

- Formulăm corect, clar și îngrijit răspunsurile la întrebări.
- Ordonăm enunțurile.
- Îmbogățim textul, utilizând expresii deosebite.
- Redactăm textul, respectând regulile de așezare în pagină, de ortografie și de punctuație.

AUTOEVALUARE

Autoevaluează-te completând, în caiet, un tabel asemănător celui dat.

CRITERII	DA	NU	PARȚIAL
respectarea temei			
înlănțuirea enunțurilor			
exprimare îngrijită			
așezare corectă în pagină			
respectarea punctuației			
respectarea ortografiei			
aspectul scrisului			

- Citește fragmentul.

În fiecare primăvară, Petrișor și Ancuța se temeau că s-au uscat salcâmiile peste iarnă. Toți pomii din grădina lor înfloreau, înverzeau, numai salcâmiile înălțau brațe negre în văzduh. Cireșii, prunii, vișinii, merii și perii se împodobeau cu puzderii de flori albe sau trandafirii.

Ziua, când ieșeau în curte, copiii se apropiau de salcâmi și, când vedeau întâii muguri și întâile frunzulițe, chiuiau de bucurie și alergau să spună în casă vestea cea mare.

după Ion Agârbiceanu, *Salcâmiile în floare*

1. Selectează, din text, câte un cuvânt care să conțină grupurile de sunete **ia, ea, ua**, rostite în aceeași silabă.

2. Completează enunțurile cu **sau/s-au**.

Petrișor și Ancuța ... bucurat de înflorirea salcâmiilor.

Pomii din curte aveau culoare albă ... trandafirie.

3. Scrie câte un cuvânt potrivit schemelor date.

VVC VCVC CVCV

4. Privește imaginea alăturată. Formulează un text de cel mult șapte enunțuri, pe baza imaginii și a întrebărilor date. Găsește-i și un titlu potrivit.

- Ce eveniment este ilustrat?
- Unde se află persoanele?
- Ce pregătiri s-au făcut pentru această sărbătoare?
- Cum se simt persoanele din imagine? De ce?
- Cum sărbătorești tu acest eveniment?

Ce știi? Cât știi? Cum știi?

- Citește fragmentul de mai jos.

Ploua. Nu se vedea nimic pe fereastră.

Fetița era singură. Dacă ar avea cu cine să se joace...

Îi vorbi florii din fereastră, dar floarea îi întoarse spatele, privind în grădină.

Se apropie de ceas, dar el spune veșnic povestea timpului.

— Ploaie, spune-mi o poveste! zise fetița.

— Numai una? întrebă ploaia. Știu multe povești.

după Călin Gruia, *Un joc nou*

1. Selectează, din text, câte un cuvânt care să conțină grupurile de sunete indicate, rostite în aceeași silabă.

• oa; • ea; • ua.

2. Notează cu V vocalele și cu C consoanele.

Fetița privea pe fereastră.

3. Completează enunțurile cu *sau/s-au*.

- Fetița și ploaia împrietenit.
- Fetița nu avea cu cine să se joace să vorbească.
- Ploaia știa povești cu văi, cu râuri cu munți.

4. Subliniază varianta corectă a cuvintelor date.

- floare/fluare • iepure/epure • ouat/oat
- earbă/iarbă • ploo/plouă • greșeală/greșală

5. Alcătuieste un text de șase enunțuri, cu titlul *Primăvară*, pe baza întrebărilor date.

- Când a sosit primăvara?
- Cum este vremea?
- Ce schimbări se produc în natură?
- Ce se întâmplă cu viețuitoarele?

EVALUARE SUMATIVĂ

1.	S – un cuvânt; B – 2 cuvinte; FB – 3 cuvinte selectate corect.
2.	S – 6 – 7 sunete; B – 14 – 15 sunete; FB – toate sunetele identificate corect.
3.	S – un enunț; B – 2 enunțuri; FB – 3 enunțuri completate corect.
4.	S – 2 variante; B – 4 variante; FB – 6 variante identificate corect.
5.	S – 2 enunțuri; B – 4 enunțuri; FB – 6 enunțuri redactate corect.

	1	2	3	4	5
S					
B					
FB					
Calificativ final					

LA PAS!

- Citește textul dat.

Era odată un puișor de găină neascultător. El voia să meargă în pădure, cu toate că mama îi povestise despre vulpea cea nemiloasă.

Dar el n-a ascultat și a pornit-o haihui.

Dintr-un tufiș ieși o lighioană. Era vulpea.

— Te-ai speriat, micuțule? Nu-ți fac nimic. Vecinul meu, vulpoiul, vă duș-mănește. La noapte vrea să vă mănânce. Hai să-i anunțăm pe frații tăi.

Puișorul a dus-o pe vulpe în bățatură. Știi ce-a fost? A fost prăpăd și jale!

după Ion Pas, *Puișorul și vulpea*

1. Completează casetele cu unul dintre grupurile de sunete **oa**, **ea**, **ia**, pentru a obține cuvinte.

Poți căuta cuvintele și în text!

vulp nemil să vo lighi nă n pte vr

2. Încercuiește varianta corectă a cuvintelor **sau/s-au**.

Puișorul și vulpea **sau/s-au** întâlnit în pădure.

Vulpea voia să-l mănânce pe puișor **sau/s-au** pe frații lui.

3. Formează cuvinte potrivite schemelor date, respectând codul numerelor.

						
C V V		C V V C		C V V		C V V C V
2 5 7						
P U I						

UN PAS MAI SUS!

JOC: CE S-AR FI ÎNTÂMLAT DACĂ...?

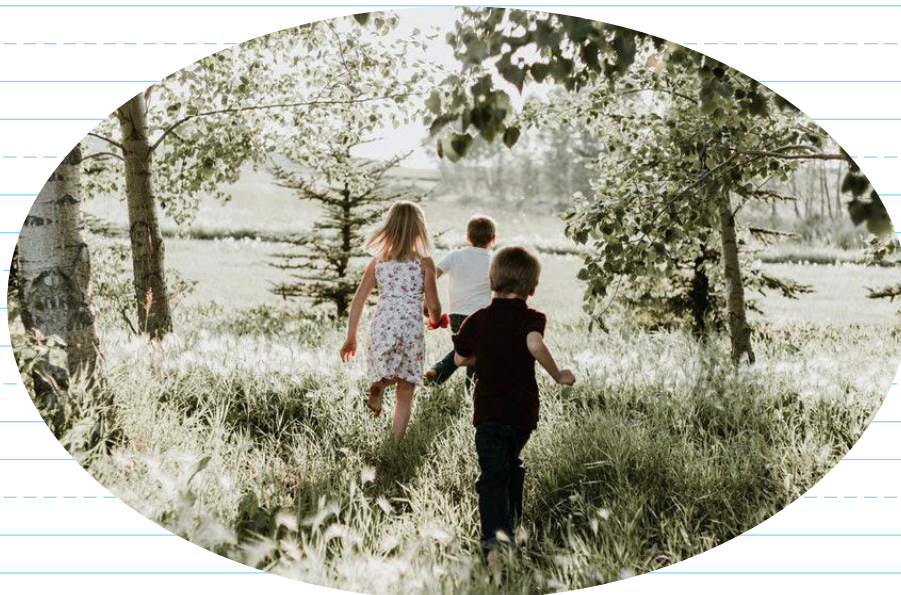
Lucrați în echipă. Găsiți un alt final al întâmplării citite, respectând următoarele etape:

- 1) Formulați întrebări.
- 2) Notați-le, într-o ordine firească, pe cele mai inspirate.
- 3) Răspundeți la întrebări într-un mod expresiv.
- 4) Înlănțuiți enunțurile sub forma unui text (5 – 7 enunțuri).

COPILĂRIA, CEA MAI FRUMOASĂ VÂRSTĂ

Voi fi mai bun:

- citind texte literare și nonliterare ce prezintă universul copilăriei;
- redactând un bilet de informare, de solicitare, de mulțumire;
- realizând un afiș prin care să promovez activități ale clasei mele;
- scriind corect cuvintele ce conțin grupul de sunete **cs** și **gz** (litera **x**).

CHEILE

după Tudor Arghezi

📖 Mițu și Baruțu au mai crescut și încep **să completeze**. Sunt curioși să afle ce se ascunde prin dulapuri. Numai că totul este încuiat.

📖 Odată, Baruțu a găsit ușa unui dulap deschisă. A strigat la Mițu. Au adus scaune la dulap. S-au suit pe ele, dar au dat de cutii încuiate.

📖 Deodată s-a auzit un zgomot. Dulapul s-a răsturnat peste copii.

📖 Tătuțu, măicuța și unchiul Sesis au apărut imediat.

— Nu vă pedepsim, **a intervenit** unchiul Sesis. Am hotărât să vă dăm cheile de la toate dulapurile. Voi veți face mâncare, veți aduce **parale**, veți pregăti masa. Tătuțu și măicuța se vor juca.

Mițu și Baruțu se uitau **nedumeriți**.

VOCABULAR

a complota: a se înțelege în secret

a interveni: a se amesteca

parale: bani

nedumeriți: mirați

CE PĂRERE AI?

S-au purtat frumos cei doi copii? Argumentează.

Este corectă hotărârea familiei? Motivează răspunsul dat.

CITIM!

1. Citește textul în șoaptă, apoi cu voce tare.
2. Citește fragmentul în care este prezentată hotărârea familiei.
3. Citiți textul pe roluri.
4. Discutați textul, enunț cu enunț, pentru a evidenția numele personajelor și faptele acestora.
5. Transcrie, din text, răspunsul la întrebarea:

Cum se uitau Mițu și Baruțu?

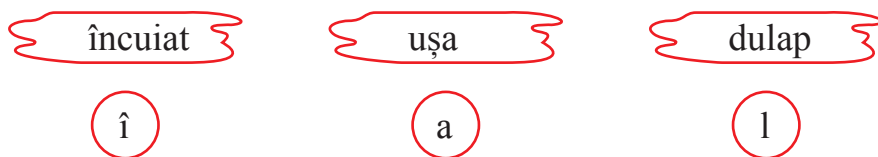
RĂSPUND!

1. Ce doreau Mițu și Baruțu?
2. Ce au făcut într-o zi cei doi copii?
3. Ce au pățit ei?
4. Cine a apărut imediat?
5. Ce hotărâre a luat familia?
6. De ce se uitau nedumeriți copiii?

EXERSEZ!

1. Identifică, în text, cuvinte alcătuite dintr-o singură silabă.
2. Selectează, din text, cuvinte care conțin unul dintre grupurile de litere studiate.

3. Stabilește poziția sunetului indicat în cuvintele:

4. Ordonează enunțurile potrivit întâmplărilor din text.

- Familia discută cu Mițu și Baruțu.
- Copiii aduc scaune la dulap.
- Dulapul se răstoarnă.
- Mițu și Baruțu încep să completeze.

5. Povestește oral textul, pe baza enunțurilor anterioare.

LUCRĂM ÎN ECHIPĂ!

Organizați colectivul în două echipe, acuzându-i sau aprobându-i pe Mițu și pe Baruțu, pentru că au umblat în dulap.

- Notați cât mai multe argumente pentru hotărârea voastră, astfel:

Da, pentru că...

Nu, pentru că...

- Desemnați un membru al echipei care va expune ideile în fața clasei. Membrii celeilalte echipe vor analiza, vor face sugestii.

VORBE ÎNTELEPTE

Toate la timpul lor!

JOC DE ROL

- Imaginați-vă dialoguri între Mițu și Baruțu.

LUCRĂM ÎN PERECHI!

- Discutați despre învățăturile desprinse din text.
- Dați un alt titlu textului.

JURNAL DE LECTURĂ

- Citește și alte isprăvi ale lui Mițu și Baruțu povestite de Tudor Arghezi în *Cartea cu jucării*.
- Recomandă-le colegilor lectura care ți-a plăcut cel mai mult.
- Realizează o listă cu lecturile preferate.

ȘTIM

Oamenii comunică prin mesaje. Acestea pot fi orale sau scrise.

REȚINEM!

- **Biletul** e un mesaj scris, adresat doar persoanelor apropiate.
- Nu se transmite prin poștă.
- Conține: data, o formulă de adresare, mesajul și o formulă de încheiere.
- Biletul poate exprima: scuze, mulțumiri, informații, solicitări.

DESCOPERIM!

1. Observați imaginea alăturată. Citiți biletul de mai jos.

Data → 19 mai

Cui ne adresăm? → Dragi părinți,

Mesajul → { Ne pare rău de întâmplarea cu dulapul. Vă rugăm să ne iertați. Promitem să nu se va mai repeta.

Cine transmite mesajul? → Mițu și Baruțu

- Ce persoane observați în ilustrație?
 - Ce le dă unchiul Sesis părinților?
 - Cine a scris biletul? Cui îi este adresat?
 - Ce le transmit părinților cei doi copii?
2. Observă așezarea în pagină a biletului.
 - Unde este așezată data?
 - Cu ce formulă începe biletul? Ce alte formule poți utiliza?
 - Cu ce fel de literă începe primul cuvânt al celui dintâi enunț? Cum este scris acest enunț?
 - Cu ce se încheie biletul? De ce?
 3. Redactează, la computer, biletul scris de Mițu și Baruțu.
 - Fii atent la instrucțiunile oferite de învățător!

LUCRĂM ÎN ECHIPĂ!

Lucrați în echipe. Redactați câte un bilet prin care să adresați:

- scuze unui prieten;
- mulțumiri unui coleg, pentru ajutorul dat;
- informații despre o activitate școlară;
- o solicitare față de unul dintre părinți.

PUZZLE

- Potrivește bucățelele de hârtie pentru a reconstitui biletul.

DESCOPERIM!

1. Observați imaginea. Citiți replicile personajelor.

• Rostiți cuvintele subliniate. Ce sunete auziți? Ce observați în scris?

2. Dați exemple de cuvinte care conțin litera **x**. Ce sunete sunt redade prin această literă?

EXERSEZ!

1. Scrie cuvinte care să conțină litera **x** în poziție inițială, finală, sau în interior.

2. Completează casetele cu litera potrivită.

- e act e al e cursie
e ență e lipsă e igent

3. Grupează cuvintele date în tabel: **fix**, **exerciții**, **taxi**, **exemplare**, **xilofon**, **exersează**.

x se citește cs	x se citește gz
...	...

4. Indică varianta corectă de scriere a cuvintelor marcate.

Măine vom pleca într-o **ecscursie/excursie**. Ne pregătim **rucsacul/ruxacul**. Nu trebuie să fie **ticsit/tixit** cu lucruri.

Vom **ecsplora/explora** împrejurimile cabanei. Vom strânge plante pentru ierbar. Fiecare **egzemplar/exemplar** e prețios.

ȘTIM!

Unui sunet îi poate corespunde, în scris, o literă (**a, b, m, p, o** ș.a.). Există sunete redade, în scris, printr-un grup de litere (**ce, ci, ge, gi, che, chi, ghe, ghi**).

REȚINEM!

În general, grupurile de sunete **cs** și **gz** sunt redade în scris prin litera **x**.

NU UITA!

Se scrie și se citește:
rucsac, scones, ticsit, Alecsandri.

JOCUL NUMELOR

Enumeră nume care se scriu cu litera **x**.

DICTARE

Alex și Xenia se pregătesc pentru un concurs. Ei fac exercițiile și cer explicații doamnei învățătoare.

— Privește rezultatul! exclamă Xenia.

— Exact. Să reluăm rezolvarea! spune Alex.

Trupa de teatru

PRICHINDEL

a clasei a II-a A

vă invită la piesa de teatru

**EU, TU, NOI –
personaje de poveste**

Luni, 8 iunie, ora 18

Sala de festivități a școlii

ÎNTÂLNIRE ÎN LUMEA CĂRȚILOR

E vară. Cu toții așteptăm cu nerăbdare vacanța. E momentul în care ne gândim la cât am muncit tot anul și la ce rezultate am adunat.

Ieri am asistat la un eveniment deosebit, o piesă de teatru originală, creată și pusă în scenă de colegii noștri de la clasa a II-a A.

Micii noștri actori au adus în lumină personaje îndrăgite din lecturi, într-un mod original. Au strălucit pe scenă Scufița Roșie, Albă ca Zăpada, Dorothy, Lizuca și Patrocle, Pinocchio și alte personaje care ne-au încântat copilăria.

Costumele deosebit de inspirate și muzica veselă au întregit tabloul unei zile pe care o vom păstra în amintire.

Dana Mihai, în revista *Poveștile copilăriei*

ȘTIM!

Textul care prezintă informații de interes din viața reală este un **text informativ**.

REȚINEM!

Mesajul prin care se aduce la cunoștința publicului un eveniment, se numește **afiș**.

Afișul conține imagini și un text nonliterar și este expus în spații publice.

CITIM!

1. Citește textul integral.
2. Citește textul pe fragmente, apoi notează, pe scurt, informațiile pe care ți le oferă, grupate astfel:

- tipul evenimentului;
- participanți;
- personaje ilustrate;
- jocul actorilor;
- costume;
- muzica.

3. Privește ilustrația. Citește mesajul care însoțește ilustrația.

DESCOPERIM!

1. Ce informații oferă textul? Dar imaginea?
2. Există o legătură între cele două mesaje? Argumentează.

APLIC!

Completează afișul cu informațiile potrivite.

LUCRĂM ÎN ECHIPĂ!

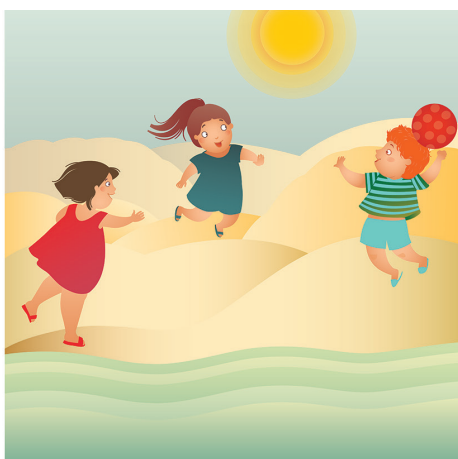
1. Realizați un afiș prin care să anunțați un eveniment/o activitate a clasei voastre.

- Împărțiți sarcinile: selectați informații, ilustrați și redactați afișul.

- Expuneți afișul în holul școlii.

2. Realizați o revistă a clasei. Redactați texte literare și nonliterare adunate în COLȚUL DE CREAȚIE. Utilizați ilustrațiile colectate în timpul anului.

3. Realizați câte un afiș a cărui ilustrație ar putea fi una dintre imaginile date.

COLȚUL DE CREAȚIE

- Creează un text nonliterar, având una dintre următoarele teme:
 - o personalitate;
 - o invenție;
 - un eveniment;
 - o sărbătoare.
- Afișați-le la panou pe cele mai reușite.

CONCURS

- Organizați un concurs de afișe prin care să anunțați serbarea de la sfârșitul anului școlar.
- Evaluați fiecare afiș și expuneți-l pe cel mai sugestiv la intrarea în clasă.

JURNAL DE LECTURĂ

- Citește, în reviste destinate copiilor, texte nonliterare pe diverse teme.
- Notează titlurile revistelor sau ale textelor care ți-au plăcut.

- Citește fragmentele date.

„Format din trepte aproape inelare, relieful României culminează în arcul carpatic, pentru a coborî în mijlocul țării, unde se desfășoară largi văi și dealuri acoperite cu păduri, livezi, podgorii și semănături. Spre exterior, câmpiile formează treapta cea mai joasă, etalând orașe mari, zone agricole și ascunzând bogate resurse de petrol.”

Ioan Popovici, *Ferestrele patriei*

„Verzi sunt dealurile tale, frumoase pădurile și dumbrăvile spânzurate de coastele dealurilor, limpede și senin cerul tău; munții se înalță trufaș în văzduh; râurile, ca brâie pestrițe, ocolesc câmpurile, noaptea încântă auzul, ziua farmecă văzduhul...”

Alecu Russo, *Cântarea României*

1. Transcrie textul nonliterar. Motivează-ți alegerea.

- Precizează informațiile pe care le oferă acesta.

2. Scrie un bilet adresat părinților, prin care îi informezi că vei merge la un film.

3. Realizează, la alegere, un afiș potrivit cu una dintre imaginile date.

4. JOC DE ROL

Exersați, în perechi, dialoguri după un spectacol de teatru.

Solicitați și oferiți informații.

Evidențiați norme de comportament în timpul spectacolului.

Ce știi? Cât știi? Cum știi?

1. Scrie A (adevărat) sau F (fals) în dreptul enunțurilor date.

- Textul care prezintă informații reale este

un text nonliterar.

- Afișul este un text literar însoțit de imagini.

- Afișul se expune în spații publice.

2. Denumeste tipul fiecăruia dintre textele următoare:

Văzduhul înalt, albastru-fumuriu, a încremenit deasupra lumii, inundat de lumina ce izvorăște de pretutindeni din înălțimi, din argintul jucăuș al soarelui.

E în toiul secerii. Tot satul este în lanul nesfârșit de grâu.

după Ion Agârbiceanu, *La secere*

Harta României are o formă aproape ovală, subliniată pe trei părți de apă: Prutul, Marea Neagră și Dunărea.

după George Vâlsan, *Pământul românesc și frumusețile lui*

„Din izvoare și din gârle

Apa sună somnoroasă,

Unde soarele pătrunde

Printre ramuri a ei unde,

Ea în valuri sperioase

Se azvârle.”

Mihai Eminescu, *Freamăt de codru*

3. Este data de 10 iunie. Te numești Maria/Marian. Ai împrumutat o carte de la colega ta, Ana.

Redactează un bilet de mulțumire către aceasta.

EVALUARE SUMATIVĂ

1.

S – o casetă;
B – două casete;
FB – trei casete
completate corect.

2.

S – un text;
B – două texte;
FB – trei texte
identificate corect.

3.

S – indicarea datei, a
formulei de adresare și
de încheiere;
B – indicarea datei, a
formulei de adresare și
de încheiere, formularea
mesajului;
FB – indicarea datei, a
formulei de adresare și
de încheiere, formularea
mesajului, așezarea
corectă în pagină.

	1	2	3
S			
B			
FB			

LA PAS!

1. Ordonează mesajele scrise în casete, pentru a formula un bilet. Redactează-l pe caiet.

- Te rog să pregătești prânzul
- pentru ora 12.
- 11 iunie
- Bunico,
- Mă întorc mai devreme
- de la școală.
- Andrei
- Mulțumesc,

2. Realizează corespondența dintre mesajele date și tipul de bilet căruia i se potrivește fiecare mesaj.

Prezentarea proiectului s-a amânat pentru mâine, la ora 16.

• solicitare

Îți mulțumesc că m-ai însoțit la concurs.

• informare

Te rog să redactezi la computer compunerea.

• mulțumire

UN PAS MAI SUS!

JOC: DACĂ AȘ FI...?

Imaginează-ți că ești jurnalist.

Scrie, la alegere, un text nonliterar pentru o revistă destinată copiilor, despre un elev talentat, o activitate interesantă sau un loc deosebit.

Nu uita:

- să transmiți informații precise, din viața reală;
- să utilizezi un limbaj exact, clar și corect!

RECAPITULARE FINALĂ

- Citește fragmentul dat.

 Pif era băiatul. Paf era **paiața**. Puf era cățelul. Tustrei erau prieteni buni.

 La începutul verii au venit în oraș bunicii lui Pif. Amândoi îl iubesc mult. Îl vor aduce pe Pif la țară, unde n-a fost niciodată.

— Ce spui, Pifișor? Vrei să te joci în livadă? Să te dai în leagăn? Să te plimbi călare? Să mergi la scădat? Întrebă bunica.

Dacă despre asta e vorba, atunci **nu mai încape vorbă** că merge. Dar nu-și poate lăsa prietenii.

— Îi luăm cu noi și pe Paf și pe Puf, zise băiatul.

— Bine, numai să vedem dacă o să le placă...

— Fii fără grijă, bunico, ce îmi place mie le place și lor. De aceea nici nu ne despărțim vreodată.

după Cezar Petrescu, *Pif, Paf, Puf*

CITIM!

1. Citește textul în gând, apoi cu voce tare.
2. Citește:
 - enunțurile care oferă informații despre Pif, Paf și Puf;
 - enunțurile care enumeră locurile pe unde își va petrece timpul Pif.
3. Citiți textul pe roluri.

RĂSPUND!

1. Cine erau Pif, Paf și Puf?
2. Cine îi vizita pe cei trei prieteni? De ce?
3. La ce activități putea participa Pif la țară?
4. Ce le spune Pif bunicilor?
5. Cum motivează băiatul această cerere?

EXERSEZ!

1. Transcrie primele patru enunțuri din text.
2. Dă un alt titlu textului.

VOCABULAR

paiață: (aici) marionetă, jucărie

nu încape vorbă: este sigur

CE PĂRERE AI...?

... despre condiția pe care a pus-o Pif bunicilor lui pentru a merge la țară? Motivează-ți opinia.

SCRIEM FRUMOS

*Pif era băiatul.
Paf era paiața.
Puf era cățelul.*

JOC:

JETOANELE GÂNDITOARE

- Lucrați împărțiți în șase grupe. Fiecare grupă va avea un jeton de culoare roșie, albă, verde, albastră, galbenă sau neagră.
- Fiecare grupă rezolvă sarcina scrisă pe spatele jetonului colorat, prin cooperare. Un reprezentant va expune rezolvarea.

– Oferă informații despre cei trei prieteni.

– Enumeră sentimente, emoții pe care ți le trezește întâmplarea.

– Definește prietenia.

– Explică modul în care întreține Pif prietenia cu Puf și Paf.

– Arată de ce este entuziasmat băiatul.

– Identifică o greșeală făcută de Pif.

3. Precizează:

- numele autorului;
- numele personajelor;
- numărul alineatelor din text.

4. Explică folosirea semnelor de punctuație în enunțul:

— Ce spui, Pifișor?

5. Selectează, din text, câte două cuvinte care conțin:

- grupuri de litere;
- grupuri de sunete.

Formulează enunțuri cu aceste cuvinte.

6. Identifică, în text, trei cuvinte care conțin mai multe consoane decât vocale.

7. Folosind cuvântul *prieten*, formulează câte un enunț, prin care să exprimi:

- o informație;
- o întrebare;
- un sfat.

8. Descoperă, în text, trei cuvinte care au mai multe înțelesuri.

Evidențiază înțelesul cuvintelor selectate.

LUCRĂM ÎN ECHIPĂ!

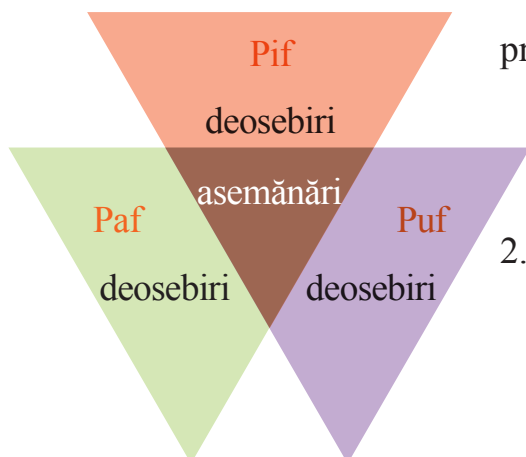
1. Priviți imaginile.

• Creați oral o poveste care să înfățișeze aventurile celor trei prieteni, la țară.

- Folosiți dialogul. Intonați corect replicile personajelor.
- Corectați greșelile de exprimare.

2. Recitați textul.

- Identificați asemănări și deosebiri între cei trei prieteni.
- Completați o schemă corespunzătoare celei alăturate.

Ce știi? Cât știi? Cum știi?

- Citește fragmentul dat.

Ionuț simți că se **îmbujorează** la față. De câte ori nu i-a spus mama **sa** că un copil bine crescut își păstrează lucrurile în ordine! Se supără pe sine. Și, într-o clipă, aruncă mingea în coșul ei, închise cartea și o puse pe raft, **strânse** toate piesele de șah în cutia lor, apoi luă hainele și le aranjă pe umeraș, în dulap.

după Sanda Faur, *Mingea de sub saltea*

1. Precizează:

- titlul textului; • autorul acestuia; • personajul întâmplării.

2. Răspunde la întrebări:

- De ce s-a supărat Ionuț pe sine?
- Ce a făcut pentru a rezolva problema?
- Cum s-a simțit la sfârșitul zilei?

3. Motivează scrierea cuvintelor marcate în text.

4. Formulează câte un enunț pe baza textului, care să exprime:

- o întrebare; • o informație; • un îndemn.

5. Indică forma corectă a cuvintelor marcate.

- Ionuț a făcut ordine **întro/într-o** clipă.
- El se gândea să nu o supere pe mama **sa/s-a**.
- Băiatul este ascultător **sau/s-au** ordonat?

6. Citește primul enunț din text.

- Ordonează alfabetic cuvintele acestuia.
- Scrie variantele de despărțire în silabe a cuvântului

evidențiat.

- Precizează vocalele și consoanele acestuia.

7. Redactează un bilet adresat lui Ionuț.

EVALUARE FINALĂ (1)

1.	S – un răspuns; B – 2 răspunsuri; FB – 3 răspunsuri corecte.
2.	S – un răspuns; B – 2 răspunsuri; FB – 3 răspunsuri corecte.
3.	S – un răspuns; B – 2 răspunsuri; FB – 3 răspunsuri corecte.
4.	S – un enunț; B – 2 enunțuri; FB – 3 enunțuri formulate corect.
5.	S – un răspuns; B – 2 răspunsuri; FB – 3 răspunsuri corecte.
6.	S – o cerință; B – 2 cerințe; FB – 3 cerințe rezolvate corect;
7.	S – structura; B – structura, punctuația; FB – structura, punctuația și așezarea în pagină corecte.

	1	2	3	4	5	6	7
S							
B							
FB							
Calificativ final							

EVALUARE FINALĂ (2)

S – răspunsul la întrebarea dată;
 B – răspunsul la întrebarea dată și întrebarea potrivită
 1. răspunsului dat;
 FB – răspunsul la întrebarea dată, întrebarea potrivită răspunsului dat și dialogul celor două persoane.

S – 3 semne de punctuație;
 B – 6 semne de punctuație;
 2. FB – 9 semne de punctuație plasate corect.

S – identificarea corectă a 2 cuvinte;
 B – identificarea corectă a 4 cuvinte;
 3. FB – identificarea corectă a 6 cuvinte.

S – identificarea corectă a 2 cuvinte;
 B – identificarea corectă a 4 cuvinte;
 4. FB – identificarea corectă a 6 cuvinte.

S – formularea a 2 enunțuri;
 B – formularea a 4 enunțuri;
 5. FB – formularea a 6 enunțuri.

1. Observă imaginile.

Completează dialogurile potrivit fiecărei situații date.

2. Transcrie textul și completează casetele cu semnele de punctuație potrivite.

ÎN VACANȚĂ

Dana Andrei și Dora au plecat în tabără

Dora întreabă

La ce oră vom ajunge Dana

Cred că seara

Cât de mult au așteptat copiii vacanța

3. Scrie cuvinte cu înțeles:

• asemănător pentru: **trist**, **a spune**, **țară**.

• opus pentru: **aproape**, **tare**, **tace**.

4. Notează câte două cuvinte care se scriu cu:

• **â**;

• **x**;

• **mp**.

5. Scrie un text cu titlul *La joacă*, pe baza întrebărilor date.

• Când și unde se petrece întâmplarea?

• Cine participă la întâmplare? • Cum arată zmeul?

• Ce fac copiii?

• Cum s-a sfârșit întâmplarea?

	1	2	3	4	5
S					
B					
FB					
Calificativ final					

MIC DICȚIONAR

A

ajun: zi care precedă un eveniment, o sărbătoare

(a) ațipi: a fi cuprins de un somn ușor

B

bizar: ciudat, straniu

bursuc: mamifer carnivor, cu picioare scurte și cap lunguiet

C

căptușală: material textil cu care se dublează în interior, un obiect de îmbrăcăminte, pentru a-l face mai călduros

cleștar: cristal

(a) colinda: a umbla din casă în casă, cântând colinde; a umbla din loc în loc

D

darnic: generos, mărinimos

dumbravă: pădure tânără și nu prea deasă; pădure de stejari

E

ecologie: știință care studiază relațiile dintre organismele vii și mediul lor de viață

F

fascinat: captivat, încântat

(a) fermeca: a încânta, a fascina

fiară: animal sălbatic

G

gest: mișcare a corpului care dă expresivitate vorbelor

gospodar: om care conduce cu pricepere o gospodărie

H

han: clădire cu multe camere în care se pot adăposti drumeții peste noapte

(a) hoinări: a umbla, a călători mult și fără țintă

I

iarmaroc: târg; bâlci

(a se) ivi: a apărea pe neașteptate

Î

(a se) înveșmânta: a se îmbrăca în veșminte speciale

J

jale: tristețe, durere adâncă

L

(a) luci: a străluci; a scânteia

M

(a se) minuna: a fi surprins

N

neînsemnat: fără importanță

O

ordin: comandă, poruncă

P

punte: pod îngust peste apă

R

răchită: salcie

(a) răcni: a țipa, a urla

râpă: prăpastie

renumit: foarte cunoscut, celebru

S

(a) sfătui: a da cuiva un sfat

streășină: prelungire a acoperișului, care apără de ploaie

Ș

(a) șopti: a vorbi încet

T

tinichea: metal de calitate inferioară

toporaș: floare albastru-violet

tovărășie: companie; prietenie

tumbă: rostogolire

Ț

ținut: teritoriu de mare întindere

țurțur: sloi de gheață ascuțit

U

(a se) umezi: (despre ochi) a se umple de lacrimi

V

(a se) văita: a geme de durere

văpaie: flacără mare

(a) vesti: a anunța

vizuină: adăpost pe care și-l fac animalele

Z

(a) zări: a vedea

RECOMANDĂRI PENTRU LECTURA SUPLIMENTARĂ

Literatura română

- AGÂRBICEANU, ION – vol. **File din cartea naturii**: *La săniuş, Salcâmi în floare*
- ARGHEZI, TUDOR – vol. **Cartea cu jucării**: *Hoşul*; vol. **Prisaca**: *Stupul lor, Fetica, Tâlharul pedepsit*
- CAZIMIR, OTILIA – vol. **A murit Luchi**; vol. **Baba Iarna intră-n sat**: *Uite, vine Moş Crăciun; Pentru tine, primăvară!*
- CREANGĂ, ION – **Povestiri**: *Povestea unui om leneş, Cinci pâini*
- EMINESCU, MIHAI – vol. **Poezii**: *Somnoroase păsărele...*, *Cu penetul ca sideful*
- FARAGO, ELENA – vol. **Să fim buni**: *Puişorul moşat, Tanu*
- GÎRLEANU, EMIL – vol. **Din lumea celor care nu cuvântă**: *Gândăcelul, Frunza*
- NEAGU, FĂNUŞ – vol. **Caii albi din oraşul Bucureşti** (selectiv)
- PANCU-IAŞI, OCTAV – vol. **Făt-Frumos când era mic**
- PETRESCU, CEZAR – vol. **Fram, ursul polar**
- POPESCU, PETRU DEMETRU – vol. **Legende şi povestiri istorice**: *Moştenirea urmaşilor, Mândricel*
- SADOVEANU, MIHAIL – vol. **Povestiri**: *Dumbrava minunată*
- SÂNTIMBREANU, MIRCEA – vol. **Să stăm de vorbă fără catalog** (selectiv)
- TOPÎRCEANU, GEORGE – vol. **Balade vesele şi triste**: *Rapsodii de toamnă, Balada unui greier mic*

Literatură străină

- BAUM, LYMAN FRANK – **Vrăjitorul din Oz**
- CARROLL, LEWIS – **Alice în Ţara Minunilor**
- DAHL, ROALD – **Matilda; Vrăjitoarele**
- GANNETT, RUTH STILES – **Dragonul tatălui meu**
- SAINT-EXUPÉRY, ANTOINE de – **Micul prinţ**

STUPUL LOR

de Tudor Arghezi

Stupul lor de pe vâlcea
Stă păzit într-o broboadă
De trei plopi înalți, de nea,
Pe o blană de zăpadă.

Prisăcarul le-a uitat
Și-a căzut și peste ele
Iarna, grea ca un plocat,
Cu chenar de peruzele.

Înlăuntru însă-n stup
Lucrătoarele sunt treze
Și făcând un singur trup
Nu-ncetează să lucreze.

Că nici una n-a muncit
Pentru sine, ci-mpreună
Pentru stupul împlinit
Cu felii de miere bună.

CE TE LEGENI...

de Mihai Eminescu

— Ce te legeni, codrule,
Fără ploaie, fără vânt,
Cu crengile la pământ?
— De ce nu m-aș legăna,
Dacă trece vremea mea!
Ziua scade, noaptea crește
Și frunzișul mi-l rărește.
Bate vântul frunza-n dungă —
Cântăreții mi-i alungă;
Bate vântul dintr-o parte —
Iarna-i ici, vara-i departe.
Și de ce să nu mă plec,
Dacă păsările trec!
Peste vârf de rămurele
Trec în stoluri rândunele.
Ducând gândurile mele
Și norocul meu cu ele.
Și se duc pe rând, pe rând,
Zarea lumii-ntunecând,
Și se duc ca clipele
Scuturând aripele,
Și mă lasă pustiit,
Vestejit și amorțit
Și cu doru-mi singurel,
De mă-ngân numai cu el!

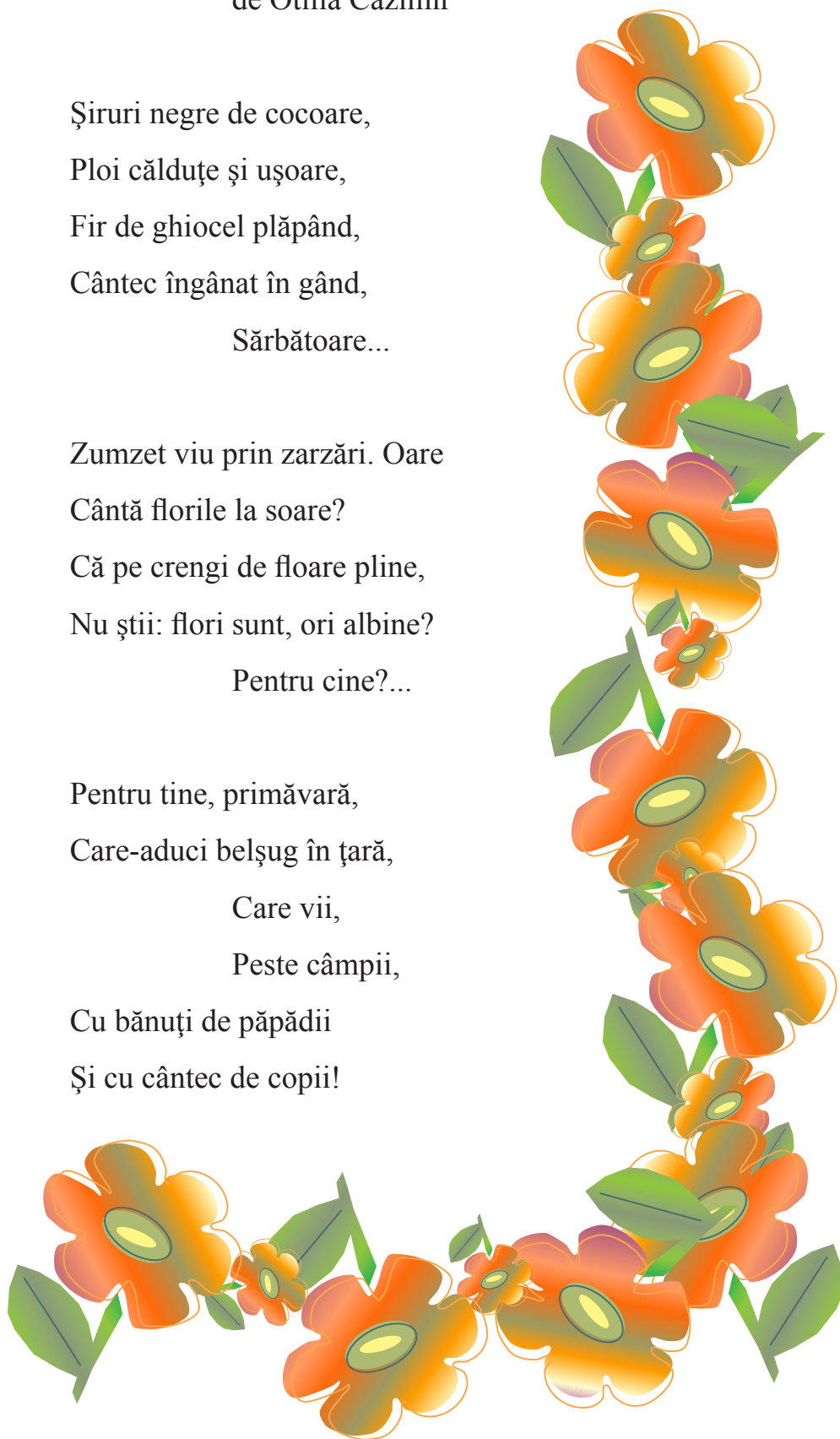
PENTRU TINE, PRIMĂVARĂ!

de Otilia Cazimir

Șiruri negre de cocoare,
Ploi călduțe și ușoare,
Fir de ghiocel plăpând,
Cântec îngânat în gând,
Sărbătoare...

Zumzet viu prin zarzări. Oare
Cântă florile la soare?
Că pe crengi de floare pline,
Nu știi: flori sunt, ori albine?
Pentru cine?...

Pentru tine, primăvară,
Care-aduci belșug în țară,
Care vii,
Peste câmpii,
Cu bănuți de pădii
Și cu cântec de copii!

GÂNDĂCELUL

(fragment)

de Emil Gîrleanu

Cum venise pe lume, nici el nu-și dădea seama. S-a trezit ca dintr-un somn și parcă era de când pământul. Nu simțise nici durere, nici bucurie. Și mult își muncise gândul: cum răsărise, și-al cui era? Mic cât un fir de linte, mișca piciorușele fragede și ocolea, pe de margini, frunzișoara care-l adăpostise. Într-o zi încercă o pornire lăuntrică: ieși de sub umbra răcoroasă și dădu buzna afară, în ploaia de lumină. [...] Se făcuse parcă mai mititel decât fusese. Cu câtă strălucire, ce adânc și albastru se dezvelea cerul! Și ce minune! [...]

Tresări. Era el altul? Piciorușele nu mai erau ale lui, de scânteiau așa? Și mai era îmbrăcat în aur! Căci și trupușorul lui, pe care și-l vedea pentru întâia oară, scânteia. Nu cumva era o fărâmiță căzută de acolo, de sus, o fărâmiță de lumină, rătăcită pe pământ? [...] Ce se mai întreba! Fără îndoială, de acolo căzuse, acolo trebuia să se întoarcă. [...]

În mintea lui își înjghebă planul. Să se suie pe lujer în sus, să meargă, să meargă, și să meargă, până în vârf; și de acolo, la bulgărul de aur, din care credea că se desfăcuse: o săritură — sau o vedea el ce-o face. [...]

Și-a mers voinicul, a mers. Mult să fi mers. Se uită în jos și-l prinse amețeala. Privi în sus și se cutremură. Ce — nu făcuse niciun sfert din sfertul drumului! Puterile îi cam slăbiseră, dar nu se lăsa. [...] Privea în sus și nu-și credea ochilor: zile, săptămâni, luni avea de umblat. Și cât era de hotărât și de vânjos drumețul, nu-și putu opri un oftat:

—Uf! Că mult mai am de suit, Doamne!

NĂLUCA

(fragment)

de Cezar Petrescu

Când pădurarul a adus-o din codru, era un pui mic și fricos. Cu ochii mari și umezi, se uita rugându-se la toți, gata să fugă.

Dar cu vremea se împlânzi. Înțelese că nimeni nu-i voia răul. Începea să vină singură la donița cu lapte. Ziua stătea ascunsă în tufișurile de zmeură din livadă. Seara răspundea la chemarea noastră, când îi întindeam câte o bucată de zahăr.

Fiindcă fugea atât de sprinten, tata a botezat-o: „Năluca”. Iar Năluca își cunoștea numele. [...]

Într-o seară, când cineva a uitat poarta deschisă, Năluca a fugit. A doua zi, culcușul era gol.

În zadar am căutat-o toți în grădină. În zadar am nădăjduit că poate se întoarce la donița cu lapte. Năluca plecase pentru totdeauna. Livada a rămas tăcută. Nu mai răsuna de fuga noastră, când ne jucam de-a ascunsul cu puiul de căprioară. [...]

Aseară, mă întorceam cu tata de la Prisaca Mărgineanului, prin pădure. [...]

Deodată, în calea noastră, pe cărare, a apărut o căprioară. Am tresărit și noi. A tresărit și ea. Era o arătare atât de neașteptată!

Tata a șoptit:

— E Năluca!

Era, într-adevăr, Năluca. Fără să-mi dau seama am întins pumnul strâns, așa cum o ademeneam altădată cu bucata de zahăr ascunsă. Căprioara șovăi o clipă. Se apropie, cu sfială. Poate își amintea și ea. Mai erau câțiva pași. [...] Câțiva pași încă. Doi. Unul...

Și deodată Năluca nu se mai uită în ochii mei. Privi îndărăt, în codru. Se răsuci scurt, pe picioarele subțiri, și zvâcni în goană, spre adâncul codrului.

ISBN 978-606-31-0656-9

9 786063 106569